

Ntaunaqte na Nataxala'pi

Cam qaÿatatalec ishit da itaxaÿaxan
yi huetaña da lliquiaxac da
l'onataxanaxac ñi Dios

Manual para ministros

en las iglesias evangélicas indígenas
del Gran Chaco de la Argentina

2ª Edición Bilingüe
Toba-Qom/Castellano 2009

1ª Parte:
Qom La'aqtac

Ntaunaqte na nataxala'pi

chigoqchiguiña yi 1 nachi ivida'a yi 179

Ana'ana nede da qoŷidiñi
nam maichi qad'aqtaqa

2ª Parte:
Castellano

Manual para ministros

empieza después de la página 179.

Para el contenido de la 2ª parte
ver índice en las páginas 1 y 2,
de la 2ª parte

Nam sa'axasoqteguelguete co'ollaxa
qataq mashi saŷatena'q,
nam qomi' ū'axattapeguema som
qadta'alpi, qaq sa ishit qome da
soxotaqtaisopa naamayi nam
qoyalaqpi,
yaqto' qayi'oxonnataxanaxaua cam
dalaxaicpi da shi'oxodenaq Ñim
Nataxala',
qataq da sa'axataqtac da la'añaxac
qataq da lli'oxoyic.

No'onc 78.3 y 4

Nam Huaiguipi ana Nede

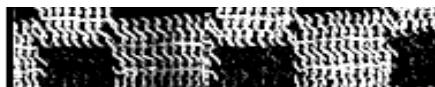
Da Na'aqtaguec ana nede	Chigoqchiguiña yi.	. . . 3
<u>Nedec 1.</u> Na 'amqaanataxanaxaicpi Qom		 7
<u>Nedec 2.</u> Da llicÿaxac da lli'oxonnataxanaxac nam qompi		 9
<u>Nedec 3.</u> Nam pa'aÿa'aguet da l'onataxanaxac nam ilotague' ana lo'onaxanaxaquipi na qom		 22
<u>Nedec 4.</u> Da Lataxac dam No'onataxanaxacpi		. . . . . 35 - 92
(qaimeten yi 35 hueta'a da ana nanedaxalate nam huaiguipi mayi ÿalectaigui ne'ena lpa'axac)		
- Da lqui'axac ñi Qadataxala		
- Da achilaxac		
- Da qoÿaneuo ca nogotolec (nogotole)		
- qataq na laÿipi		
<u>Nedec 5.</u> Naponaxac mayi huaigui yi vi'i		 93
<u>Nedec 6.</u> Na no'onataxanaxacpi mayi huo'o naq 'enec.		 98
<u>Nedec 7.</u> Da lo'onataxanaxac ca lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi		 100
<u>Nedec 8.</u> Huaxaÿa't ana no'onaxanaxaquipi		 107
Da Lqataxac ca Nataxala'pi		 109
<u>Nedec 9.</u> Qaÿalegueua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a		 110
<u>Nedec 10.</u> Na'aqtac chigoqtoigui ana <i>labiiblia</i>		 124
Da quouagaxaunaxac 'Am Qadta'a		 131
Da la'amqaanataxanaxac so la'auaxanec namaxashecpi		 132
Da namaicÿaxac		 134
Nam 'eetapeguec so Jesús, nam lapaxañi ÿacoolec.		 136

<u>Nedec 11.</u> Nasataxac qataq aŷamaxataxac	 138
--Da naŷamaxataxac na 'amqaanataxanaxacipí	
-- qataq naua lŷa't	
<u>Nedec 12.</u> Qoŷan ca no'on na'aqtac	 145
<u>Nedec 13.</u> Na nedagueec na maichi nalamaxat nataxacpi.	..... 149 - 173
(qaimeten yi 149 yi hueta'a da ana nanedaxalate nam huaiguipi mayi ſialectaigui ne'ena Ipa'axac)	
-- Da ſi'oxonnataxanaxac, tonaxac qataq da na'añaxac.	
-- Nam maichi nalamaxat na 'amqaanataxanaxacpi.	
-- Dam Ipa'axac ana 'alo	
-- qataq naua lŷa't	
<u>Nedec 14.</u> Da 'eetec da yaqto' qaŷaŷateeteguet ana <i>labiiblia</i>	 174

**Lmalate mayi nanettalec da lo'onataxanaxac ca
nataxala'.**

Huetaña yi 127 ivida'a yi 142 yi pa'ateec mayi huetaña
na doqshi la'aqtac ana'ana nede, **Ntaunaqte na**
Nataxala'pi, nachi hueta'a da ishit da ſiyiñi na ſi'otpi ca
nataxala':

- nadonaxac
- achilaxac
- da qoŷaashiguem ca nogotolec
- da qailayiñi ca leuaxaic

Da na'aqtaguec ana nedé

Souaxat da Ita'adaic nhuenaxanaxa acam nalloxolate da yaqto' ūo'ot da saq alaq nam ūotta'a't lataxacpi mayi talec da ūo'ot ca ilotague' na 'amqaanataxanaxaicpi qompi ana Argentina. Nachi qay'o'ot ana'ana ntaunaqte na 'enauac shiŷaxauapi, ūale qataq 'alo nam huetague' ca 'amqaanataxanaxaicpi qompi, da nataxala' huo'otaq ca Itaua camayi.

Nataqa'en tachigui nhuel nam ūaconeua'a da no'onataxanaxac da nataxala', qalaxyai sa ivida qo'ollaxa da yo'oqta huo'o ca yo'oqchigui naŷamaxataxac, qalaxyai nachidata da qaŷauatton da nachiso so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta da ūapaxaguen, nachi ūo'ot da sa nqalaat naqa'en camayi.

Ūataqta 'onaxaic da qaŷa'axatta da ana'ana
Ntaunaqte na Nataxala'pi, sa ishit da 'eetega da lapaxañi na 'eetega lataxacpi nachi damaxasoxoolec da yo'oqta qay'o'ot, nachi nam 'amqaanataxanaxaicpi mayi qompi iuen da ipactelec da ūo'ot. Nataqa'en sa ishit da huotaique da ūaneuo da lataxac da la'amqaanataxanaxac na sa ishit da qom, da 'eetega lataxac yo'oqta ūaŷamaqchiguiñi. Dam 'eetapeguec anamayi, ūataqta huo'o da 'enec naqa'en nam nachi 'eetai' lapaqtañi qataq da maichi lataxac nam qompi mayi 'amqaanataxanaxaicpi.

Nam nhuennataxacpi mayi qoŷaaategueuo qataq na lataxacpi na no'onataxanaxacpi ishit da qanqochinaxat maichiyi cam ūataqta ūaŷamaxadeeta qataq

Da na'aqtagec ana nede

nateeteguet ca maichi lataxac anam ūotta'a't
qananettaua'api nanedaxaquipi na
'amqaanataxanaxaicpi, lamaxa da nachida dam ūataqta
llic da na'amqaanataxanaxac mayi nanettalec ana
la'aqtac lmalate Ñim ūo'otna.

Nataqa'en huo'o da lÿa mayi queto'ot da
qanasaqtapeguec naxa qaq nachida da nhuenanaxa
da toonaxac mayi nalochiguiñi, nam ishit da ūasateguet
da qaÿataxanguet nam no'onatacpi, lo'onatacpi ca
nataxala'.

Qaq ūoq'oyi huo'o da qadyaxa da ana'ana
Ntaunaqte na Nataxala'pi taiguet da lo'onataxanaqte
qataq ūo'otec da sa nqalaate' da ūacoolec nam
lo'onatacpi ca lataxala' ca 'amqaanataxanaxaicpi
qompi.

Cha'ayi ūataqta lalamaqte nam nataxala'pi qom da
na'amqaanataxanaxac, anamayi **Ntaunaqte na**
Nataxala'pi nataqa'en ūauecta'a da maichi lalamaxat
Ihuennataxac na qom qataq da lauuttonanaxaxac Ñim
ūo'otna, ime qaq saq quetague' ca Ihuennataxac na sa
ishit da qom.

Sauoqtaique da sa'axataq da n'aqtac "pastor"
damayi l'aqtac na doqshi. ūoq'oyi ana'ana **Ntaunaqte**
na Nataxala'pi ūi'axat da nachida da n'aqtac "lataxala'
na 'amqaanataxanaxaicpi", huo'otaq ca lÿa "nataxala".

Huo'o na n'aqtac da nhuanau'a na doqshi l'aqtac,
nanettalec ana'ana **Ntaunaqte na Nataxala'pi** mayi
qoÿiittalec da qanasaxauec da l'aqtac na qom.
Qaÿaloqnaxana da la'aqtac ana "la Biblia", nachi da
qoÿiyiñi nachi qaÿinaxatchigui da qanasaxauec ana
"labiiblia"

Da na'aqtaguec ana nedé

Saŷatenaq da de'eda ne'enaxat "*indígena*" damayi talec 'enauac nam ūotta'a't qom mayi la'auaxanec co'ollaxa da hueta'a ana'ana *América* mayi quetalec da maichi lataxac nam chigaqaiguipi.

Cha'ayi souaxat da 'eetec na España le'ecpi co'ollaq loxonec na ūotta'a't qompi mayi Ima'na, da 'eetega le'enaxat namayipi da "*cristiano*" (na doqshipi), nachi na doqshipi mayi Ima'na shi'u ana la Argentina, de'eda na'aqtac "*cristiano*" naigui da sa ishit da qompi. Ÿoqo'oyi nagui qai'onataxana da na'aqtac, "amqaanataxanaxaic", da qaitaxaÿa nam "ÿa'amaqteetac so Jesús", yaqto' sa ishit da qoÿiitega le'enaxat na doqshi da "*cristiano*".

Da nqataxac 'enauac nam 'aqtanaxanaxaicpi yi la'aqtac Ñim Ÿo'otna, qataq 'enauac na nasapattelec da no'on Ilicÿaxac na 'amqaanataxanaxaicpi, qataq da qaÿaÿamaxatchiguiñi da no'onataxanaxac.

Qaÿi'ot ana'ana nedé mayi *dos* naua ūachi' na'aqtaqa, yaqto' ūataqta Ita'adaic da nhuenaguec qataq yaqto' qaÿaÿaten da qaiue'n naua maichi nalamaq'a'ate na'aqtaqa da nachaalataxac na 'amqaanataxanaxaicpi qom, qataq da la'amqaanataxanaxac ñi 'oonolec.

Sa'amaqtena'q da naua maichi qada'aqtaqa qataq da maichi qadalamaxat qadataxac ūataqta chigoqtot Ñim Ÿo'otna.

Ñitootequec 'enauac na napactalec yi *cincuenta* yi lcata nataxala'pi qataq ana nataxalatepi qataq na Itauapi namayipi mayi qompi qataq anam ūotta'a't

Da na'aqtaguec ana nedé

no'onaxanaxaquipi mayi nanettaigui namayipi mayi
detaunaxaatac co'ollaq so'otaq ana'ana **Ntaunaqte na**

Nataxala'pi. Nataq'en ñitootapeguec nam aÿim
itauaatacpi co'ollaq shidaqtegueñi na qom l'aqtac.

--Qanaxaÿoxoyi Willi Horst, editor

Nedec 1. Na 'amqaanataxanaxaicpi qom

Na 'amqaanataxanaxaicpi mayi quetague' so Jesucristo, namayipi lapoota'a't da quetaque' somayi. Ana'ana dalaxai nede mayi lmalate da dalaxaic ūyamaxataxac, de'eda ne'enaxat "*Iglesia*" damayi nachi quetot da saq ūit da qanasaxauec da qoūiitega ca shiūyaxaua, qaq sa ishit da qoūiitega ca nŷec mayi naponaxaqui. Da na quetague' so Jesucristo da laponat nachi da le'enaxat *Iglesia* sa iuen da qalota huo'otaq saq 'amaqtaq. (Mateo 18:20)

Souaxat da ūataqta qaŷoqchiguinguilo naua Ipa'ayi dam maichi lataxac togoshic na qom qataq souaxat da qalota na qom da na'atta'a't qataq ūotta'a't namayipi. Nachi namayipi ana Argentina huo'o da maichi lataxac ūataqta ūaqauga. Huo'o da maichi lalamaxat llic da llo'oxonnataxanaxa da ūi'oxoden Ñim Ÿo'otna, qataq da lataxac da llic naqa'en da la'amqaanataxanaxac. Huo'o nataqa'en da maichi lauuttonanaxac Ñim Ÿo'otna, da lo'onaxanaxac, qataq huo'oi naua maichi la'aqtaqa.

Ūaŷateeta da Ñim Ÿo'otna ima'a't da ūauotec 'enauac namayipi, na 'amqaanataxanaxaicpi qom, ūataqta ntela'a qataq na'amqanguí da maichi lataxac. Quetague' da maichi lataxac qataq ūaŷateetegue da maichi lpi'iŷaxac so Jesús. Qaq ūoqo'oyi nai'ctaxa da ūotta'a't namayipi qalaxyi 'oonolec da lataxac da naponaxac da qaŷa'amaqteetac qataq da ūataqta qañanguet da qanayiigue so Cristo. 'Oonolec da lataxac da no'ocŷaxac qataq 'oonolec so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta, 'oonolec so Nataxala', 'oonolec da

Nedec 1. Na 'amqaanataxanaxaicpi qom

---

npi'iñaxac, 'oonolec da chilaxac qataq 'oonolec Ñim
Ñ'o'otna mayi Lta'a 'enauacna.

(qaimeten qataq qanaloqneguet yi Efesios 4.4-6; qataq yi Apocalipsis 7.9)

Na lapoota'a't shiñaxauapi mayi quetague' so Jesucristo, namayipi dalaxaic nhuo' le'ecpi qataq na'amqaanataxanaxauapi, da huo'omshi ishit da ivida'a da ñataqta nhuo' namayipi 'eeta', chigoqchigui da ña'amaqtan so Jesús. Da lataxac togoshic na qom da huanaxac huetaigui na ñataqta nhuo' le'ecpi. Qalaxayi nagui ne'ena dalaxaic nhuo' le'ecpi ñataqta ima da qantauñigui da nhuenanaxana, ividauga ca nqaña mayi sa ishit da yo'oqta qananacañi'.

Ana no'onanaxanaquipi mayi lalamaqte na qom huo'o da maichi llic naqa'en na shiñaxauapi mayi nanettaua'a anamayi, qataq huo'o ana maichi lalamaqte lmalate da llicñaxac. Qaq ÿoqo'oyi huo'o da nqataxac na lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi, da iuen da ñauatton ana lmalate da llicñaxac aña 'oonole anamayipi. Ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi, sa ishit da npa'axaalec da llicñaxac anamayipi, nachidata da no'onataxanaqte lÿa da ituan ca nataxala'.

Nedec 2. Da Ilicŷaxac

da Ili'oxonnataxanaxac nam qompi

Da lataxac qataq da la'amqaanataxanaxac nam qompi, da źo'ot qalaq ima'a't qataq damayi hualguilo naqa'en ima'ape naua na'axa'te da źo'oxoden Ñim Žo'otna. Qaq da źataqta źaŷamaqchiguiñi iuen da qai'ot da 'eesa dam nquiaqteýaxac da yaqto' nateeteguet da la'aqtac so Jesús mayi hueta'a yi Juan 4.23 qataq 24. De'eda nataxac ishit da camachaqca da hua'ague, ishit da huo'ot qanqa'en aca qo'ipaq, qataq ca źasattelec, qalaxyai damayi mashi qaŷanaŷa'aguet da huaogui ca nŷec mayi maichi lalamaxat damayi.

Que'eca nŷec camayi "Ima' da quouagaxaunaxac", nachi 'eetec da l'aqtac so Jesús. Que'eca nŷec sa ishit da nachica ca le'enaxat da *iglesia*, nam 'amqaanataxanaxaicpi mayi nachina na le'enaxat da *iglesia* nam źa'amaqten so Jesucristo.

Namayipi źataqta huesochiguiñi, sa ishit da Icoñitegueshic ana nhuaxashi. Da lataxac da ũ'oxonnataxanaxac, damayi qaŷo'ot naxa da nachi nalota't na shiŷaxauapi qataq ime naxa da źa'axaneguet so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Qalaxyai ũaqaiyita de'eda mayi qaŷauo'o yi laloqo', da ime da no'onaxanaxac damayi huetaigui na shiŷaxauapi mayi huetaua'a na laŷi na Ima'ate na doqshi qataq mashi źalectapeeguet namayipi, nachi huotaique da dauegaxan da qanayiigue ana nhuaxashi.

Nam 'amqaanataxanaxaicpi qompi da qoŷeetapeguec da qaŷo'ot de'eda laponaxac, damayi qaŷauectega da 'enauac machiguiñi qataq 'oonolec ca Ihuennataxac da nachaatot da źo'ot ca 'eetapeguec Ñim Žo'otna.

Nedec 2. Da llicŷaxac da lli'oxonnataxanaxac

Qaq de'eda qoŷiitapeguec damayi qalota naxa da qoŷeeta':

"De'eda qadaŷonaxac ſimitaqtaique ca qada'añaxac".

"Ñi 'oonolec iuen da nmitalique ca I-lagaxayic qataq ntonaxac".

"Ñi 'oonolec ishit da no'oita cha'ayi huetaigui da la'añaxac Ñim Ÿo'otna".

"De'eda ño'oxonnataxanaxac 'ena'am ca yo'oqchigui nŷoxoc ca shiŷaxaua da yaqto' qui'itta da nachaatot Ñim Ÿo'otna".

Dam naigui de'eda lmitaxanaxac cam ſialectauo 'eeta': laŷamaxa, Ica'alaxa, nañañanaxac, I-lagaxayic mayi hueto'ot Ñim Ÿo'otna qataq cam yo'oqchigui lŷa shiŷaxaua. Qanmittalique da namaxayic, na'añaxac mayi chigoqo'ot so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta da yaqto' ishit da queta da la'añaxac ca shiŷaxaua da dataŷa'aguet na quemsat, qataq na saq 'en, qataq na nalolaxa, qataq da nleuaxa.

Nataqa'en na 'amqaanataxanaxaicpi laŷona't da yaqto' nmitalique so Qadataxala' da ſyataqta Ÿo'oxoden, da natamnot qataq da do'onataxanot.

Da maichi lataxac na lo'onanaxqa' na 'amqaanataxanaxaic qompi ſyalecneua'alo ne'enaua lataxaco de'eda llo'oxonnataxanaxac:

1. Da ño'oxonnataxanaxac ("la alabanza")

Damayi ſyachaxan da 'eetec da lqopichi ca 'amqaanataxanaxaic da Ÿo'oxoden qataq ſyachaxan da huo'o naq 'eneb Ñim Ÿo'otna. Damayi ſyalectaua'a na lo'onecipi so hua'au 'amqaanataxanaxaipi, no'onanaxanaxacpi qataq na nviçnanaxanaxacpi, qataq nataq'en na dasottacpi qataq da quagaxaunaxac.

Nedec 2. Da llicŷaxac da lli'oxonnataxanaxac

Qaq dalaxaic da huo'o ana *alabanza* da
ŷalegueua'a qanqa'en ne'ena no'onecpi da qaŷauota'a
da maichi nalamaxat nvilŷaxac huo'otaq dam nasotaxac
da huigui qanqa'en da no'oxonanaxac.

(Qaimeten nataqa'en yi hueta'a da ū'aaxat da **Da
Ñi'oxonnataxanaxac** qataq da **qaitaxaiguilo naua sa
qaŷuanegalo na'aqtaqa**, hueta'a yi 152.)

De'eda no'onanaxanaxac da qaŷo'ot qalaq
qoŷinapega da ūalegueuo 'enauac na ūalectauo
'amqaanataxanaxaicpi. Na no'onecpi da qaŷo'on,
damayi ūaueguet da naŷamaxat ana nquiyaqtepi da
naŷamaxateguet Ñim Ÿo'otna. Nam hueto'ot da
nachitaguec da nvicnanaxanaxac, qataq da
lo'onataxanaxac da ūaueca'aguet da Ihuennataxac
qataq da lavilŷaxac 'enauac na ūalecta'a't da taua'a da
lo'onataxanaxac Ñim Ÿo'otna. Ÿataqta 'onaxaic da
qaiŷaxana ca lapoota'a'tpi 'amqaanataxanaxaicpi da
ima'a't da do'onaxan, sa isht da nachaqnata na
nataxauapi 'onaxanaxaicpi. (Apocalipsis 19.5)

Da no'onanaxanaxac ishit nataqa'en da
qaŷataxaneguet na laŷipi no'onataxanaxacpi que'eca
nataxac. Da saxanaxa da qaŷo'ot ca na'aqtanaxanaxac
huo'otaq ca quouagaxaunaxac, damayi ūaŷamaxañi da
nquiyaqteŷaxac qataq nachi Ÿo'ot da la'añaxac cam
pa'ateec da da'aqtanax. Yi no'onec da qaŷo'ot da ime
ca na'aqtanaxanaxac, damayi Ÿataqta itauan qataq
ŷa'añaqchit cam napaxaguenataxanaxac qataq Ÿo'ot da
la'añaxac.

Da chigoqchiguiña co'ollaxa nam
'amqaanataxanaxaicpi Ÿa'axaiquipi huo'oi naua lo'onqa
ŷataqta'ape naua lataxa'u naua nhuenanaxaxaco.
Qalota na quouagaxaunaxaicpi na Ÿaconeguet co'ollaxa
na no'onecpi mayi chigoqo'ot Ñim Ÿo'otna. Ne'ena

Nedec 2. Da llicŷaxac da lli'oxonnataxanaxac

---

no'onecpi qaŷo'on naxa da huagui aca
no'onaxanaxaqui da ivita da qaiuen. "Da huo'o da
Ita'adaic nlagaxayic, qalaq iuen da qaŷo'oxoden Ñim
Ŷo'otna". (Santiago 5.13)

Na no'onecpi mayi lataxaua da ño'oxonnataxanaxac
da qaŷo'on, qalaq huialecta qanqa'en qataq ŷataqta
huo'o naq 'enec qanqa'en. Qaq na no'onecpi mayi
lataxaua da nasotaxac qalaq ŷataqta ayaqaic qanqa'en,
ŷataqta huetaigui da nlagaxayic qataq da na'añaxac.

2. Da nasotaxac

(damayi ŷotta'a't da Idaxac naq'en ca shiŷaxaua)
(qaimeten nataqa'en yi ū'axat da ñi'oxonnataxanaxac yi 150)

Da nasotaxac, damayi la'anaxat da tonaxac. Ana
la'aqtac Imalate Ñim Ŷo'otna ū'axat da ivita da huo'o
da naquicoxo, nachi qaica da nasotaxac.

(Lamentaciones 5.15)

Da no'onaxanaxac da ivita yi laloqo' da qaŷo'ot
qalaq qaŷauo'o yi Idaqa' na dasotaxaicpi da yaqto' ŷo'ot
dam huetaigui da Iquiyaqteŷaxac ntonaxac qataq da
lamaicŷaxac. De'eda Idaxac da no'ocŷaxac yo'oqchigui,
damayi maichi lalamaxat Ihuennataxac ñi 'oonolec,
chigoqchigui dam pa'auo Ihuennataxac. Qaq ŷoqo'oyi
sa ishit da qaillapeguem. Nachaqdata da qailo'ogue.

Qalota na 'enapec: de'eda nasotaxac, damayi
naigui da lasataxac qataq da nañanaxac cam
shiŷaxaua da nañanot Ñim Ŷo'otna huo'otaq so Saq
Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Qalaxyai nataqa'en huo'o na
'enapec damayi naigui da huo'o naq 'enec qanqa'en Ñi
Nataxala' imauec qanqa'en da chaalataxac. Nataqa'en
huo'o na 'eetega damayi lŷa lataxaua da
na'aqtanaxac da qaŷa'axat da no'on na'axaŷaxac

Nedec 2. Da llicŷaxac da lli'oxonnataxanaxac

---

cha'ayi damayi źo'ot da yo'oq naxa da la'añaxac Ñim Ÿo'otna.

Da nasotaxac qataq da qoýaañi na 'otaxat mayi źotta'a't da lo'oxoýaxac naýoxonaqtacpi hualoq laýipi, damayi maichi lalamaxat lataxac nam qalota qompi mayi huetalec 'enauac ana 'alhua.

Da nasotaxac mayi qaýo'ot da ivita da qaýo'oxoden Ñim Ÿo'otna, damayi źachaxan da yo'oqta da maichi lalamaxat lli'oxonataxanaxac nam qom. Damayi nataq'en ſelectaua'a nam lo'onatacpi Ñim Ÿo'otna.

Qalaxyai da nasotaxac nataq'en huo'o naxa da Ichic da qai'onataxana da qai'ot na quem da qaýacona da 'amqaanaxac, huo'otaq negue't ca źacteec da la'amaqchic huo'otaq da naueguela't ñi 'oonolec.

Ýoqo'oyi na nataxala'pi iuen da ilotegue' da dapaxaguenataxanec da 'eetec da źoqta 'eesa lataxac de'eda nasotaxac. Qaýaxat da sa ishit da huo'o ca 'oonolec da nachaqcata lataxac da nasotaxac.

3. Da qantootapeguec qataq da huo'o naq 'enec qanqa'en ca maxasoxoic

Qaq ſataqta źo'ot da namaicŷaxac da qaiýaxana, qanasaxauec da le'enaxat qataq huo'o naq 'enec qanqa'en da lvidaxac que'eca shiýaxaua, qataq cam naictegue' mayi nvida cam qanayiuta'a. Qataq qantootapeguec que'eca maxasoxoic da chigoqchigui da 'achicŷaxac. Qaichoxotta da huo'o naq 'enec qanqa'en que'eca maxasoxoic. Qaq ſataqta taiguet qataq maichi lataxac qanqa'en cam chigaqhuec qataq cam coleetac da qaiuen da qana'axaýaxana ca lquinanaxac qataq cam la'aqtanaxac da yaqto' źyau'o ca ntonaxac cha'ayi camayi nataq'en źo'ot da ntonaxac na laýipi .

4. Da qitaxayâxan ana labiiblia

Da la'aqtac Ñim Ÿo'otna mayi nanettalec ana la'aqtac lmalate mayi le'enaxat labiiblia, damayi nachida da lÿa lataxac da na 'amqaanataxanaxaicpi iuen da na'axaŷaxana cam huotaique da ÿ'aaxat Ñim Ÿo'otna. Iuen da qana'axaŷaxanalo naua la'aqtaqa Ñim Ÿo'otna da huaigui cam no'onanaxanaxac. Naamayi nachi naua na'attaleguete da Itaxaŷaxa'c nam 'aqtaxanaxaicpi qataq nam no'on na'axaŷaxac lo'opi.

Ýataqta no'on da qaŷaŷamaxatchiguiñi da ntanaxaŷaxanataxanaxac yaqto' cam lapoota'a'tpi mayi na'axaŷaxaatac da hua'aqchigui nachi ÿaŷateeteguet que'eca ntanaxaŷaxac. Qaq ýoqo'oyi que'eca detaxaŷaxanataxan iuen da naŷamaxatta da itanaxaŷaxa'n naua na'aqtaqa doqshi la'aqtaqa huo'otaq qom la'aqtaqa mayi ýoqta ÿaŷateetegueta nam na'axaŷaxaatacpi.

So Pablo ýamaq co'ollaxa aso lede, taÿ'a so nsoq Timoteo, 'eeta': "Qom saxanaxa da 'am sovita, qalaxyayi qoqueto'ot na naponanaxac da 'autanaxaata'ape naua ñiyiguishi la'aqtaqa Ñim Ÿo'otna, qataq da 'au'añaqchit na qadqaŷañicpi, qataq 'auapaxaguen".

(1ª Timoteo 4.13)

5. Da na'aqtanaxaxac

Da na'aqtanaxaxac iuen da qaŷachigoxotaigui na nanettañipi mayi huetaigui ana labiiblia. Damayi nachida da lqui'axanataxanaxat ca no'on nataxala' da lqui'axan ana lhuateguishi qagueta. Ca 'aqtaxanaxaic huo'otaq aca 'aqtaxanaxai mayi ýan cam la'aqtac Ñim Ÿo'otna, ýi'ot da nquictashiguem naqa'en da lpi'iÿaxac na 'amqaanataxanaxaicpi.

Nedec 2. Da llic̄axac da lli'oxonnataxanaxac

Da qaŷa'axat na nanettalec ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna, qataq da qaiuennate nam Ÿo'otpi Ñim Ÿo'otna mayi Ÿo'otec co'ollaxa so shiŷaxauapi hua'au qataq so nalamaxat nhuo' le'ecpi, damayi ū'añaqchit da lpi'iŷaxac na 'amqaanataxanaxaicpi.

Qaq qalota naxa da ime da na'aqtanaxaxac, nachi qaiŷaxanoigui nam Ÿialecta'a'tpi da huo'otaq huo'o ca huotaique da nañan, huo'otaq da ca'ai na no'ontaxacpi, huo'otaq da sa dasaguiyi da nañanot Ñim Ÿo'otna.

Ana lo'onaxanaxaqui na qompi huo'o ana sa ishit da lataxac da 'oonolec naqa'en cam ishit da da'aqtanaxan. Qaq na'aictaxa da qalota cam da'aqtanaxan, qalaxyi ishit da huo'o ca qaipa'axaneguet cam pa'ateec na'aqtanaxaxac.

6. Da quouagaxaunaxac

Qalota nam Ÿotta'a't quouagaxaunaxacpi mayi ishit da qayo'ot da ivita yi laloqo' da qayo'oxoden Ñim Ÿo'otna. Qaq 'ena sa'axataq nam Ÿo'oqta saq Ÿit naxa da qanasaxauec nhuennataxacpi mayi ñi 'oonolec huotaique da da'aqtanaxanem Ñim Ÿo'otna. Cam ilotague' da ño'oxonnataxanaxac huo'o naxa da Ÿa'axat yim Ÿo'oqta qaiuen qataq yim qaiquitaique. Qataq huo'o naxa da maichiyi ca nquouagaxaunaxac ñi 'oonolec cam nomteguet da chigoqchiguunguit da Iquiaqteŷaxac. Qaq nataqa'en qaiqata da qaŷalecneuo da qanquouagaxaueelec na nta'alpi qataq nam shiŷaxauapi mayi huo'o naq 'enec cha'ayi qailota'aguet da lqataxac so Pablo mayi hueta'a yi 1ª Timoteo 2.1 qataq 2.

Huo'o da atamnaxac mayi huetaigui da qoŷan

- da achic̄axac
- da qaŷa'axat ca nasouaxashit
- da añaanaxac
- daŷalli ca shiŷaxaua souaxat da lhuennataxa

Nedec 2. Da llic̄axac da lli'oxonnataxanaxac

- da natannaguec ca shīyaxaua
- da ño'oxonnataxanaxac
- da iuen da nchoxonnataguec ca shīyaxaua
- da huo'o ca qaīyaxanaique
- da naquicoxo
- da qāyo'odauec ca saq cha'a na'añaxac qauem.

Dam maichi lataxac ana lo'onataxanaxaquipi na qompi, da ivita yi laloqo' da atamnaxac, nachi ñi 'oonolec detaxaÿapegue' Ÿim Ÿo'otna da ÿalectaigui na laÿipi mayi nataqa'en natameetac. Ni 'oonolec da'aqtanaxem Ñim Ÿo'otna ca maichi lhuennataxac, ÿauota'aisalo naua maichi la'aqtaqa.

Da atamnaxac da huo'o ca qayashil-lec

Da qanquagaxaueelec ca shīyaxaua mayi huo'o ca lhuennanaxa, nachi huo'o naxa da lataxac da qayashil-lec que'eca shīyaxaua. Qaq damayi nachi la'anaxat da talec camayi da la'añaxac Ñim Ÿo'otna.

Da qanatameelec ca camachaqca nogoxoshit

Huo'o na 'aqtanaxaaic da iuen da ÿaconeguet ca logoxoshit cam deuenaxaatac huo'otaq ca sa no'on da yaqto' ÿaalec cam no'on la'aqtac. 'Eeta'am dam Ÿo'ot co'llaxa so Pedro qataq so Pablo hueta'a yi Hechos 5.15, qataq Hechos 19.11-12. Qaq cam nquagaxaueelec que'eca nogoxoshit iuen da ÿi'axatta de'eda ÿacoolec da ÿachigoxtchigui da lpi'iÿaxac nam ÿalectaupi. Qaq damayi sa ishit da chigoqchigui ca maichi la'añaxac que'eca nogoxoshit mayi mashi qanatameelec.

Da atamananaxac da qaŷo'ot da quoaqchitaxac

Huo'o ana no'onanaxanaquipi mayi mashi lataxac da ŷo'ot da quouagaxaunaxac, nachi huaqta'aguet naqa'en da quoaqchitaxac. Damayi qaŷo'ot da yaqto' nachidata de'eda atamnaxac da qaiuennataxaalec yaqto' ishit da huo'o ca qaŷachigoxotaigui. Cha'ayi qalota nataqa'en na lataxacpi de'eda, ŷoqo'oyi qaiqata da iuen da hua'auñi da qannate' cam ilotague' acam no'onanaxanaqui mayi qananettaua'a.

Qaq de'eda quoaqchitaxac, da huo'omshi qaŷaŷaten qaŷachigoxotaigui ana no'onanaxanaqui mayi sa ishit da lalamaqte na qom. Qalaxayi de'eda paxaguenaxac qaŷachigoxotalec ana Togoshi Nede. Qaq ŷoqo'oyi so Jesús nataq'en nquaqchit co'ollaq huauga so toolec 'alhua co'ollaq huotaique da ŷaŷaten negue't cam qoŷanem lo'onataxanaxac (Mateo 4.2).

Da lapaxaguenataxanaxac so Jesús da 'eetec da quoaqchitaxac hueta'a yi Mateo 6.16 ivida'a yi 18, qalaxayi sa ishit da ŷa'axatta ca ŷoqta lataxac damayi.

7. Da qoŷan da achicŷaxac qataq da qaŷa'axat da nauanaqchic

Qaq ŷoqta da'añaqtaxan naxa da ca 'amqaanataxanaxaic qataq aca 'alo 'amqaanataxanaxai da da'aqtanaxem ca lŷa de'eda 'eetec da ŷo'otec da nachaalataxac camayi Ñim Nataxala'. Qaq 'eda da huaña da qaŷa'axat da loquiaxac qataq da lquagaxanaqtaic Ñim Ÿo'otna qataq qoŷanot da achicŷaxac souaxat na qaŷaconeguet mayi ŷan Ñimayi, hua'aqchigui qanqa'en nam lapoota'a't shiŷaxauapi.

8. Da napaxaguenataxanaxac

Qaq qalota naxa da pa'aÿa'aguet ca nataxala', huo'otaq ca camachaqca nam 'aqtaxanaxaicpi da dapaxaguenataxan. Qaq de'eda nachi huaña da qoÿan ca napaxaguenataxanaxac mayi chigaqaigui ana labiblia da qaÿachaxana da nachaalataxac 'enauac nam 'amqaanataxanaxaicpi.

Qaq nataqa'en ca nataxala' huo'o naxa da da'aqtaxaatem nam lataxanatacpi da 'eetec da llicŷaxac da lo'onataxanaxac acam nanettaua'a no'onaxanaxaqui.

9. Da ncoyiguenataxanaxac

Qaq naxa da ñaq taÿa'a da ime da no'onaxanaxac, nachi huo'o naxa da qaÿa'axat ca laloqo' ca ntanaxaÿaxac da qaitaxaÿapigui' cam huotaique da qaÿacoolec caua naidauo na'axa'te. Yaqto' 'enauac da qaÿaÿaten qataq yaqto' huo'o yi ndaqa' da qanaÿamaxata'aguet camayi. Qaq que'eca nedaxanaxanec huo'o da nachica ca ÿa'axat camayi cha'ayi ÿittalec aca ledaxanaxalate. Qataq huo'o naxa da ñi 'oonolec maichi chigoqtot da icoyiguen na laÿipi dam huo'o ca ÿo'ot. Qataq nataqa'en huo'o da qaiqopitaxanapec da qaÿa'axat ca qaÿo'ot que'eca qanayiita'a.

10. Aca nachitaqtanaxaqte huo'otaq aca qoÿan chogoqchigui da maichi nhuennataxac

(qaimeten yi hueta'a da qaÿa'axat da **qoÿaneuo na la'auaxanec** yi 88, qataq yi ÿa'axat **ana "yeesmo"** yi 164)

Qaq ñi 'oonolec iuen da ÿan cam nalotaua'a. Qaq da huo'o ca sanaxauo qalaq sa ishit da sachoqtaigui da qadaquicoxo huo'otaq da qomí' qaÿamaqtaleguete, cha'ayi da la'aqtac so Pablo 'eeta' yi 2ª Corintios 9:7:

Nedec 2. Da llic̄axac da lli'oxonnataxanaxac

“Ñim Ÿo'otna ÿataqta ÿaÿamaxadeeta cam dachitaqtanax mayi ÿataqta machiguiñi!”

Qaq 'eda da huaña da shi'iguelaxataxam Ñim Ÿo'otna cam laÿiolec nam qomi' ÿanema. Ñimayi qalota na qomi' ÿaadema Iquouagaxanaqtaiguesat mayi ÿataqta huañi; qaq Ÿoqo'oyi qomi' ÿa'añaqchita'ape da sanaxam cam laÿiolec nam qomi' hueto'oto, na'aictaxa da shinaqpec da qaica ca la'amaqchic. So Jesús ÿataqta huo'o da 'enec naqa'en aso pa'ai co'ollaq ÿauaachigui asomayi da ÿan souatai' doosole Ica'achole qalaxayi ÿataqta huetaigui da Isoxoyic.

Ñim Ÿo'otna ÿanem da nquouaxa cam huo'o ca ÿan qalaxayi ÿataqta lactapiguiñi. Huo'o so na'aqtaqaic naxa mayi so Pablo iuennataxanaxanec co'ollaxa so Iqaÿañicpi Corintio le'ecpi, 'eeta': "ca saq 'amaqtaq ca ÿaañi, qaq nataq'en saq 'amaqtaq ca nqat; qaq ca qalota ca ÿaañi, qaq nataq'en qalota ca nqat".

(2ª Corintios 9.6)

Qalaxayi sa ishit qome da nachi 'eetec qanqa'en de'eda da 'eco' qanmene' Ñim Ÿo'otna da qoÿiita': "aÿim sauo'o ca san qaq yaqto' huo'o ca saconeget." Ñim Ÿo'otna sa ishit da saq aÿim ÿanem cam napacalec cam san. Qaq Ÿoqo'oyi iuen da aÿim sachitaqtanaxanec ca aÿim ÿanem Ñim Ÿo'otna cha'ayi saatac da ña'achicÿaxac.

Dam Iqataxac so Pablo hueta'a yi 1ª Corintios 16.1, 'eeta: aca qoÿaneuo nachitaqtanaxaqt eeteguet iuen da nachi qanayicto'ot da qoÿaatac, qataq nataq'en iuen da qanaloqteeteguet qanqa'en cam lcata ca Iquouagaxanaqtaic Ñim Ÿo'otna.

Que'eca ÿale huo'otaq aca 'alo mayi ilotague' ana alom aca no'onaxanaxaqui, nachicaua caua pa'aÿa'agueta da ÿacoodeget qataq ilodegue ana

Nedec 2. Da llicŷaxac da lli'oxonnataxanaxac

---

qoŷaategueuo anom. Qataq nachicaua cam imeteetac nam 'amqaanataxanaxaicpi negue't ca ū'oqta deuenaxan yaqto' da imeede'c acamayi nachi ipagaqchiichigui cam mashi qalapaqtañi qoŷiitapeguec. Ime, qaq iŷaxanoigui nam 'amqaanataxanaxaicpi da ūauo'o ca Itaunaxanaxac.

Da ivita da qoŷan ana nachitaqtanaxanaqte, nachi ūaconeguet cam pa'aŷa'aguet da ilo'ogue anamayi da ūalectauo. Qaq que'eca shiŷaxaua iuen da quelec ca nanettañi lataxac da llicŷaxac qanqa'en da lo'onataxanaxac aca nanettaua'a no'onaxanaxaqui.

Qaq camayi 'onaxaic da queteguelo ne'enua lapaqtrañi lataxaco:

A. Qaŷa'axatta ca nhuenaxanaxa, huo'otaq negue't ca qoŷiitapeguec aca'aca nachitaqtanaxanaqte, da huo'otaq ntaunaqte qanqa'en ca nataxala', huo'otaq ca lŷa shiŷaxaua, huo'otaq ca lŷa lhuenaxanaxa cam 'amqaanataxanaxaicpi.

B. Qaŷauo'o ca pa'aŷa'aguet da laŷona't ana nachitaqtanaxanaqte, qataq qaŷauo'o ca pa'aŷa'aguet da no'onaxanaxac. Qalaxyai huo'o ana no'onaxanaxaqui da lataxac da ñi 'oonolec maichi idouo aca lachitaqtanaxanaqte.

C. Qataq qaŷauo'o ca pa'aŷa'aguet da nquagaxauen da qoŷanot da 'achicŷaxac Ñim Ū'otna qataq da ūalec ca no'on la'aqtac acam qoŷaneuo nachitaqtanaxanaqte.

D. Qataq qaŷa'aqtanaxem nam ūalectauo cam lcata aca ivi' aca inoxoneuo qataq negue't cam ilo'ogue.

E. Ime, nachi iuen da qoŷiidelec aca nedaxanaxalate ana nachitaqtanaxanaqte cam lcata aca inoxoneuo.

11. Da qōyan da 'achic̄yaxac

Da yaqta'a da ime que'eca nāyonaxac que'eca no'onaxanaxac, qaq 'onaxaic da qaipa'axateec da qōyaalec da na'achic̄yaxac 'enauac nam ūlectauro. Qaīyaxanot Ñim Ÿo'otna da nachi' 'eetai' da nnaictague' ñi 'oonolec 'enauaque naua na'axa'te chochi ivitta'a ca l̄ya naponanaxac. Qalota na lataxacpi mayi ishit da qayataxaateuga da ime da no'onaxanaxac. Qaq 'ena namayipi:

- qay'o'ot ca pa'ateec no'onec;
- qayau'o ca quagaxaunaxac;
- qayau'o ca qaitaxaŷaxan mayi ū'a'axat da 'achic̄yaxac huo'otaq da tonaxac;
- qataq tres da ū'a'alaq na shiŷaxauapi 'eeta': “ŷo'oxodaq Ñim Ÿo'otna” - qayachaxaadeshigue'm naua nhua'q;
- qataq nquina't na shiŷaxauapi qanquiñigu da nlagaxayic mayi chigoqo'ot Ñim Ÿo'otna;
- qataq qōyiita': “¡Aja', nachi 'eetec!”

Nedec 3.

Nam pa'aÿa'aguet da lo'onataxanaxac ana lo'onaxanaxaquipi na qom

Da yaqto' no'on da llicÿaxac da nachaalataxac nam
ÿalecta'a't, nachi nam ÿalecta'a'tpi
'amqaanataxanaxaipcí ÿauo'oi caua shiÿaxa'u
ÿachigoxotaiguilo namayipi da yaqto' ipaqueelec da
ÿo'ot de'eda no'onataxanaxac.

So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta naloqneec na
lachitaqtanaxatpi qataq na naÿaanecpi, ÿanoigui na
shiÿaxauapi mayi quetague' somayi, da yaqto' namayipi
ipaqueelec da ÿo'ot na lhuenanaxanaxapi na
'amqaanataxanaxaipcí. Ni' oonolec ÿale qataq 'alo
ÿaconguet ca nachitaxat da yaqto' do'onataxanot Ñim
Ýo'otna qataq na shiÿaxauapi. (Efesios 4.7-13;
1ª Corintios 12.1-11)

Qaq ÿachaxan ne'ena na qaipa'aÿa'aguetpi da
qaÿo'ot anam lo'onaxanaxaquipi nam qom, namayipi
'enauac yo'oq huetaigu ana no'onaxanaxaquipi mayi
maichi lalamaqte namayipi. Qaq mashi nquietauec na
'alpi da nataqa'en ÿaconeu'a ne'ena
no'onataxanaxaipcí.

(qaimeten nataqa'en yi hueta'a da ÿa'axat **na 'alpi** yi 156)

1. Ca lataxala' na 'amqaanataxanaxaipcí huo'otaq ca Itaua

(Qaq iuen nataq'en da qaimeten yi 91 mayi ÿa'axat da
Lo'onataxanaxac ca Nataxala' qataq yi hueta'a yi 100 mayi
ÿa'axat da Lataxac da **Ñicÿaxac, hueta'a yi 122**)

Que'eca ÿataqta lataxala' na 'amqaanataxanaxaipcí
nachica ca pa'aÿa'aguet da ilo'ogue cam lapoota'a'tpi
'amqaanataxanaxaipcí. Camayi nachica ca ÿataqta
imata'a't da lataxac da ntelaqtaguec cam lataxanaxaipcí.

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

Nachica cam shiŷaxaua mayi lataxala' camayipi. Nachi camayi huo'o da qaŷamata'ac da le'enaxat "nlatac" cha'ayi da lo'onataxanaxac 'eeta': huetague' nam 'amqaanataxanaxaicpi cam qanayiita'a qaq sa ishit da 'eeta'am da damaxasoxonapc. Da hua' auchiguiñi nguiaxanataguec na doqshi 'eeta': *dirigente*, cha'ayi da lo'onataxanaxac camayi ūaueca'aguet na 'amqaanataxanaxaicpi. Qalaxayi nagui da dalaxaic nguiaxanataguec "*Pastor*".

Da lo'onataxanaxac que'eca nataxala' huo'otaq que'eca lŷa lataxala' que'eca 'amqaanataxanaxaicpi damayi sa ishit da saq alaq. Ca shiŷaxaua cam ūasateguet de'eda no'onataxanaxac camayi iuen da ūataqta nomta da nachiñi Ñim Ÿ'o'otna da Ica'aguishic qataq nataqa'en cam 'amqaanataxanaxaicpi.

Da 'am nataxala', qachi ūataqta 'am iŷaxana Ñim Ÿ'o'otna qaq damayi nataqa'en maichi lachitaqtanaxat som Saq Cha'a La'añaxac Ñim Ÿ'o'otna. De'eda no'onataxanaxac damayi sa ishit da chochi qaŷamaqtalec ca shiŷaxaua, huo'otaq da huotaique da chochi ūachigoxotaigui ca Isallaxa. Que'eca nataxala' camayi, nachi 'eeta'am na laŷipi 'amqaanataxanaxaicpi yi lcata da la'amaqchic. Sa ishit da napacalec da lqui'itaxayic na laŷipi 'amqaanataxanaxaicpi, cha'ayi 'enauac da qomí' qaiŷaxanalo 'eeta' "qanqui'itaxachiita qoñiŷa'am aŷim da aŷim qui'itta". Da lo'onataxanaxac ca nataxala' damayi huo'o naq 'enec, qalaxayi camayi iuen da ūayateeta da 'eeta'am da la'amaqchic na laŷipi. (Filipenses 2.3)

Da nachaalataxac ca nataxala' huo'otaq aca nataxalate nataqa'en iuen da ūachaxan da nañanaxac da ūami' so Qadataxala'. Iuen da quetegue da llicŷaxac

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

so Jesúś, qataq laloqnaxanaxat na laŷipi qataq cam
maichi lalamaxat llalaqpi qataq que'eca ima'a't
shiŷaxauapi que'eca qanayiita'a.

(1Timoteo 3.1-7)

Añi 'oonole ana no'onaxanaxaquipi huo'o da maichi
lataxac da qalca'aique ca dalaxaic nataxala'. Ca
nataxala' mashi ūi, nachi ūo'ot da sa ishit da ipaguelec
nam lo'onataxanaxacpi. Nachi ca
'amqaanataxanaxaicpi iuen da ūao'o ca ūanalec lŷa
no'onataxanaxac mayi ishit da ūachaxan da huo'o da
'eneç naqa'en camayi, ime, nachi lca'aique ca lataxala'
ñaq nsoq.

De'eda lo'onataxanaxac ca nataxala' sa ishit da
ūanagui ca maichi llalec camayi, nachaqdata da
qanaŷachiichigui ime, qaq qoŷaneuo cam shiŷaxaua
mayi ūataqta naŷamaxatta. Ca 'amqaanataxanaxaicpi
lca'aua'a camayi cha'ayi qailotapigui da sa nqalataxic,
qataq da no'on na'aqtaguec, qataq yi maichi nmiŷaxac
camayi, qataq da nŷaxanaguec qataq da ūataqta
huetaigui da lpi'iŷaxac.

2. **Ca Itauapi ca lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi**

Nam na'atta'a't shiŷaxauapi mayi Itaua ca nataxala'
namayipi iuen da ūataqta itauan ca nataxala' na sa
qalota lo'onataxanaxacpi camayi. Itauan da:

--Huo'o ca nedaxanaxanec da ilotague' de'eda
no'onataxanaxac.

--Huo'o ca ilotague' na lalamaxatpi aca
no'onaxanaxaqui qataq ana alom acamayi.

--Huo'o na huetaque' na deuenaxanpi.

--Huo'o na natameetapeguelec na saq no'onpi. Da
le'enaxat 'eeta' : tamnaxaicpi.

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

--Huo'o na dapaxaguenataxanec yi Na'aqtac. Da le'enaxat 'eeta' : paxaguenataxanaxaic, 'aqtaxanaxaic, 'aqtaxanaxai.

--Huo'o na l'onataxanaxac naua yo'oqchigilo lataxaco. Da le'enaxat 'eeta' : ūauo'o ca lqataxac.

'Ena na no'onataxanaxacpi mayi lapaqtañi, namayipi qaŷacoolec da qanayiuapegue' na nqaŷañicpi. Qalaxyi nataqa'en huo'o na laŷipi no'onataxanaxac, huo'o da deuoshitac, qataq huo'o na ilotague' ca lasom qataq huo'o na dequelogaxaatac qataq huo'o na laŷipi no'onataxanaxacpi.

Da lŷa l'onataxanaxac mayi lapaqtañi que'eca shiŷaxauapi mayi Itaua ca nataxala', damayi nachida da l'enaxat nquedoxonecpi. Que'eca nataxala' iŷaxana que'eca Itauapi da yaqto' nquagaxauen qataq na'axaŷaxana cam lqataxac cam huotaique da ūacoolec da ūo'ot. Ca nataxala' da ūanaxanaxaic nachi camayi na'axaŷaxana ca lqataxac ca Itauapi.

Maichiyi aca lo'onataxanaxac lmalate ana ūo'otta'a't no'onaxanaxaquipi, que'eca na'atta'a't ntauapi huo'oi naua laloquo'i' da na'aqtanaxa't da yaqto' qanaŷaane' ca nataxala' da qaŷaconeu'a nataqa'en na lo'onatacpi da ūueca'aguet na 'amqaanataxanaxaicpi.

3. Na 'alpi

Na 'alpi qom lashipi nataqa'en huo'o naq 'enec da detaqa qataq nataqa'en huetalec da Ita'adaic lo'onataxanaxac 'eeta'am na ūallippi aca'aca no'onaxanaxaqui. Da Itaxaŷaxac so Jesús ūataqta huo'o da 'enec naqa'en ca shiŷaxaua, nachi 'eeta'a't da 'enec aca 'alo qataq ca ūale caamayi, nachi lcata'a't yi la'amaqchi'c (Galatas 3:28) 'eesa da huo'o da lqataxac so namaxashic Pablo da huaqattega so shiŷaxauapi

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac _____.

qalaxyayi somayipi huo'o da maichi lataxac qataq ŷaqa'a so huetaigui na'aq.

Da ŷalegueua'a na 'alpi de'eda nataxala'ŷaxac ana no'onaxanaxaquipi mayi lalamaqté na qom ŷataqta lamaxa nquictauec. Qaŷoqteguelo soua vi'iyi da nda'a't da huetalec da no'onataxanaxac da dequi'ŷaxanataxan, huo'otaq da nda'a't da ŷan cam nauane', huo'otaq da chochi dequinaxan, qataq ŷaueca'aguet da naŷamaxataxac na 'alpi aca no'onaxanaxaqui. ŷataqta hualectom da nquigaxac da taua'a na laŷipi ndaqa' da na'aqtanaxaxac, nataqa'en da ŷalegoigui na Itauapi ca nataxala' qataq na laŷipi no'onataxanaxacpi ŷaqauga, nataqa'en mashi ivida'a da huo'o ana nataxalate qataq ŷachaxan da ŷataqta ŷaŷateetegue da lo'onataxanaxac.

(qaimeten nataqa'en yi hueta'a da na'aqtaguec **dam Ipa'axac ana 'alo** yi 156 nataqa'en qaimeten yi hueta'a **aca 'alo mayi nataxalate** yi 130)

4. Na nsoxotpiolec

Da lo'onataxanaxac na nsoxotpiolec 'eeta' : ŷa'añaqchit na 'amqaanataxanaxaicpi que'eca qanayiita'a, ŷauota'a da Ivicnaxanaxac huo'otaq da nquagaxaunaxac. Nataqa'en ŷachaxan da lqui'itaxayic da na'aqtaguec. ŷataqta deuaqto'ot ca nataxala' qataq na ŷa'axaiquipi, qalaxyayi nataqa'en iuen da do'onataxana da maichi nmeŷaxac da yaqto' ishit da nquictashiguem souaxat da huetaua'a na laŷi na nquedoxonecpi.

5. Da nvicnaxanaxac

Da no'onaxanaxac ŷataqta Ita'adaic da nhuenaguec yi'iyi na'aq, da ivita yi laloxoqui da yo'oxonnataxan na shiŷaxauapi. Nataqa'en da no'onaxanaxac qataq da paxaguenaxac ŷataqta huetalec na nsoxotpi. Damayi

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

ŷataqta nmiŷaxac da Ñim Ÿo'otna Ÿami' da nachitaxat na 'amqaanaxanaxaicpi qom, qataq nataqa'en maichi lŷa lataxac nam qom mayi ishit da Ÿa'axat da lalamaxat lataxac qaq damayi Ÿataqta huo'o da llo'oxoyic. Ÿataqta sa qashitapec qataq huo'o da huaña da Ÿataqta huo'o da lqalaic da nateeta't qanqoŷin dam dalaxaic qataq da maichi nalamaxat lataxac nam qom.

Nataqa'en saq alaq da qaiqataqchit da maichi nalamaxat nataxac da qanashiiteuo da doxonaxan da dalaxaic nvicnaxanaxac souaxat ana dalaxai nviquepi qataq na no'onec mayi dalaxaic. Huo'o da huaña da mashi sa qanaloqneuo da lataxac da maichi no'onaxanaxac qataq ana nviquepi mayi maichi nalamaqte qataq lataxaua da maichi nalamaxat nataxac. Da l-lamaxa mayi saq llalcolec ana nviquepi mayi taŷaua'a na *eléctrica*, damayi da Ÿo'oqta quiuennataxalec, nachi qaŷaŷaten da sa ishit da huo'o ca 'enec naqa'en na Ÿo'oqta shiŷaxauapi. Qaq Ÿoqo'oyi ca ilotague' na laŷipi, de'eda no'onataxanaxac iuen da Ÿataqta huesota qataq Ÿataqta huo'o naqa'en da 'enec da maichi lalamaxat lataxac.

6. Da napaxaguenataguec ca nogotolec qataq aca nogotole

De'eda no'onataxanaxac damayi nataqa'en nquictauec da Ÿataqta huo'o da nhuenanaxa, souaxat da nataqa'en qalota na ishit da imeten na ñaqpiolec. Na *televisión*, aňi napaxaguenaxaqui na ñaqpiolec, da lataxac na ima'a't shiŷaxauapi ca qanayiita'a, 'enauac Ÿo'ot da nqomitaxac da yaqto' Ÿaueca'aguet da lataxac qataq yi lhuenntaxac na ñaqpiolec.

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

Da qanayiuapegue' na llalaqpi na 'amqaanataxanaxaicpi ca qanayiita'a, damayi ūataqta nachiñi Ñim Ÿo'otna da l-laxanaxac. So Pablo hueqattega so nsoq Timoteo (1ª Timoteo 4.12) cam ūapaxaguen ca nogotolec qataq aca nogotole camayi iuen da ūataqta no'on da na'aqtaguec qataq ūachaxan da lataxac da Ÿo'oqta 'eesa da 'amqaanataxanaxaic.

Qalota ana no'onaxanaxaquipi mashi lataxac de'eda da qalaŷona't na nogotolec qataq ana nogotole da yaqto' qaŷapaxaguen. De'eda naponaxac ūataqta ūotta'a't na le'enaxatpi': dataŷa't namayipi da qana'aqtaxangui ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna (*encuentro bíblico*), paxaguenaxaquirole da qanapaxaguena ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna (*escuelita bíblica*), paxaguenaxac mayi huetoigui yi na'aq domiingo (*escuela dominical*), ca naponaxac da huo'o da namaic (*hora feliz*), laponaxac na ñaqpiolet (*reunión de niños*). Qataq qalota na laŷi le'enaxat qanqa'en.

Huo'o da qaica ca no'onataxanaxat mayi lataxaua de'eda, qalaxyai nachi 'ena'am qaŷa'aqtanaxem namayipi da na'aqtaguec nam huetalec ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna, ime qataq do'onaxan, nqouagaxauen qataq qaŷau'o na napaxaguena mayi huetalec ana la la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna da yaqto' ūachaigui na lqaic ime, nachi ntoueeta'ac.

Huo'o da nataqa'en qaŷo'ot na *chocolate* huo'otaq na laŷi mayi ishit da qanŷomgui maichiyi cam ishit da qanalotaua'a.

7. Da lo'onataxanaxac ca huetapec

Ca nhualaxaueetac huo'otaq aca nhualaxaunaxai (*diácono* huo'otaq aca *diaconisa*). Qalota ana

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

no'onaxanaxaquipi, ana huo'o na ſyale huo'otaq ana 'alo da lo'onataxanaxac qanqa'en de'eda, da yaqto' Itaua ca nataxala' da ivita qaŷo'ot da nqui'axac mayi naigui da quaiennate ñi Qadataxala' Jesús.

Na laŷipi lo'onataxanaxacpi. De'eda

lo'onataxanaxac ca ſyale huo'otaq 'alo mayi Itaua ca nataxala', damayi qalota na laŷipi lo'onataxanaxacpi mayi taŷaugua. Cha'ayi ſyalegueuo nam nataq'en huetac, 'ena'am ca ntaunaxanaq, lasom lo'o, nhuoshic lo'o, qataq cam iŷotac cam qanayiita'a.

Qalota ana no'onaxanaxaquipi da nam qaŷamata'ac ntanaxanaxanec mayi ſyalectaigui ca Itauapi ca nataxala', da nachina na huetalec da ſyayaten nam huo'o da Ihuenaxanaxa, qataq huapegue' namayipi, do'onataxana da le'enaxat huo'otaq da lamaxasoxonaxac aca no'onaxanaxaqui.

'Enauac na huetague' na laŷipi shiŷaxauapi mayi ſyacteec da Ihuenaxanaxa, namayipi nachi lo'onataxanaxac de'eda: nhualaxaueetac huo'otaq nhualaxaunaxai (*diácono* huo'otaq *diaconisa*).

8. Ca dapaxaguenataxanec ana l'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, qataq aca dapaxaguenataxanec ana l'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna.

De'eda no'onataxanaxac mayi nachida da napaxaguenataxanaxac, damayi iuen da qaŷacona da maichi lataxac na qom ne'enua ntanaxanaxaco. Qalota na qadqaŷañicpi ſyallippi qataq 'alpi na sa nqalaat da dapaxaguenataxanec da la'aqtac Ñim Ÿo'otna. De'eda no'onataxanaxac, sa iuen da qaŷi'inaxat na doqshi da lataxac da dapaxaguenataxan. Nachaqdata da qanayiigue da lataxac da napaxaguenataxanaxac da maichi nataxac mayi nalochiguiñi. Ñigo'

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

ŷaŷamaqchiguñi da Iqataxac so Santiago (hueta'a yi Santiago 3.1) da ŷa'axat da sa ŷaŷamaxañi da qalota na dapaxaguenataxan.

Qalaxayi ŷaŷamaqchiguñi da qaŷapaxaguen na 'amqaanataxanaxaipci da yaqto' ŷaŷaten ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. Qaŷapaxaguen na ŷipi, na ñaqpolec qataq na nsoxotpolec qataq na qa'ampiolec. Da 'am napaxaguenataxanaq huo'otaq 'am napaxaguenataxanaxa da 'auapaxaguenataxanec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, nachi damayi ŷataqta 'anmeŷaxac chigoqtot Ñimayi.

(qaimeten nataqa'en yi hueta'a da **Da paxaguenanaxac ana la'aqtac Imalate Nim Ÿo'otna**, yi 90)

9. Ca 'aqtanaxaicaic

Da qoŷan ca na'aqtanaxanaxac mayi chigoqtot Ñim Ÿo'otna damayi ŷataqta miŷaxac. Ca na'aqtanaxanaxac iuen da na'attalec ana la'aqtac Ñim Ÿo'otna mayi nanettalec ana la'aqtac Imalate Ñimayi, nataq'en naua la'aqtaqa so Saq Cha'a La'añaxac Ñim Ÿo'otna mayi ŷa'axaŷaqchitec ca na'aqtanaxanaxanec. So Pablo ūiyiñi da naigui nam na'aqtanaxanaxacpi mayi qaŷachigoxoto'ot Ñim Ÿo'otna co'ollaq ŷamaxa aso lede so Corinto le'ecpi (hueta'a yi 1ª Corintios 12 ivida'a yi 14). Huo'na nedeguishipi da iŷaxana de'eda nachi "profecías".

Que'eca da'aqtanaxan iuen da na'atta'aguet Ñim Ÿo'otna, da yaqto' ishit da ŷaconeguet ca la'aqtanaxanaxac Ñimayi. (Isaías 50.4) Nataq'en camayi iuen da ŷaŷaten ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna qataq da maichi lataxac, yaqto' ishit da ŷa'axat ca 'eesa mayi la'aqtac Ñim Ÿo'otna, qataq da da'aqtanaxan, nachi ŷaŷateeteguet na shiŷaxauapi, cha'ayi detaxaiguilo naua na'aqtaqa mayi iueetac namayipi. (1ª Corintios 2.1 ivida'a yi 5)

10. Cam ŷa'axatteguec da no'on na'axaŷaxac huo'otaq ca namaxashic

Ana lo'onaxanaxaqui na doqshi da iŷaxana qalaq "no'on na'axaŷaxac lo'o", nam huo'o da no'on nmeŷaxac da iŷaxaneuga nam saxanaxa da'amqaanataxan da yaqto' nañaneua'a da na'aqtac "no'on na'axaŷaxac" qataq da quegue so Jesús.

Ana no'onaxanaxaquipi mayi lalamaqte na qom naŷa'ac da iŷaxana nataq'en da no'on na'axaŷaxac lo'o ca 'aqtaxanaxaic mayi no'on da nneyaxac da ishit da datannaxan.

Ana lo'onaxanaxaqui na doqshi, da huo'o ñi idoŷa da l'aqtac so Jesús ca shiŷaxauapi mayi hueta'a ca lŷa 'alhua ŷa'axasoxooleguete naua loga'te na 'alhuapi, huo'otaq na ŷo'otta'a't da lataxac, nachi camayi da qaiŷaxana qalaq namaxashic. Ana no'onaxanaxaqui mayi lalamaqte na qom qalaxayi iŷaxana da namaxashic nataqa'en nam huo'o yi lo'onataxanqa' huo'otaq l'onataxanaxac mayi iuen da qalota na Idaxacpi.

Nam no'on na'axaŷaxac lo'opi iuen da ŷaŷaten ca chigaqa'ague da la'añaxac, qataq da lataxac iuen da nateeteguet da la'aqtanaxac. Nataq'en iuen da iden da no'on na'aqtageuec, qaq ŷacteeec da iden da lhuaŷaxac, cha'ayi da lŷa ishit da saq alaq da isoma'aguet ca lŷa shiŷaxaua mayi huo'o da hueto'ot napiishic, qaq huaña nachi na 'amqaanataxanaxaicpi sa ishit da ŷoltaq ŷa'amaqten camayi.

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

11. Ca tamnaxaic huo'otaq ca natannaxanaq

Ana lo'onaxanaxaqui na qom, huo'o nataqa'en na shiŷaxauapi mayi hueto'ot da no'on nmiŷaxac da ishit da natameelec nam huo'o da Ita'adaic Ihuenanaxana, 'eeta'am nam iueetaique da no'oita da yo'oqchigui nachaalataxac, huo'otaq nam iueetaique ca lo'onataxanaxac. Qataq nam layipi nhueneguesat.

De'eda no'onataxanaxac da qanatameelec ca huo'o da Ihuenanaxana, damayi iuen ca Ita'adaic na'añaxac saq cha'a qataq cam na'añaxac mayi chigoqo'ot so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Ca tamnaxaic iuen da yi'oqteec da lataxac qataq ŷataqta no'on, yaqto' na 'amqaanataxanaxaicpi ŷataqta ŷa'amaqten camayi, nataqa'en iuen da nlaqchigui da ŷataqta huesota da lataxac qataq da Isoxoyic yaqto' na shiŷaxauapi sa ishit da ñi'eetega.

12. Ca ilo'ogue da ñi'oxonnataxanaxac

(qaimeten yi hueta'a da **Ñi'oxonnataxanaxac** yi 151)

So hua'au ŷataqta Ita'adaic da nhuenaguec nam "ilo'ogue na no'onecpiolec", huo'otaq na "lataxala' da no'onaxanaxac" da yaqto' ilo'ogue da no'onaxanaxac da ivita yi laloxoqui da qaŷo'oxoden Ñi Qadataxala'. Qaq chigoqchiguiña co'ollaq huo'o na nataxauapi da no'onaxanaxac huaña, nachi nquictañi da qoŷaxaneec de'eda hua'uteec lataxac da no'onaxanaxac da ivita da ima'at na shiŷaxauapi da do'onaxan.

Nogui da ivita da do'onaxan na shiŷaxauapi, nachi qaiueetac nam "ilo'ogue da ŷaneuo na nataxauapi da no'onaxanaxac", huo'otaq ca "ilo'ogue da no'onaxanaxac".

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

Ca ilo'ogue da no'onataxanaxac qataq
ñi'oxonnataxanaxac, da lo'onataxanaxac camayi
ŷataqta no'on da huaiui ca ñi'oxonnataxanaxac,
cha'ayi iuen da huesota da lataxac qataq nañaneguet
so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Qalota da
chigoqchigui da na'añaxac cam ilotague' da
nvicnaxanaxac qataq da ñi'oxonnataxanaxac da ima'a't
na shiŷaxauapi.

Qalaxayi da lo'onataxanaxac iuen da deuaqto'ot ca
lataxala' na 'amqaanataxanaxaipci, qataq nataqa'en
ŷauo'o ca Ita'adaic Idaqa' que'eca ñi'oxonnataxanaxac
na laŷipi no'onataxanaxacpi, 'eeta'am da qaŷa'axat na
na'aqtac, atamnaxac huo'otaq da qaŷa'axat ca mashi
qanauane'.

13. Ca ilo'ogue da no'onataxanaxac da ñi'oxonnataxanaxac qataq da nasotaxac

De'eda nachida da no'onataxanaxac mayi yo'oq
ne'enaua pa'atree'c vi'iyyi. Qaq de'eda
ñi'oxonnataxanaxac yi ŷataqta naueguela't na
nsroxotpolec, nachi damayi iuen da ca ilotague' camayi
ŷataqta nlaqchigui so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta,
qataq ŷataqta nañanot ñim Qadataxala' qataq ñi Cristo
Jesús.

Qalota na nataxala'pi da ŷa'amaqten de'eda da
nachida da lŷa lataxac da qaŷa'axateec da no'on
n'axaŷaxac, cha'ayi yo'oqta qataq qananomta, qataq
yo'oq da la'añaxac so Saq Cha'a La'añaxac Ñim
Ŷo'otna.

Huo'o na ŷaŷamaxadeeta da ŷamata'ac da
le'enaxat de'eda no'onataxanaxac "ima'a't 'añaxataxac
da ñi'oxonnataxanaxac".

Nedec 3. Nam pa'aŷa'aguet da lo'onataxanaxac

Huo'o da Ichic de'eda no'onataxanaxac da ſialectauo ca lŷa na'añaxac, cha'ayi iſhit da na'aqchit nam ſialectauopi. Qaq ſyoqo'oyi na nataxala'pi iuen da qadamta da lpi'iŷaxac, qataq iuen da maichi nachitaxat da ilo'ogue na ſhiŷaxauapi da yaqto' ſyauegueua'a Ñim Ÿoqta mayi 'eesa l'onatacna. Nataqa'en iuen da ſialectauo ca ſhiŷaxaua mayi huo'o ca nachitaxat cam iſhit da ſyauatton nam saq cha'api na'añaxacpi mayi nchoxottac.

Nataqa'en ſaŷatenaq da huo'o ana no'onaxanaxaqui da sa iſhit da ſyashinem da maichi nanoquetac nam lataxala'pi da nasotaxac. Nam Ica'ateua'a da Ÿo'ot da llo'oxonnataxanaxac ñim Qadataxala' da ſyauota'a da lasotaxac, namayipi iuen da huesota da lataxac da datatalec ca nataxala' aca no'onaxanaxaqui huo'otaq ca lŷa nataxala'. Iuen da huo'o naq 'eneq qanqa'en aca llicŷaxac lmalate añi 'oonole ana no'onaxanaxaquipi. 'Eeta'am na laŷipi no'onataxanaxac ana'ana no'onaxanaxaquipi, nataqa'en nam ilotague' da nasotaxac iuen da ſyalaxaguet ca nataxala' mayi lo'onataxanqa' que'eca qanayiitaña.

Nedec 4.

Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Nanedaxalate:

Ena na le'enaxatpi na iuen da qanayiuapegue' mayi
huetaigui ana'ana nede chigoqchiguiña yi 36 nachi ivida'a yi 92.

Chigoqchiguiña yi ...

1. Da Lqui'axac so Qadataxala'	36
(huo'otaq da Nqui'axac mayi Qui'itta)	
2. Da achilaxac	46
3. Da qoÿaneuo ca nogotolec (aca nogotole)	57
4. Tonaxac mayi naogui da qoÿaalec ca no'on na'aqtac ca nogotolec huo'otaq aca nogotole da ivita da ÿaxaañi da I-llipaxac	63
5. Tonaxac mayi naogui da qoÿaalec ca no'on na'aqtac aca 'alo	64
6. Da nhuayaxac, nadonaxac	65
7. Da nalada't que'ecaua namoxo'u	72
8. Da nleuaxa	75
9. Da huo'o ca nañanot so Qadataxala'	78
10. Da Ili'iguelaxasoxoc ca shiÿaxaua	79
11. Qaÿaconeguet ca dalaxaic 'amqaanataxanaxaic	82
12. Da qoÿaneuo aca no'onaxanaxaqui	84
13. Qoÿaalec ca no'on na'aqtac ca nÿic	86
14. Nanedaguec ca dalaxaic 'onataxanaxaic	86
15. Da qoÿaneuo ca nogoxoshit	87
16. Da qoÿaneuo ca hua' auchiguiñi na no'onatac	88
17. Da paxaguenaxac da la'aqtac Ñim ÿo'otna	90

*****

Nedec 4.

Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

1. Da Lqui'axac so Qadataxala'

(huo'otaq da Nqui'axac mayi Qui'itta)

Damayi 'eeta':

Na 'amqaanataxanaxaicpi mayi lalamaxat so Jesucristo, da iuennate da nque'eenaxac qataq da I-leuaxa so Jesús, nachi lapona't da nhuaachigui so nallic qataq som qanŷomgui mayi nachi 'eetai' da qanallictac naxa 'enauaque naua na'axa'te. Qaq ana nauole mayi qancolaxaañi naxa, anamayi naogui da lo'ocŷaxac so Cristo da nañaalec na shiŷaxauapi. Qaq nai'ctaxa da qoŷanoigui 'enauac nam 'amqaanataxanaxaicpi, qalaxyi damayi 'oonolec. Qaq na lataxa qalaq naogui naua Itago'q so Jesús mayi huecoldee'c, hualec so npe'enaxaqui somayi. Se'esoua Itago'q so Jesús nachisoua soua itchiyiñi naqa'en da dalaxaic naŷamaxataxac Ñim Ÿo'otna, da qomi' naŷamaxatto. De'eda dalaxaic aŷamaxataxac nachida da dalaxaic lataxac da achalataxac.

"Nai'ctaxa da qomi' qalotoigilo, qalaxyi 'oonolec da qado'ocŷaxac, cha'ayi 'oonole aso sachiguenaq nauole". (1ª Corintios 10.17)

"Qaq co'olla mashi ime da Iqui'axac, nachi źacona aso źomaxaqui. Nachi 'enapeco': "Ana'ana źomaxaqui, nachana ana naogui da dalaxaic aŷamaxataxac mayi źoqta 'itchiguiñi naq'en naua itago'q. Qaq da ivita da qalta qanŷomilgui, qalta quennachi aŷim." (1ª Corintios 11.25)

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Qaq naxa da lapona't nam quetague' so Jesús da yaqto' deque'e da iuennate da Iqui'axac so Jesús, nachi nataq'en iuennate da Ili'iguelaxasoxoc mayi ÿachanaxapec co'ollaxa somayi. So Jesús nca'aleeguesop da nleuaxa, somayi nca'altauec, qaq ÿoltaq ñii'iguelaq qome. ¡Qaq damayi nachida ÿo'ot da qanaquitaxac!

Da nachaalataxac, da I-leuaxa qaltaq da ÿoltaq nca'aleec so Jesús, damayi nachi 'eetai' da ÿapogoñi cam naogui. Qaq dam sañaanaq, 'eda mayi so Jesús huo'o co'ollaxa da nque'eenaxac souaxat ñi 'oonolec da shinaqta. Qaq damayi nachida da Ica'alaqtanaxac mayi 'eeta': chigoqchigui da I-leuaxa qataq da ÿoltaq nca'aleec so Jesús da ÿaconeguet da dalaxaic nca'alaxa, ñi 'oonolec nam ivida'a da ÿa'amaqten qataq quegue somayi. So Jesús ileu co'ollaxa da yaqto' qomi' nca'alaxatree'c.

Ýoq'oyi sa'amaqtenaq naxa da llaponaxa't da seuennaqté de'eda Iqui'axac som Nataxala', nachi naxa da qaÿacoolec da yaqto' qanhuaachigui ana nauole qataq na lataxa, nachi ÿataqta huo'o da Ividaxac so Cristo. Cha'ayi damayi nachida da la'aqtac so Pablo da detaxaÿa da "lo'ocÿaxac so Cristo" mayi 'eeta': nam ÿalectauo, mayi huo'o da Ipi'iÿaxac, ÿaconeguet da Ica'alaxa qataq da la'añaxac so Cristo qataq nachi ñi'iguelaxashiguem da naquitaxac. Da dequi'ÿa'a't na 'amqaanataxanaxacpi, nachi damayi itauanec ñi 'oonolec qataq añi 'oonole da ÿaÿateeta da na'attaua'a dam no'ocÿaxac mayi ÿataqta qalochiguiñi, nachi qaica ca ipettega da 'oonolec. Naxa ñi 'oonolec da ÿoqta deuennataxaalec da na'attaua'a nam qalotoigui

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

nqaÿañicpi qataq anam nqaÿañicpi 'alpi, nachi damayi ÿo'ot da nqui'itaxanaxac qataq da lyaxa.

(Qaimeten nataq'en yi huetaña **da nqui'itaxanaxac** mayi ÿi'axat yi 170 yim ÿi'axat da 'eetec da **maichi Lalamaxat nataxac nam Qom.**)

Da qaiqattega, 'eeta' :

Da no'onaxanaxac da qaiuennate da Iqui'axac so Nataxala', nachi saq ÿit naxa da qaÿachaigui da qaÿi'ot ca nÿic mayi atamnaxaqui, qaq sa ishit da huaña qanqa'en ca ÿaqauga nma'. Qataq damayi pa'aÿa'aguet da ÿo'ot ca pastor huo'otaq ca lÿa shiÿaxaua mayi Itaua camayi.

Ni 'oonolec nataxala' iuen da ina't caua ilotegueto acam lo'onaxanaxaqui camayi da negue't ca qaiuen lataxa da qaÿo'ogoxona da qaÿo'ot ca nqui'axac. Qaq huo'o ana no'oxanaxanaxaqui anam ishit naxa da do'ogoxona na lÿa lataxa mayi sa ishit da chim, nam *naraanja lli'i*, nmeneguet naq'en na lataxa *viino*. Qaq ÿo'ot de'eda cha'ayi ÿauotaique da sa ishit da 'ico' ÿi'iguen cam mashi ÿaxaneec da lamananaxa na lataxa. Cha'ayi da qaltaq ÿi'iguelaxa da ÿi'iguen camayi, nachi ishit da qaltaq ÿi'iguelaxa da nÿom.

Huo'o ana laÿipi no'onaxanaxaquipi ana do'ogoxona na lataxa *viino* da iuennate da Iqui'axac so Nataxala' cha'ayi huotaique da ÿoqta ipacchigui naq'en da 'eetec co'ollaxa so Jesús. Qaq da la'aqtanaxac na pastorpi mayi ilotegue' ana'ana no'onaxanaxaquipi da qanÿomgui na lataxa *viino* mayi Itago'qÿaxac so Cristo, damayi ÿi'ot da natannaguec da yo'oqchigui no'ocÿaxac qataq dam saq cha'a.

Da qaÿau'oi naua laloqo'te da qaiuennate da Iqui'axac so Nataxala', qalaq maichiyi ca lhuennataxac

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxac

---

nam 'amqaanataxanaxac. Qaq qalota na huaigui naq'en yi 'oonolec ca'agoxoic yi'iyi vi'i, qataq huo'o ana laÿipi ana sa qaÿada'chi naq'en naua laloqote. Qaq ÿoq'oyi no'on da qaÿa'axat da ñaq taÿa'a ca no' onanaxanaxac mayi huaigui da qaÿo'ot damayi.

Qataq nataqa'en sa ishit da qaicoua'ai da lqataxac so Pablo mayi hueta'a yi 1ª Corintios 11.27 ivida'a yi 34 mayi 'eeta': ñi 'oonolec iuen da ÿo'ot ca maichi hueto'ot Ihuennataxac da ishit da ÿalegueua'a huo'otaq sa ishit, cha'ayi qaÿauotaique da ñaq taÿa'a de'eda Nqui'axac, nachi ñi 'oonolec iuen da nmane' Ñim ÿo'otna qataq na laÿipi 'amqaanataxanaxac.

Huo'o da lÿa nqataxac taalec aca 'alo da ñaq huetaiguilo naua na'axa'te dam na'axac (Ishit da qaimeten yi huetaña dam Ipa'axac ana 'alo mayi hueta'a yi 157 yim ÿi'axat da maichi Lalamaxat Nataxac nam Qom.) Huo'o na pastorpi na sa nashineguel ana 'alo da ÿalegueua'a da no' onanaxanaxac huo'otaq da qaiuennate da lqui'axac som Nataxala' da ñaq huetaiguilo naua na'axa'te da huo'o da na'axac. Qalaxayi huo'o na 'alpi nam nomteguel naxa da sa ÿaÿamaxañi naq'en da sa qanashineguel, cha'ayi nmittaique dam saq cha'a na'añaxac mayi ishit da ÿaconeguel naxa da huaigui da no' onanaxanaxac qataq da qaiuennate da lqui'axac som Nataxala'.

Cha'ayi so Jesús so pa'ateec lqui'axac co'ollaq dequ'iÿa'ai'salo soua lapaxaguenaataqa, qataq so Pablo co'ollaq hueqata som 'amqaanataxanaxac, qalaq qaica ca iÿotauga souaxat damayi de'eda.

Qaq ÿoq'oyi da qanayicot da qanayiuapegue' de'eda nqui'axac, nachi no'on da qaÿalecneuo ca atamnaxac, qaiÿaxanaique ca la'añaxac so Cristo mayi nataÿaña camachaqca lÿa na'añaxac mayi ÿialectauo.

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

(Ishit da qaimeten da huo'o ca qanayiuapegue' mayi ū'axat yi 158.) Naua Itago'q so Cristo, da qanatameeleguete, nachi huo'o da la'añaxa'c nataña camachaqca lÿa na'añaxac. Qaq naua Itago'q aca 'alo mayi nataq'en qanatameeleguete, qalaq naua Itago'q so Cristo mashi npa'axaadañi naamayi, nachi mashi qaica ca la'añaxa'c da ū'otec ca quaqem cam ū'allippi mayi ū'alecta'a't, qataq caua naidaou vî'iyi mayi nachattaiguilo aca'aca 'alo.

Da aÿamaxataxac

Da ñaq taÿ'a da qanayicot ca no'onaxanaxac, nachi ca pastor iuen da huo'o ca ipataxaalec da iqataxana'i ca lataxa *viino* huo'otaq *naraanja* llî'i da ū'ayamaxaañi ca nqui'axala'. Huo'o naxa da qalapaxalec na no'on hualoxo laÿi da yaqto' ū'oxodaq. Qataq iuen da ū'auo'oi caua Ica'aua'alo mayi ishit da imedeec aca nauole qataq ca lataxa, ishit da nachica ca *yiacono* huo'otaq aca *yiaconiisa* huo'otaq ca lÿa shiÿaxaua mayi ntaunaxanaq. Qalaxayi 'onaxaic da qaicoyigue'n caamayi da ñaq taÿ'a da qanayicot ca lo'onataxanaxa'c da yaqto' ū'ayamaxa't.

Na no'onecpi

Qalota ana qom lo'onaxanaxaquipi mayi naxa da ū'ot da iuennate da Iqui'axac so Nataxala', nachi ū'on nam no'onecpi, qalaxayi sa do'ogoxona ana nvique. Ū'qo'oyi ni 'oonolec nataxala' iuen da ū'auattoota ca maichi lalamaxat lataxac cam hueta'a qataq nam napaxaguenataguecpi acam no'onaxanaxaqui mayi na'attaua'a.

Nam huetaigui ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿ'o'otna mayi ÿ'i'axat de'eda

Nam źoqta nauattonatacpi 'ena: 1ª Corintios 11.23 ivida'a yi 26; Mateo 26.17 ivida'a yi 20, 26-29; Marcos 14.12 ivida'a yi 17 qataq yi *versiículo* 22 ivida'a yi 25; Lucas 22.7 ivida'a yi 20.

Qataq qaimeten yi 125 mayi huetaña da qaÿ'a'xat nataq'en da Lqui'axac so Nataxala'. Qalaxyai sa ishit da nachiyuate' yi hueta'alo damayi. Qaq źyogo'oyi ñi 'oonolec nataxala' ishit da źauo'o ca lÿa źalecneuo huo'otaq nmeneguet naq'en ca 'oonolec yiimayi mayi lataxaua naq'en da ÿ'i'axat. Qaq nataq'en qaiqata da qanatogui namayipi, nachi ishit da qayi'iguelaqtalec da qaimeten yaqto' saq alaq qataq źataqtegue da qaitaxaÿaxan. Qaq cam nataxala' ishit da iÿaxana cam Itaua mayi Ihuotta da yaqto' itaxaÿaxan ne'ena nanettañipi, nataqa'en nam na'aqtacpi mayi huotaique da ÿ'i'axatem cam źalecta'a't.

Ana qailota'aguet da qaÿ'o'ot ca nqui'axac

Ne'enaua lataxaco mayi huetaleguete ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi, nam nanettrañi mayi *hua'aqchiyiñi da nanedaguec*, naamayi sa ishit da qaitaxaÿaxa'n da hua'aqchigui qanqa'en ca źalecta'a'tpi, mayi nachidata da chochi źaueca'agueta cam ilotague' que'eca no'onataxanaxac.

Ca nataxala' huo'otaq cam pa'aÿa'aguet da huapegue' da ÿ'i'ot ca nqui'axac da qaiennate so Nataxala' źauo'o ca la'aqtanaxac huo'otaq lapaxaguenataxanaxac ishet da źa'axatta cam naigui de'eda nqui'axac qataq caua nanettrañi huetraigui ana

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

---

la'aqtac Imalate Ñim Ýo'otna mayi itaxaýaxa'n. Qataq iuen da ýa'axatta ca lataxac da damaxasoxoolec da qáýacoolec damayi qataq ýauo'oi caua ýicchigilo da imedeedec ana nauole qataq ca lataxa.

Qaq nataqa'en da mashí ýacoolec da ýi'ot damayi, nachi ishit da ýauo'o ca natamnaxac, ýalamaxattot Ñim Ýo'otna. Ýataqta pi'iýa da la'añaxa'c naua Itago'q so Cristo da yaqto' ýasaxalec da no'on chaalataxac 'enauac cam ýalectau shiýaxauapi, qataq nataq'en camachaqca lýa ntago'q.

Ime, nachi cam nataxala' iýaxanalo caua shiýaxa'u mayi ýicchigilo da ipa'axana'agueta damayi da tadeua'a ca nqui'axala' mayi hua'aqta'ai' camayi, cam huetralec caua nogoxoshi'te mayi qaiqataxaata'aísaló.

Qataq ýacona aca nauole que'eca nataxala', nachi ýauo'o ca natamnaxac, iýaxanot Ñim Ýo'otna, da ýasaxalec da Ichoxonnataxanaxa acam nauole. Ime, nachi icolaxachigui acamayi, nachi ýanema caua shiýaxa'u mayi pa'aýa'agueta da yaqto' ýauota'a laýolec da ncolaxaayiñi acamayi. Ime, nachi ýanoigui 'enauac nam ýaashiguem na lhuaq da ýaconeguet acamayi.

Qaq da mashí qaimeeteguec aca nauole, nachi ishit da qaýauo'oi caua no'onaqa, ime qataq qaýauo'o ca atamnaxa huo'otaq ishet da ñi'imaxat da nhuatapega't ca ýalecta'a't.

Qaq da 'enauac camayipi da ýaconeguet catal' laýolec aca nauole, nachi ca nataxala' itaxaýaxan yi 1º Corintios 11.23 qataq 24 mayi huetalec aca labiiblia mayi lauelá da itaxaýaxan:

***Cha'ayi aýim sachigoxoto'ot so Qadataxala'
de'eda napaxaguenataxanaxac mayi mashí***

qami' sanema da nachiso se'eso pe mayi
huaigui co'ollaxa da qayaconeuo so
Qadataxala' Jesús, da yacoma aso nauole.
Nachi co'ollaq ime da yanot da na'achic Ñim
Ño'otna, nuchi icolaxachigui aso nauole, nuchi
'enapeco': "Qolliqui ne'ena, namayi nachina na
maichi yo'ocŷaxac mayi taŷa'a da
qancolaxaañi. Qolliqui namayi yaqto' qami'
nca'alaxatreec. Qaq quao'ochi qome de'eda,
yaqto' sa ishit da aŷim quaucouaŷa'ai".

*Qaq da mashi ime da qoŷaneec aca nauole , nuchi
cam nataxala' yanema ca laŷolec acamayi caua Ita'u.
Qaq ime, nuchi pa'ateec camayi da yaconegues ca
laŷolec aca nauole. Nachi cam nataxala' ishit da
'enapec:*

"Enauac sachigenaq ana nauole".

*Nachi 'enauac da qanalllic catai' laŷole aca nauole
mayi qanasoqta'a.*

*Ime, nuchi ni' oonolec natamen, yanot da
na'achicŷaxac Ñim Ño'otna, ntooteguec da lo'ocŷaxac
so Qadataxala' Jesús mayi qoŷan co'ollaxa da yaqto'
qomí qanqouaguedee'c. Qataq ntooteguec na
lqaŷañicpi mayi nachina na lo'ocŷaxac so Cristo.*

*Qaq nuchi 'en'am de'eda hua'auñi lataxac da
yacoma aca ÿomaxaqui, nuchi yanot da na'achicŷaxac
Ñim Ño'otna. Ime, nuchi itaxaŷaxan yi 1ª Corintios
11.25:*

**Qaq co'olla mashi ime da lqui'axac, nuchi
[so Jesus] yacoma aso ÿomaxaqui. Nachi
'enapeco': "Ana'ana ÿomaxaqui, nachana ana
naigui da dalaxaic aŷamaxataxac mayi yoqta**

'itchiguiñi naq'en naua itago'q. Qaq da ivita da qalta qanÿomiigui, qalta quennachi aÿim".

Ime, nachi ÿanema aca ÿomaxaqui caua shiÿaxa'u mayi pa'aÿa'agueta da imedeec acamayi. Qaq caamayi, nachi ÿanema ñi 'oonolec cam ÿalegueua'a damayi. Qataq nachi icottrangui aca'aca ÿomaxaqui naxa da imeuo na huetaogui. Qaq da ña qaimeeteguec aca'aca ÿomaxaqui, nachi nam ÿalecta'a't ishet da ÿo'o'n caua no'onaqa mayi maichi lataxa'u damayi (ishet da ÿauota'a nvique huo'otaq sa ishit, qataq queelec da ÿo'ot ca maichi lalamaxat lataxac naxa da ÿi'ot damayi).

Qaq da ime namayipi da ñÿomgui aca ÿomaxaqui, nachi ñi 'oonolec ÿanot da na'achicÿaxac Ñim Ýo'otna souaxat da Itago'qÿaxac so Jesús mayi nachi nqui'itaqtaguec dam lalamaxat nachaalataxac, qataq ñi 'oonolec ÿaneuo na lhuenanaxanapi dam nachaalataxac da talec da lauotaxanaqtaic qataq da Ichoxonnataxanaxa Ñim Ýo'otna.

Qaq da mashi yaqta'a da ime, nachi cam nataxala' itaxaÿaxan yi 1ª Corintios 11.26:

Qaq ÿoqo'oyi da ivita da qolliqui ana'ana nauole, qataq qanÿomiigui ana'ana ÿomaxaqui, nachi 'en'am da qau'axachiitac da I-leuaxa so Qadataxala' Jesús, chochi ivitta'a ca na'aq qom ñi'iguelaq.

Ime, nachi qaÿo'on ca 'oonolec no'onec da yaqto' qoÿan da ño'oxonnataxanaxac. Qaq da ivideec camayi, nachi qaÿauo'o ca atamnaxac da qoÿan ca nchoxonntaxanaxa (huo'otaq ishit da qaitaxaÿaxan yi Romanos 15.13).

Da nýoxo'c naua napia'te (Juan 13.1 ivida'a yi 17)

Na 'amqaanataxanaxaicpi huo'o na ÿo'ottac de'eda da 'ico' nachida naq'en da lapaxaguenataxa-naxac so Jesús. Qaqo'qoyi ñi 'oonolec nataxala' iuen da nnateto caua ilotegueto acam lo'onaxanaxaqui huo'otaq acam nanettaua'a camayi.

Yi Juan 13.15 qataq 17 so Jesús 'enapeco':

"Aýim mashi qami' sachaxanal de'eda da yaqto' qauloilec, yaqto' qau'enaxachiichigui da qau'ochi .... Cha'ayi aýim, yi aýim qadataxala'ai qataq aýim qanapaxaguenaxala'ai, nachi aýim seýoi' naua napia'te, qaq nataq'en qami' iuen da ñi 'oonolec iýoi' naua lapia'te ca lÿa."

Se'eso na'aq co'ollaq huo'o so Jesús, de'eda nachi lo'onataxanaxac co'ollaxa cam nlatac mayi ÿataqta qaica ca la'amaqchic da iýoi' naua lapia'te ca queuo huo'otaq ca maxasoxoic da mashi ime da Iqueuoxoc da quetague' ca nqa'aic mayi ÿataqta ÿaguec na namoxoÿaxa. Qaq de'eda ÿo'ot so Jesús, somayi huotaique da no'onaxata'agueta som ca'attegueto somayi da yaqto' ilodelec de'eda nhualaxavic qataq sa ishit da na'amaqten. Nachi 'eeta': "Qaica ca na'aqtanaxanane, ýacteec da la'amaqchic da napacalec cam ÿamaqtac camayi".
(Juan 13.16)

Qaq damayi, da lataxac 'eeta': doostega't qanqa'en nam dataÿa't, na ÿallippi dataiguet nam ÿallippi, qaq na 'alpi qalaq dataiguet na 'alpi. Qaq naxa da ña qaiÿota'ape naua lapia'ate ñi 'oonolec qataq ñi nÿa, nachi nam ýalecta'a'tpi ishit da do'onaxan, natamen huo'otaq ñi'imaxat da deuataxanapec.

Da aÿamaxataxac. Qaiqataxanai' da qaÿauo'o ca nÿoxonaxaqui, huo'otaq ca lÿa da laÿi' ca 'etaxat, qataq aca *baalde* huetaigui qanqa'en ca 'etaxat qataq ca hualoxo laÿi da nqaxaÿaqtanaxaxat. Qaq da qalota ca ÿalegueuopi, nachi huo'o da nqataxac da qaiqataxanai' ca nÿoxonaxaqui mayi ishet da nalotaleguete da nÿoxoqui' naua lapia'te caua nyeesolqa shiÿaxa'u.

Da qaÿacoolec qa qaÿo'ot damayi. Nachi nqonaxattagui qanqa'en dos caua shiÿaxa'u cam hua'audeuo da nquiguedeu'a aca so'onaxaqui mayi datatalec ca nÿoxonaxaqui mayi huetaigui na 'etaxat qataq cam hualoxo laÿi mayi nqaxaÿaqtanaxaxat. Qaq da nso'ooñi camayi, nachi da nauaxaÿaxaashiguem na 'oonole lapia' da naloqchiichiguiña ca 'etaxat, nachi ca lÿa ÿa'alyiñi naua l-llicte, nachi na 'oonolec lhuaq nasoqta'a que'eca napia' qataq na lÿa lhuaq ýacoongui ca 'etaxat, nachi ipigoxolec que'eca napia'. Ime, nachi iqaxaÿaxat, ida'a ca qaiqataxaatai' nqaxaÿaqtanaxaxat, qaq nachi ÿi'enaxatchigui da 'eetec de'eda cam lÿa napia'.

Qaq ime, nachi nmena't que'ecaua shiÿaxa'u nachi qaltaq qanayicot da qaiÿoi' naua lapia'te ca lÿa shiÿaxaua. Qaq da ime damayi, nachi que'ecaua dos shiÿaxa'u nquina't, nquiiyigui da l-lagaxayic som Nataxala' Jesús, qataq ÿa'n ca no'on la'aqta'c qataq ca nquagaxaunaxa'c. Ime, nachi queda'ai que'eca huetra'a da yaqto' qaltaq tadeuo caua lÿa't shiÿaxa'u.

2. Da achilaxac

Damayi 'eeta': Da npi'iÿaxac mayi chigaqaigui de'eda no'on na'axaÿaxac, damayi dalaxaic lataxac da

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

achaalataxac. Qaq damayi sa ishit da chigoqchigui na yo'oqta na'amaqtenanaxacpi qataq ca na'amaqtenanaxac mayi qaŷ'i'guelaxattalec naxa.

Damayi ū'ot da dalaxaic ntonanaxac cam ūlecta'a't naŷipi. Ÿoqo'oyi da no'on na'axaŷaxac huesochiguiñi naq'en da lataxac ca no'onanaxac da yaqto' ishet da ū'a'axat da Ipi'iŷaxac ca 'amqaanataxanaxac. Nam ū'otpi qalaq ūateec cam naigui nam 'eesa lataxacpi da saq cha'a. Qaq Ÿoqo'oyi sa ishit da chigoqchigui cam qaŷ'i'guelaxattalec na'amaqtenanaxac da ishet da huesota da Iquiyaqteŷaxac cam shiŷaxaua. Qalaxayi nachidata da ūaŷamaqta Ipi'iŷaxac da ū'ot da huo'o naq naigui cam lataxac mayi ū'ot.

Da 'eetec da nca'alaqtanaxac, damayi nachida da nachitaqtanaxat mayi chigoqo'ot Ñim Ÿo'otna chigoqchigui da npi'iŷaxac. Qalaxayi cam dalaxaic 'amqaanataxanaxac iuen da qanachilaxangui ca 'etaxat da 'ico' nachida da la'aqtanaxac da ū'a'axateec da ntonanaxac qataq dam dalaxaic nachaalataxac mayi chigoqo'ot so Cristo. Qaq 'eda da 'eetec cam dalaxaic da yaqto' 'eeta'am da lataxac na laŷipi 'amqaanataxanaxacpi, qaq cam ūlecta'a'tpi que'eca qanayiuta'a ishet da ūanem da no'on lvidaxac camayi da ūalegoigui nam llalaqpi de'eda npi'iŷaxac mayi chigoqo'ot so Cristo Jesús.

Da na'aqtac "bautizar" damayi chigoxoguet na la'aqtac na griego mayi naigui da: "qaiuomaxaañi". Qaq da na'aqtac mayi do'ogoxotega na qom, 'eeta': "qanachilaxan". Da qaŷo'ogoxona na 'etaxat, damayi 'eeta'am da qaiŷouec ca nasouaxashit. Qaq da qaiuomñigui na 'etaxat qalaq 'eeta'am da ileu ca shiŷaxaua souaxat na lasouaxashit. Qaq da nnoxooshiguem qalaq 'eeta'am da qaltaq

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

nca'aleeguesop da dalaxaic nachaalataxac mayi
huaŷoqteec da lataxac.

¡Da achilaxac huo'o naxa da ūyau'o da Ita'adaic
namaicŷaxac cha'ayi nataq'en qaŷaŷaten da huo'o da
namaicŷaxac de'eda piguem da ntouen ñi 'oonolec da
ca'ai na lasouaxashitpi!

Nam qanayiuta'alo, huo'o ana nate'elpi qataq na
nta'alpi nam dequiguiŷaua'a naxa da qanachilaxan
catai' qapi'olec llalec souaxat da sa no'oilec. Qaq da
nachi 'eetec de'eda, nachi ca pastor iuen da
na'aqtanaxane' cam nataxala'pi aca'aca no'onaxanaxaqui
mayi ilotague'.

Da qaŷo'ogoxona da achilaxac da yaqto' no'ita ca
dalolaxaic huo'otaq 'eco' chochi npaqtaxanaxat da
npaxateguet ca nalolaxa, damayi naogui da qanquigaxat
da lataxac de'eda achilaxac. Qaq ūyoq'ozi qaiqata da
ishet da qoŷanot Ñim Ÿ'o'otna natai' ñaq qapiolec
ñaqpiolet qataq anatai' nogotole da qaŷo'ogoxonalo
yiua huetraña da no'onataxanaxac yi 53 ivitta'a yi 58
mayi huetalec ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi. So
Jesús 'enapeco': "Qauaqaита'a na ñaqpiolet da aŷim
naua'a", nachi ūyasaxalec da Ichoxonnataxanaxa.
(Marcos 10.14 qataq yi 16)

Da qaiqattega, 'eeta':

Da yaqto' qaŷaŷaten da ūyoqta 'eesa ca huotaique
da qanachilaxan, nachi iuen da qana'aqtanaxate'
souaxat de'eda lhuennataxa. Ca pastor iuen da
qaŷaŷateeta ca lasataxac que'eca huotaique da taua'a
de'eda achilaxac. Qaq ūyoq'ozi ca pastor ishit da
huapegue' da huo'oi caua queuoiguilo naq'en na'axa'te
da ūapaxaguenec da 'eetec da naogui de'eda añanaxac

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

qataq dam achilaxac. Qataq naxa da 'eetec de'eda, nachi ca pastor iuen da npogoxoinapegue' da da'aqtaxaatem da yaqto' ūyateeteguet qataq ūqta 'eesa ca lasataxac ca shiŷaxaua mayi huotaique da qanachilaxan.

Qaq cam 'etaxat mayi huangui qanqa'en ca achilaxac iuen da qaiqataxanai' da ūaq taya'a da qayō'onataxana. Qataq qaiqata da ne'ena nqaŷañicpi iuen da huo'oi caua ūale't huo'otaq 'alol da sa iŷotrapigui da yaqto' itaua'n cam qanachilaxa'n da ūachaxanalo cam huaña da ishit da nadalaxa't caua alogo.

Nam huetañapi ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna mayi ūyaxat de'eda achilaxac

Yi 125 ana laue ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi huo'oi naua huetañalo ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, naua qaŷalecteedeo mayi ishe't da qaitaxaŷaxa'n mayi ūyaxa't da 'eetec de'eda achilaxac. Qalaxyai sa ishet da nachinuate' ūqo'oyi ūi 'oonolec nataxala' ishit da ūalecteedeo huo'otaq nmenegueta naq'en caua ūya't mayi huetaiguilo ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna mayi nateetetegueta naq'en de'eda no' onataxanaxac. Qataq qaiqata da qalca'aigui nam huetañapi qataq qaŷa'auaxaañi da qanapaxaguena yaqto' saq alaq da qaitaxaŷaxan qataq ūataqta qaŷaŷateeteguet. Ca nataxala' ishet da ūauo'o ca iqataxanai' Itaua mayi sa nqalat da yaqto' itaxaŷaxa'n naua huetañalo ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna.

Qaq cha'ayi huo'o nam ūotta'a't lataxacpi qanqa'en da napaxaguenataxanaxac mayi huetaigui ana Dalaxai Nedeguishi mayi ūyaxat dam 'eetec da achilaxac, nachi iuen que'eca nataxala' da na'aqtanaxaceto caua

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

pa'atchiyiguem lataxala'te acam no'onaxanaxaqui mayi nanettaua'a.

Qataq qaÿalecteedeo naua dos lataxaco de'eda no'onataxanaxac da yaqto' ÿo'o't cam huotaique da queleguete da ÿo'o't naamayi. Huo'o da no'onataxanaxac mayi taalec na ÿipi (**da no'onataxanaxac A**), qataq huo'o da lÿa mayi taalec natai' ña qapiolecpí (**da no'onataxanaxac B**) da huo'otaq aca no'onaxanaxaqui ÿashiita da qanachilaxan na ñaqpiolec mayi qapiolecpí.

Qaq da mashi qanayicot da qaÿo'ot de'eda no'onataxanaxac, qaq no'on da qaÿauo'o ca na'aqtanaxac huo'otaq napaxaguenataxanaxac. chigaqaigui ana la'aqtac lmalate Ñim Ýo'otna, cam ÿa'axat da naogui de'eda achilaxac. Qataq no'on da nataq'en huo'o naq 'enec da qaÿi'iguelaxaalec da qaÿa'axat dam pa'aÿa'aguet lo'onataxanaxac nam na'atta'a'tpi mayi nanettaua'a aca'aca no'onaxanaxaqui.

Qataq nataqa'en 'onaxaic da qaiqopitaxan da qaÿa'aqtanaxem da llic da lapaqtañi nca'alaxa nam ÿalectauopi qataq qaiÿaxanoigui da huo'otaq huo'o ca huotaique da nañanot so Cristo huo'otaq da ÿi'iguelqot somayi.

Ana qailota'aguet da qaÿo'ot ca achilaxac

Ne'enaua lataxaco mayi huetaleguete ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi, nam nanettrañi mayi *hua'aqchiyiñi da nanedaguec*, naamayi sa ishit da qaitaxaÿaxa'n da hua'aqchigui qanqa'en ca ÿalecta'a'tpi, mayi nachidata da chochi ÿaueca'agueta cam ilotague' que'eca no'onataxanaxac.

Da no'onataxanaxac A: *Damayi taalec na mashi ūipi huo'otaq nsoxoppi mayi mashi ishet da huo'o ca maiche lasataxac. (Huo'o na lataxala'pi ana no'onaxanaxaqui pi ana ipacapegue' da ivi' naua 12 vi'i da llaxa cam huotaique da nachil.)*

Ca pa'aÿa'aguet da huapegue' ca achilaxac ishet da huaxaiguet ca 'oonolec huo'otaq caua dos Ita'u da tayingui ca 'etaxat, nachi 'enauaque caamayi da ūao'o da natamnaxa'c, iÿaxaadot Ñim Ÿo'otna. Ime, nachi que'ecaua Ita'u camayi ūauegaxaasom ñi 'oonolec que'ecaua qanachilaxa'n.

(Huo'o na nataxala'pi na ipacapegue' da cada'acolec da dataiguet da na'aqtaxane' cam huotaique da qanachilaxan da yaqto' ūaadema naua naidaouo nnataxanaxaco. Qataq huo'o na lhuennataxa da nachi ūachaigui cam qaÿo'ot achilaxac da inat cam qanachilaxan.)

Cam nataxala' (huo'otaq cam pa'aÿa'aguet da ūo'ot damayi) ishet da inat cam huotaique da qanachilaxan, nachi camayi ishet da ūasateguet, ipagaqchiichigui ca napaxaguenuaguec co'ollaxa qana'aqtaxaatague'.

1. Qainat da 'eesa da ntouen:

Cam nataxala': “¿Yo'oqta 'anaÿateetela't da 'anañanot?”

Cam qanachilaxan: “Aja', sauotaique da ñañanot Ñim Ÿo'otna.”

2. Qainat da 'eesa da Ipi'iÿaxac:

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

*Cam nataxala': "¿'Aua'amaqten so Jesús da nachiso
so 'Adca'alaxaque, qataq da 'am
nataden qataq da 'Adataxala'?"*

*Cam qanachilaxan: "Aja', da ipi'iýaxac sachito'ot so
Jesús da Ýataxala'."*

3. Qainat da 'eesa da huo'o da lyaxa da nachattaigui da
dalaxai achaalataxac:

*Cam nataxala': "¿Yoqta 'auasatta da qoquegue so
dalaxaic nqa'aic mayi lalamaxat so
Jesús?"*

*Cam qanachilaxan: "Aja', shigoigui da Itaunaxanaxac
Nim Yo'otna da shiigue so
Jesús."*

*Ime, nachi cam nataxala' iuomaxaangui ca 'etaxat
camayi, nachi ishet da nasaxadeec naua na'aqtaqa
mayi 'eeta':*

*"Qaq cha'ayi 'aua'axatta da 'aupi'iýa'a so
Jesús, nachi aýim am ñachilaxan, so'ogoxona
da le'enaxat Nim Qadta'a, som Llalec Jesucristo
qataq som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Aja',
nachi 'eetec."*

*Qaq da mashi 'enauaque da nnoxootra da queda'ai
ca 'etaxat cam qanachilaxa'n, nachi qaýauo'o ca
pa'ateec ima'a't atamnaxac, qaiýaxanot Nim Yo'otna da
nachilaxanguilo caamayi so Saq Cha'a Na'añaxac
Qui'itta da yaqto' ýauo'o da la'añaxac da ishet da
naloda'aguet da ñi'itaxaloxo, nam ñi'iguenataguecpi
qataq nam nalolaxapi.*

*****

Aca nogotole qataq ca nogotolec ñaq qapi'olec

Da 'eetec na ñaqpi'olec mayi ña qapioleci, que'eca achilaxac sa ishit da nachi naogui da ntoonaxac mayi nachidata da 'eco' na'anaxat camayi. (ishet da qaimeten ayi npa'aÿaňi, **Da No'onataxanaxac B)**

Damayi pa'aÿa'aguet nam Ita'alpi, late'elpi, huo'otaq cam pa'ata'aguet da lañaxataxac aca nogotole huo'otaq ca nogotolec. De'eda achilaxac naogui da que'eca nogotolec huo'otaq nogotole da mashi qoÿaneua'a Ñim Ý'o'nta, ýachaxaata da mashi ýalectaigui nam nhuo' mayi lalamaxat Ñim Ý'o'nta, qaÿauattoota da mashi na'attua'a nam ýalecta'a't 'amaqaanataxanaxaicpi qataq da nachaalataxac mashi npaxattalec Ñim Ý'o'nta.

Qaq huo'o ana laÿipi no'onaxanaxaquipi ana Ica'aua'a naxa da no'onataxanaxac da qoÿashiguem catai' nogotolec ñaq qapiolec. Qalaxyai sa ishet da Ica'aua'a da nachilaxan da yaqto' ipacchigui de'eda qoÿiitapeguec natai' ñaqpiolec, yaqto' de'eda achilaxac la'anaxat qom ivita ca na'aq da huo'o da ntoonaxac qataq da nañanot so Jesús. (Qaimeten yi hueta'a da na'aqtaguec **da qoÿashiguem ca nogotolec** mayi huetaña yi 58 nachi ivida'a yi 64.)

Da No'onataxanaxac B: *Damayi ishet da do'ogoxona ana laÿipi no'onaxanaxaquipi mayi ýasheeta da qanachilaxan natai' qapiolec ñaqpiolec, nam ñaq saxanaxa da ishet ýo'ot ca maichi lalamaxat lhuenntaxac.*

Cam pa'aÿa'aguet da ilo'otague' de'eda no'onataxanaxac, camayi ishit da ýauo'o ca la'aqtac, 'eeta':

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

“Enauac nam huotaique da ne’ena nogotolec (ana nogotole) da ishit da qoÿanot Ñim Ÿo’otna qataq da ÿaleguoigui nam llalaqpi ñimayi qataq ÿanem da no’on lvidaxac, nachi ishit ÿaayishigue’m naua lhua’q, ÿachaxaata da lauochi.”

Nachi cam lapoota’ a’tpi ÿaayishigue’m naua lhua’q, ÿachaxaata da ÿaÿamaxeeta damayi.

Ca nataxala’: “Qaq ’eda da ’eetec da ñachilaxanaq souaxat da qadpi’iÿaxac, cha’ayi sa’amaqtenaq da chigoqchigui da Ipi’iÿaxac naua Ita’al qataq nam ÿalecta’at mayi ÿauaataua’ namayi da taÿa’ague qome ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole) da maichi lca’aua’ qome da quegue da llicÿaxac so Cristo chigoqchigui da maichi Ipi’iÿaxac.

Qaq da yaqto’ ivida’ de’eda qoÿitapeguec, nachi siÿaxanoqoto caua Ita’al (huo’otaq cam pa’aida’agueta) da ÿauo’o ca lasataxac da ÿoqta ilodegue”.

Nachi cam nataxala’ (huo’otaq cam pa’aya’aguet de’eda nqo’onalo caua Ita’al (huo’otaq caua pa’aida’agueta) da ÿaueguedeuo ca nogotolec (huo’otaq aca nogotole) da ÿanema naua na’aqtaqa, ’eeta’:

“Da qaÿa’añiiua’ a ne’ena nogotolec (nogotole) **de’eda achilaxac, damayi naogui da qauachaxañiitac** da ÿataqta qadpi’iÿaxaqui so Jesús.”

Nachi cam nataxala’ denataxan, ’eeta’:

“¿ ÿoqta quau’amaqchiñi qami’ so Jesús?”

Nachi caua nta’al ‘enauaque da ÿasa’t, ’eetra’:

“Aja’, sa’amaqtenaq”.

Ca nataxala’ ’enapec:

“Qami’ ÿataqta qauachaxañiita nagui da qanaquitaxaqui, da Isoxoyic qataq da la’añaxac so

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Nataxala' da ntela'a, da ilo'ogue qataq ūaalec da Ichoxonnataxanaxa ne'ena nogotolec (nogotole)".

Nachi ca nataxala' denataxan, 'eeta':

"¿Yoqta qaipi'iýa'ai qami' so Jesús?"

Nachi que'ecaua nta'al ūasa't, 'eetra':

"Aja', sepi'iýaqa'a".

Ca nataxala' 'enapec:

"Qami' qauachaxaňiita nataq'en da qadhuennataqai da qauaviquýa'aguet ne'ena nogotolec (nogotole) mayi qauloýiigue, da yaqto' ivida'a da maichi naňanot som Nataxala' Jesús.

Cha'ayi nachida dam qado'onataxanaxaqui da qami' nta'al (huo'otaq da qapa'aita'aguet da qaloitegue'):

- qauapaxaguiňiic namayi (anamayi) da dauotaxanaqta qataq huo'o naq 'enec ca lÿa qataq da ýalaxaguet Ñim Yo'otna,
- qauloýiigue da no'on Ica'alaxa qataq no'on qanqa'eñi ca napaxaguenaxac
- qataq cam ishet da ivida'a qanqa'eñi, nacta'ai' qanqa'eñi nam lapaxaguenataxanaxacpi qataq da llíçaxac som Nataxala' Jesús, 'eeta'am da 'enapec ana la'aqtac Imalate Ñim Yo'otna mayi huetaña yi Éfesios 6.4.

Nachi ca nataxala' denataxan, 'eeta':

"¿Qami' peta'a qauasachi nagui da qami' ūauaachigilo Ñim Yo'otna qataq ne'ena ūalecta'a't, da quao'ochi qome 'enauac cam tachiguña ca qanaloitaua'a da yaqto' nquictashiguem ne'ena nogotolec (nogotole) da quetalec da llíçaxac som Nataxala'? Da nachi 'eetec de'eda da qadhuennataqai, nachi ishit da qauasachi:"

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Nachi caua nta'al 'enauaque da ÿasa't, 'eetra':

**"Aja' so'otaq damayi, souaxalec da
Itaunaxanaxac Ñim Ýo'otna."**

Ca nataxala' 'enapegalo caua nta'al, 'eeta:

"Qaq cha'ayi qami qaÿa'añi da qadasataxaqui - qami' ÿauaachiguilo Ñim Ýo'otna qataq ne'ena ÿalecta'a'tpi - da qaÿa'añiyot Ñim Ýo'otna ne'ena nogotolec (nogotole) qataq dam qadasataxaqui yi nachinaua naua maichi qada'aqtaqalli'. Qaq ÿoqo'oyi qami' seqatalo da qaupaquititelec qome da qadasataxaqui, quao'ogoxoñiÿa da qadaÿaañiqui, da qadhuallaxaviqui qataq da qadpi'iÿaxaqui".

Ime, nachi que'eca nataxala' da mashi huetangui ca 'etaxat, nachi ca Itaua camayi ÿacoosop da nachishiguem que'eca nogotolec (nogotole), nachi idaxaama camayi, nachi ÿami' da yaqto' nachilaxan, nachi ÿaalec da no'on lliecÿaxac, ÿauota'aisalo naua la'aqtaqa mayi 'eeta':

"Am, _____ (le'enaxat ca nogotolec [aca nogotole]), aÿim 'am ñachilaxan, so'ogoxona da le'enaxat Ñim Ýo'otna mayi Qadta'a, qataq som Llalec Jesucristo, qataq som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Qaq Ñim Nataxala' 'am ichoxoden qome, ÿauo'o da 'ada'añaxac 'enauaque naua na'axa'te da 'anachaalataxac".

Qaq da mashi ime de'eda qaÿo'ot, nachi qaÿauo'o ca quagaxaunaxac da qaiÿaxanaique da nchoxonnataxanaxa. Qaq huo'o naxa da nataxac da qanquineto que'ecaua nta'al qataq cam nogotolec (huo'otaq aca nogotole) da mashi ime de'eda.

3. Da qoÿaashiguem ca nogotolec qataq aca nogotolec

Da qoÿaashiguem ca nogotolec, damayi qaÿo'ot da yaqto' qoÿanot Ñim Ýo'otna cam nogotolec, qoÿan da achicÿaxac qataq da npi'iÿaxac qataq qanquagaxaunot Ñim Ýo'otna da ÿasaxalec da Ichoxonnataxanaxa cam nogotolec yaqto' no'oita da nachaalataxac qataq dam taÿa'ague.

Huo'o nam 'amqaanataxanaxaicpi sa ishet da ÿo'ot da nachilaxac ca nogotolec mayi saxanaxa da ishit da maichi ntouen, nachi nmeneguet naq'en da ÿaashiguem da ÿanot Ñim Ýo'otna.

De'eda no'onataxanaxac nataqa'en ÿachaxan da que'eca nogotolec qoÿanot Ñim Lo'onatac da nachaalataxac camayi, qataq da mashi ÿalectaigui na 'amqaanataxanaxaicpi mayi llalaqpi Ñim Ýo'otna. Caua Ita'al qataq cam ÿalecta'a'tpi ishet da nañan da nacta'ai' naq'en camayi de'eda Ipi'iÿaxac so Jesucristo qataq ÿaalec ca no'on la'aqtac camayi.

Da ivita da qoÿideua'a aña nanedaxaqui na shiÿaxauapi ca nogotolec

Ishet da qaÿa'aqtaxaatem da qaÿa'añaqchit na nta'alpi qataq ana nate'elpi da ÿauo'o ca ÿanaigui maichi qom le'enaxat cam llalec mayi naigui da huo'o naq 'eneq qanqa'en nam maichi qaÿachigoxoguetpi. Da ivita ca laloqo' da qoÿideo ca nogotolec da qoÿideua'a aca nanedaxaqui na shiÿaxauapi, ishet da qaiuennata'a nataq'en da ana'ana Argentina nanettañi yi la ley 23.162 mayi ÿa'axatta da 'eneq da qoÿideo ca maichi qom le'enaxat. Da qoÿideo ca qom le'enaxat, damayi

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

ŷ'i'ot da 'itchiguiñi naq'en da maichi nalamaxat nataxac.
Qataq da lataxac na qom, damayi nataq'en maichi
chigoqo'ot Ñim Ÿ'o'otna.

Da no'onataxanaxac da qoÿaashiguem ca nogotolec qataq aca nogotole

Qaq souaxat nam ýotta'a't nhuennataxacpi de'eda no'onataxanaxac, nachi 'onaxaic da que'eca nataxala' nnate' cam ilotegue' nataq'en acam lo'onanaxanaqui camayi da qannachigui ca maichi lalamaxat lataxac dam chigoqta'ague acam no'onanaxanaqui mayi na'attua'a.

Qaÿalecneuo da lataxac cam no'onataxanaxac mayi ishet da do'onataxana cam lca'aua'a da quegue camayi. Qalaxayi ishet da nachi quetalec ca maichi lalamaxat lataxac cam lo'onataxanaxac.

De'eda no'onataxanaxac huaqta'aguet qanqa'en ca napaxaguenataxanaxac mayi qaÿachigoxotaigui ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿ'o'otna mayi ŷ'i'axat da 'enec da lataxac ca nogotolec qataq aca nogotole da ÿalectaua'a dam lapaxañi co'ollaxa lo'onataxanaxac Ñim Ÿ'o'otna. Nataqa'en ishet da qaÿa'axat da lo'onataxanaxac na nta'alpi qataq nate'elpi da nachina na pa'aÿa'aguet da nquictashiguem naq'en da ÿapaxaguen ca llalec qataq aca llale. Qataq nataq'en da lo'onataxanaxac mayi pa'aÿa'aguet cam na'attaa't 'amqaanataxanaxaicpi da itaunaua'a da natameetalec qataq itauanec ca yo'oqchigui lhuennanaxana camayi.

(Ishet da qaÿo'ogoxona yi huetaña de'eda no'onataxanaxac yi 126 mayi huetalec ana laue ana'ana **Ntaunaqte na Nataxala'pi**.)

Ana qailota'aguet da qoÿaashiguem ca nogotolec

Ne'enaua lataxaco mayi huetaleguete ana'ana
Ntaunaqte na Nataxala'pi, nam nanettrañi mayi
hua'aqchiyiñi da nanedaguec, naamayi sa ishit da
qaitaxaÿaxa'n da hua'aqchigui qanqa'en ca
ÿalecta'a'tpi, mayi nachidata da chochi ÿaueca'agueta
cam ilotague' que'eca no'onataxanaxac.

*Cam nataxala' ishet da iÿaxaneugalo caua Ita'al
qataq da huo'oi caua Ica'agui'shi caamayi da yaqto'
Ita'al lÿa't cam nogotolec(huo'otaq aca nogotole) da
tadeua'a ca hueta'a camayi. Ime, nachi cam nataxala'
nquiigueta da yaqto' datategueta caamayi.*

*Nachi ishet da huo'o ca itaxaÿaxan nam hueta'api
ana la'aqtac Imalate Ñim Ýo'otna 'eeta'am yi Marcos
10.13 ivida'a yi 16 huo'otaq yi Mateo 19.13 ivida'a yi 15
huo'otaq ca lÿa.*

*Ime, nachi ca nataxala' detaxaigui cam
lapootta'a'tpi. Qaq 'enaua naua 'ena'ape:*

"Nam ñaqpialec nachina na nhuanaua'a de'eda
chaalataxac. Ýoqo'oyi Ñim Nataxala' ipa'axana'aguet
co'ollaxa nam Ita'alpi qataq na lau' le'ecpi qataq nam
ÿalecta'a't nhuo' da ilo'ogue na ñaqpialec da ÿaqchit
cha'ayi nachina na taÿa'aguet da lo'onataxanaxac. Qaq
ýoqo'oyi iuen ca Itelaqtanaxaca'c caua Ita'al qataq
nataq'en cam ÿalecta'a't nhuo' le'ecpi qataq Ñim
Ýo'otna mayi lalamaxat 'enauacna.

Da yaqto' ne'ena nogotolec (ana'ana nogotole) huo'o
da la'añaxac qataq laÿaanec, sa ishit da nachiñita Ñim
Ýo'otna da iuen, mayi nataq'en iuen ca Itaunanaxac
nam lau' le'ecpi namayi qataq nam ÿalecta'a't
shiÿaxauapi nam qanayiuta'a".

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

“Da qoŷaneuo ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole) da yaqto’ qoŷaashiguem, naua Ita’al (huo’otaq caua ilotrague’ namayi) ūaatree’c da huo’o da Ipi’iýaxa’c so Jesucristo qataq da ‘eesa naq’en da Ihuennataxa da ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole) nachattaigui da Ichoxonnataxanaxa qataq da Ipaqtanaxac Ñim Ÿo’otna, qataq da namayi (anamayi) ivida’da ūauatton qataq quegue da Ilicýaxac Ñimayi, ūachigoxotchiguiña da ñaq saxanaxa da ūoqta ūi”.

“Qaq da yaqto’ ipacchigui de’eda nhuennataxa, nachi naua Ita’al (huo’otaq naua ilotrague’ namayi) ishet da ūa’n ca lasataxa’c, huagui naq’en ne’ena saq ’amaqtaq mayi so’otaqtac da ūo’o’t enauac cam tachiguiña cam nalotraua’da yaqto’ ūaueca’aguet ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole) da quetegue’ naq’en da Ilicýaxac som Qadataxala’ Jesús”.

“Nachi ’eeta’: Qomi’ mayi qomi’ ’amqaanataxanaxaicpi, salegaqta’a’t da yaqto’ saconaxaguet qataq sananaxalec da no’on qada’aqtaq ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole). Qomi’ sa’amaqtenaq da nam ūaqpiolet ūataqta lalamaxat Ñim Ÿo’otna, chigoqta’a co’ollaq chochaq hueteuo. Qaq nachi ’eeta’am so Jesús co’ollaq ūaconeguet so ūaqpiolet qataq ūaalec da no’on la’aqtaq, qaq qomi’ nataq’en saconaxaguet ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole) da na’adeua’da ne’ena lalamaxatpi Ñim Ÿo’otna”.

“Qaq damayi maichi qado’onataxanaxac, qomi’ ’amqaanataxanaxaicpi, da setauanaq ne’enaua nta’al da huedapegue’ ne’ena nogotolec (ana’ana nogotole). Qomi’ ūatamnaqtalec namayi, sapagaxaguenanaxac da Ilicýaxac som Qadataxala’, qataq souaqapegue’ cha’ayi

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

mashi na'adeua'a nataqa'en nam lalamaxatpi Ñim Ÿ'o'otna."

"Qaq qami', da qami' Ihuotte' da qauacoñiiguet qataq qoviyapegue' ne'ena nogotolec (ana'ana nogotole), nachi ishet da qauachaxañiita ca qadaÿamaxannataxanaxaqui, qaÿa'añiyyishigue'm naua qadhuaxayilli".

Nachi nam ÿalecta'a'tpi ishet da ÿachaxan da ÿaÿamaxadeeta de'eda, nachi ÿaashiyigue'm naua Ihua'q.

Ime, nachi ca nataxala' ishet da nquigueua'alo caua nta'al da yaqto' ina't ca 'eetec ca lasataxa'c, 'eeta':

"¿'Am nta'a, qataq 'am, nate'e ('am mayi 'aupa'ata'aguet de'eda), qaua'amaqchiñi qataq qaupi'iÿa'ai da Ñim Ÿ'o'otna nachiñi lalamaxat ne'ena nogotolec (ana'ana nogotole)?"

Nachi caua nta'al ishet da nmedashigue'm da ÿasa't, 'eetra': "Aja', sa'amaqtenaq".

Ca nataxala' 'eeta': "¿Qauauoitaique da qaÿa'añiÿot namayi (anamayi) Ñim Ÿ'o'otna da yaqto' ilo'ogue qataq ÿaalec da Ichoxonnataxanaxa qataq nataqa'en npaxaalec da ntelaqna'aguet 'enauac nam qauem na'añaxacpi? Qataq ¿qauauoitaique peta'a da qaÿa'añiÿot dam nachaalataxac namayi (anamayi) Ñim Nataxala'?"

Nachi caua nta'al ishet da nmedashigue'm da ÿasa't, 'eetra': "Aja', nachida da sauoqtaique".

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Ca nataxala' 'eeta': “¿Qauasachiiguet qami' da qauloŷiigue ne'ena nogotolec (ana'ana nogotole) da quetegue qanqa'eñi da llicŷaxac so Qadataxala', da napaxaguenataxanaxac de'eda la'aqtac Ñim Ÿo'otna, da atamnaxac qataq qoviilec da Itaunaxanaxac som Qadataxala' da yaqto' qauo'ochic 'enauac cam tachiguiña ca qanaloitaua'a da yaqto' huo'o da no'on nachaalataxac qataq da Ipi'iŷaxac?”

Nachi caua nta'al nmedashigue'm da źasa't, 'eetra':

“Aja', souaxalec da Itaunaxanaxac Ñim Ÿo'otna da so'otaq damayi”.

Ca nataxala' 'eeta': "Qaq cha'ayi qami' qaŷa'añi da qadasataxaqui, źauaachigui Ñim Ÿo'otna qataq ne'ena ſialecta'a'tpi, da qaŷa'añiŷot Ñim Ÿo'otna ne'ena nogotolec (ana'ana nogotole), qataq da maichi qada'aqtaqalli' naua qaŷa'añi', qaq qami' seqatalo da qaupaquittelec qome dam qaŷa'añi' qadasataxaqui, qoviilec da qadaŷaañique, qadhualaxaviqui qataq da qadpi'iŷaxaqui”.

Ime, nachi ca nataxala', huo'otaq aca lhua, źacoosop ca nogotolec (huo'otaq aca nogotole) da nachishiguem huo'otaq źashil-lec camayi (acamayi) , nachi źaalec naua na'aqtaqa mayi 'eeta'ama ne'enaua, 'eeta':

“Am, (le'enaxat ca nogotolec huotaq aca nogotole), 'am sanqot Ñim Ÿo'otna, Ñim Qadta'a, som Llalec Jesucristo, qataq, so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta. Ñimayi 'am źaalec da Ichoxonnataxanaxa, źauo'o da 'ada'añaxac qataq da no'on 'adca'alaxa 'enauaque naua na'axa'te da 'anachaalataxac.”

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Qaq naxa da huotaique da ime, nachi qanquineto caua nta'al, qataq cam nogotolec qataq do'onaxan nam ūalecta'a'tpi. Qataq da ūoqta ime damayi, nachi qoŷan da quugaxaunaxac.

4. Da naponaxac da qoŷaalec da no'on na'aqtac aca nogotole huo'otaq ca nogotolec da ivita da ūaxaañi da I-llipaxac.

Na qom huo'o co'ollaxa na ūo'ot naxa da laponaxac da ivita da ūaxaañi da I-llipaxac ca nogotolec huo'otaq aca nogotole. Na lataxala'pi na 'amqaanaxanaxaicpi huo'o na hueqata naxa da qaŷauo'o ca quugaxaunaxac mayi lalamaxat qanqa'en ca nogotolec da yaqto' qoŷaalec ca no'on na'aqtac. Sotai' nogotolec Samuel, co'ollaq ūaxaañi da I-llipaxac, nachi aso late'e idoua'a aso no'onanaxanaxaqui da yaqto' ūanem som ilotague' asomayi da ūanot Ñim Ū'otna. (1 Samuel 1.24 ivida'a yi 28) Na Israel le'ecpi idouo co'ollaxa so *huaaca llalec*, so *triigo* qataq so lataxa da yaqto' lachitaqtanaxat qaŷavigaxatta. Qaq nagui qomi' ishit nataq'en da huo'o ca sanaxaudo da yaqto' sauqo'o ca qadaponaxac da selegaxa't.

Qataq ishet da huaigui qanqa'en ca no'onanaxanaxac da qaiŷaxaneuga da nquigueuo aca late'e qataq ca Ita'a cam nogotolec, nachi qaŷauo'o ca atamnaxac mayi ūalamaqchiguilo caamayi da qoŷaaleguete ca no'on na'aqtac. Qaq da ime cam no'onanaxanaxac, nachi ishet da qaŷauo'o ca qaŷo'ot nqui'axac da dequi'iŷa'a't 'enauac nam ūalecta'a't. Nataq'en ishit qaitaxaŷaxa'n yim huetaña so lo'onec aso Ana, mayi late'e so Samuel. (1 Samuel 2.1 ivida'a yi 10)

*****

**5. Naponaxac da yaqto' qoýaalec ca no'on
na'aqtac aca 'alo
(Qaique'elec aca ne'etaxai)**

Se'eso hua'au vi'iyi co'ollaxa saxanaxa da qayauatton da no'on na'axaýaxac mayi na'aqtagec so Jesús, nachi qalota so qom da ÿo'ot naxa da Iqui'axac da huo'o ana llale da ivita da llaxa aca 'alo, naxa da inoxonaqchiteec da hua'uchiguiñi na'axac. Qaq ivita'a nagui da ñaq huo'o na huaxaiguet naxa na lalamaxat lau' le'ecpi da ÿo'ot da naponaxac, huaña naq'en aca no'onaxanaxaqui.

Ishet da saýaanaqtegues da de'eda na'axac ana 'alo, damayi maichi lataxac naq'en Ñim Ýo'otna ana 'alo. Qaq ýoqo'oyi sa iuen da qaýo'ot da nqui'itaqtaguec souaxat da qoýiitega da nshipaxan aca 'alo. Nachidata da qoýanot da 'achicýaxac Ñim Lo'onatac da achaalataxac qataq qoýaalec ca no'on na'aqtac acam qa'añole mayi ivita da lataxac aca 'alo ÿi.

Qataq nachi huaigui qanqa'en ca no'onaxanaxac da qay'o'ot ca quagaxaunaxac da yaqto' qoýaalec da no'on na'aqtac acamayi. Cam nataxala' ishet da iýaxaneuga aca qa'añole, aca late'e qataq aca lcote, nachi ñichiguinguilo naq'en na laiñi, qaq na laýipi 'alpi mayi ýalectau'a'a, coleesopa naq'en caamayi da yaqto' qanatemeeleguete qataq qoýaalec ca no'on na'aqtac.

Qaq da ime ca no'onaxanaxac, nachi 'enauac da dequ'iíya'a't ca ýalecta'a'tpi. Qataq nachi huaña da qoýanem aca qa'añole ca nemaxanaxat huetalec ca te'esaq Ita'a Ili'i mayi maichi lataxac da qayachigoqta'ague.

6. Da nadonaxac qataq da nhuaÿaxac

'Enauac naua hueta'alo na 'amqaanaxaxaicpi mayi lalamaxatpi so Jesucristo ſyayaten de'eda nhuaÿaxac, da nachiñi Ñim Ÿo'otna ñim lapaxañi co'ollaxa damayi, da yaqto' laÿamaxa nam shiÿaxauapi.

Ñim Ÿo'otna ſyayateeta da sa ſyayamaxañi da ca ſyale qataq aca 'alo da nachi 'eetai' da ndoteec.

Ÿoqo'oyi da lqataxac Ñimayi taalec ñi 'oonolec, da ivita da huadon, nachi ſyaxaadeec caua maichi Ita'al da yaqto' huaxaiguet da do'onataxana'ai' aca lhua huo'otaq ca lhua. Qaq 'eda da 'eetec da Ñim Ÿo'otna ſyayateeta da huo'o naq 'enec da qaÿasateguet de'eda nadonaxac.

Da maichi lalamaxat lataxac dam chigoqta'ague nam qom huo'oi co'ollaxa naua lataxac da nadonaxac. Qaq ne'enaua lataxac ſyayateete' co'ollaxa se'eso nhuo' qataq Ñim Ÿo'otna ſyalec naxa da Ichoxonnataxanaxa. Da Ichoxonnataxanaxa Ñim Ÿo'otna taaleguete naxa caua huadona't mayi ipactrelec da maichi lalamaxat lataxac da ladonaxac nam qom.

Qaq nagui ne'ena souaqtaigui huo'o da lapaqtañi lataxac da ladonaxac na doqshi. Ÿoqo'oyi qaÿauo'o añi nanedaxaqui da nadonaxac, añimayi da le'enaxat civil, añi huaña da nanelyiñi caua huadona't.

Ca nataxala' iuen da na'aqtanaxane' cam nataxala'pi aca'aca no' onanaxanaxaqui mayi ilotague', cha'ayi sa ishet da 'eeta'a't da lhuennataxac nam 'amqaanaxaxaicpi qom da ſyaconeguet de'eda lataxac da nadonaxac da damaxasoxootalec nam nataxala'pi.

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Qaq ūyoo'oi da qaŷo'ot ca nadonaxac, nachi iuen da naŷachiichigui ca lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi. Qataq huo'o da nqataxac da cam nataxala' iuen da ūauattoota nam lapaqtañi lataxacpi mayi huetaua'a aca nanedaxaqui de'eda nadonaxac qataq ca maichi lalamaxat lataxac da lo'onataxanaxac acam nanettaua'a.

Qaq nataq'en caua auonaxa'u da nachatreua'a ca lataxala' nam 'amqaanataxanaxaicpi da dequiguidaique ca ladonaxa'c, nachi caamayi iuen da ūyāamaxattra da ūataqta ipaqueeleguete naua lataxaco mayi iŷaxanapigui naua lapaqtrañi namaxasoxonaxaco qataq ca maichi lalamaxat lataxac acam no'onaxanaxaqui mayi nanettaua'a.

Da lataxac da ladonaxac na 'amqaanataxanaxaicpi qompi da huaigui naq'en aca no'onaxanaxaqui, damayi sa ishet da huo'o ca lqalaic da huaigui ca no'onaxanaxac. Huo'o naxa da qaiŷaxana ca nataxala' mayi sa ishet da quuem ca na'aqtguec huo'otaq ca nauochaxa'u caamayi da yaqto' pa'aya'aguet da ūo'ot de'eda no'onataxanaxac. Qaq da camayi da sa ishet da nachica ca lataxala' aca'aca no'onaxanaxaqui, nachi iuen da na'aqtaxaate' ca lataxala' caua auonaxa'u da ñaq saxanaxa da ivita ca na'aq mayi huaigui cam nadonaxac.

Qaq ca ūale qataq aca 'alo mayi huadona't ishet da qaŷauo'oi caua nso'onaxaqui' datratot qanqa'en aca ntanaxalate. Qataq qalota nataq'en da qaŷauo'o naxa na qaiŷaxana da 'eco' Ita'a qataq late'e lya caua huadona't. Nachi caamayi nataqa'en nso'ooyiñi huaqteto caua auonaxa'u.

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Nachi ca nataxala' ūau'o ca Itaxaŷaxac, ūachigoxotalec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna da da'aqtanaxema caamayi qataq huaqatalo caamayi, ūachaxanalo da 'eetec dam nachaatroigui nadonaxac. Qataq huaqatalo caua Ita'al lÿa't da nachi quetro'ot da itauaata'ape caamayi de'eda lhuaŷaxac, itaunec da saq cha'a lhuennanaxaxa qataq qataq dam yo'oqta. Ime, nachi iÿaxanoigui cam ūalecta'a'tpi da nataq'en natamen da qoÿaaleguete ca no'on na'aqtac caua huadona't.

Qaq da ime ca atamnaxac, nachi ime qanqa'en da no'onataxanaxac da qaitaqteguelec que'eca nadonaxac. Qaq cam ūalecta'a't, nachi ūalectaua'a da ūauachigui cam lasataxa'c caua huadona't da ūataqta ipacchiyigui can ūa'n la'aqta'c da ñaq nca'altraue'c. Ime, qataq huo'o naxa da qaÿau'o yi ndaqa' da yaqto' qanquineto qataq qaÿachaxanalo da qantootegueque caua huadona't. Nachida da ūoqta pa'ateec qanallic qataq ūaqtatqa qanhuaachigui aca nqachilliguishi mayi ūapac da ama.

Qaq cam huotaique da ūi'enaxachigui da lataxac na doqshi da ladonaxac, qalaq ishet da imeten yim hueta'a ana qailota'aguet da qaÿo'ot da nadonaxac mayi huetaña na npa'aguiñi.

Nam qalota nalamaxat nataxacpi mayi huetalec ana 'alhua, huo'o na hueto'ot da ūan naxa ana chiguishaqte da 'eco' la'anaqte cam qoÿan nasataxac de'eda nadonaxac. Qalaxyi damayi sa ishet da ūoqta qaÿamaxasoxolec. Da qaÿau'o aca chiguishaqte, aca 'otaqte npoto, huo'otaq aca *toorta* (da huo'otaq huo'oi caamayi), qalaxyi sa ishet da huo'o naq naigui naq'en dam nadonaxac, mayi nachinuate' naua Iquiyaqtel

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

caua dos mayi huadona't. Ñim Ÿo'otna źauattoota ca qaŷaconeguet nhuennataxa qataq nasataxac mayi źauaachigui Ñimayi.

Ana qailota'aguet da qaŷo'ot ca nadonaxac

Ne'enaua lataxac mayi huetaleguete ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi, nam nanettrañi mayi *hua'aqchiyiñi da nanedaguec*, naamayi sa ishit da qaitaxaŷaxa'n da hua'aqchigui qanqa'en ca źialecta'a'tpi, mayi nachidata da chochi źaueca'agueta cam ilotague' que'eca no'onataxanaxac.

Ca nataxala' ishet da iŷaxana ca auonaq qataq aca nauootague' da naŷamaxaadeñi datatrot aca ntanaxalate. Da maichi lataxac 'eeta': ca źale pa'aŷa'ague da aloic aca 'alo. (Qaq da huo'oi caua lŷa't Ita'al, nachi nataqa'en naŷamaxaadeñi).

Ime, nachi ca nataxala' detaxaigui 'enauac cam źialecta'a'tpi, qalaxyi caua auonaxa'u mayi nachicaua caua źoqta taaleguete cam huetalec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna mayi itaxaŷaxan camayi, napaxaguenataxanaxac qataq no'o'n nqataxac mayi taaleguete da nhuaŷaxac. Qaq da źoqta ime, nache qaŷauo'o ca atamnaxac, qaiŷaxanot Ñim Ÿo'otna da źaaleguete da Ichoxonnataxanaxa caua dalaxaiqa mayi huadona't qataq cam dalaxaic nma'ŷaxac mayi mashi huotaique qaŷo'ot . (Qaiqata da qaitaxaŷaxa'n yi Efesios 5.25 ivida'a yi 33, qataq yi 1º Pedro 3.7)

(Ishet da qaimeten nam huetañapi mayi chigaqaigui ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna qataq źa'axat da **nadonaxac** mayi huetaña ana laue 127 ana'ana Ntaunaqte na Nataxala'pi.)

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Qaq ca nataxala' nquigalo caua auonaxa'u, nachi 'enapega, 'eeta':

"Aýim mayi aýim lamaxashic so Cristo, qaq qami' aýim quauanaiua'a da yaqto' seýaxanaique ca Iquouagaxanaqtaic Ñim Ÿo'otna da yaqto' nachi 'eetai' da qancoñiyiita'a't de'eda qadadonaxaqui. Damayi, nachida da nquauaxac mayi Ÿo'ot da Ita'adaic namaicýaxac qataq sa dasaguettac, mayi huaña da ñi 'oonolec naconeget ñi lÿa da yaqto' qantauñiita't da qoviÿapegue' qataq da quauataÿa'aguet cam ivideguet qome da qanachaalataxaqui."

"Qaq dam 'eetapeguet Ñim Ÿo'otna, ñimayi huotaique da quauamaichiguíñi, qanhuañiichigui da qadca'alqai, qataq ñi 'oonolec da qoñiita Ÿataqta ipacchigui ca la'aqtac, chochi ivitta'a da qami' icolaxachiguilo da nleuaxa".

"Ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, da atamnaxac, da la'añaxac So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta, qataq na 'amqaanataxanaxaicpi mayi qoviitaigui, nachina na lachitaqtanaxatpi Ñim Ÿo'otna mayi qami' Ÿanema da yaqto' Ÿa'añaqchit da qadhuaÿaxaqui qataq yaqto' Ÿo'ot da ishet da quauamaichiguíñi. Qataq iuen da qanmichiÿaique so Cristo da yaqto' nachi 'eetai' qome da Ÿauecta'agueta qami' de'eda qadhuaÿaxaqui".

Ca qoÿan nasataxac

Ca nataxala' Ÿa'auaxaañi da nqo'ona ca adonaq, nache inat, 'eeta':

**"Am Ÿaqaya, _____ (le'enaxat ca adonaq) ¿'am
'auaconeguet ada _____ (le'enaxat aca auonaxaua) da
ÿataqta 'eesa 'adhua, da yaqto' 'auauaqta'aguet da**

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

qanachaachiitaigui da qui'itta nadonaxac mayi
damaxasoxoolec Ñim Ýo'otna?

¿'Auasateguet da 'auauotec, huo'o naq 'enec
'anqa'en qataq 'antela'a da no'oita qataq
quouapegue' da sa no'on qataq 'aumaqa'aguet
'enauac ana laÿipi 'alpi, ÿataqta 'aupacapegue'
adamayi da ña qanaca'allitauec?"

*Nachi ca adonaq ÿasat, 'eeta':
“Aja’, sasat da so’ot damayi”.*

Qataq nqo'ona aca auonaxaua , que'eca nataxala',
nache inat, 'eeta':

“Am ÿaqaya, _____ (le'enaxat axa auonaxaua)
¿'am 'auaconeguet da _____ (le'enaxat ca adonaq) da
ÿoqta 'eesa 'adhua, da yaqto' 'auauaqta'aguet da
qanachaachiitaigui da qui'itta nadonaxac mayi
damaxasoxoolec Ñim Ýo'otna?”

“¿'Auasateguet da 'auauotec, huo'o naq 'enec
'anqa'en qataq 'antela'a da no'oita qataq
quouapegue' da sa no'on qataq 'aumaqa'aguet
'enauac na laÿipi ÿallippi, ÿataqta 'aupacapegue'
damayi da ña qanca'allitauec?”

*Nachi aca auonaxaua ÿasat, 'eeta':
“Aja’, sasat da so’ot damayi”.*

Qoÿa'n caua chiguishaqtel (da huo'oi)

*Ca nataxala' iÿaxanapigilo caua chiguishaqtel.
Nachi ÿaashiguem aca 'oonole, nachi nqo'onalo caua
auonaxa'u, nachi 'enapec:*

“Qami’ qauacoñiiteua'a co'ollaxa ana'ana
chiguishaqte da yaqto' la'anaxat de'eda

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

qadadonaxaqui. Qaq ūataqta 'onaxaic da huo'o ana chiguishaqté mayi ū'ot da qadhuennataxachi de'eda qadasataxaqui.

Ana'ana chiguishaqté, anamayi chigaqaigui na ūataqta no'on lcat. Qaq anamayi naigui da lyacŷaxac da qadqopichiŷaxaqui mayi qami' ūauaxaŷaxana't.

Anamayi, da lataxac collichigui, qaica ca loga't. Qaq anamayi naigui da qaica ca loga't da qadhuaŷaxaqui da ña qanca'alliitauec".

Nachi que'ecaua auonaxa'u, ñi 'oonolec ūanagui aca chiguishaqté añi llaxaata mayi huaqta'ai' añi llaxaata llale ca lÿa.

Ime, nachi ca nataxala' ūanema que'ecau dos da la'aqtac, 'eeta':

"Sanaxalec da lquouagaxanaqtaic Ñim Ÿo'otna da ime ñaq'enaq dam nasataxac de'eda nadonaxac mayi qami' quauasachiiguet ca'allaxa da huagui qanqa'eñi ne'ena no'onataxanaxac.

Qaq nagui Ñim Ÿo'otna qataq nam ūalectauopi ūauaachigui de'eda da aÿim qami' sa'aqtaxaatema da mashi qami' nhua't, so'ogoxona da le'enaxat Ñim Qadta'a, qataq so Llalec Jesucristo, qataq So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta.

Qaq caua ūauaxaŷaxana't Ñim Ÿo'otna, qalaq qaica ca ishit da isoguilo".

Ime, nachi ca nataxala' ūaalec ca no'on la'aqtac caua huadona't, nachi nasaxadeec naua na'aqtaqa mayi 'eeta':

"Ñim Ÿo'otna qami' ūaaleguete qome da lquouagaxanaqtaic qataq qami' ntela'alo. Ñimayi machiguiñi qome da qami' ilotaleguete, ūauo'o da

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Ichoxonntaxanaxa da qoñiita qataq qami' ÿanema da qadlagaxayiqui. Aja', nachi 'eetec".

*Qaq da ÿoqta imeta que'eca qaÿo'ot nadonaxac,
nachi ca nataxala' iÿaxanoigui cam ÿalecta'a't da
nquigueua'alo da nquineto caua dalaxaiqa mayi
huadona't.*

7. Da nalada't que'ecaua namoxo'u

Da ÿoqta ipaca'a da nalada't caua namoxo'u, damayi ÿataqta sa dasaguettac. Na'aictaxa da sa qaÿo'oxona co'ollaxa ca lapactañi lataxac da nadonaxac, qalaxayi nachi 'ena'am da ÿoqta ipaca'a da nalada't caua namoxo'u, nachi naigui da ilaxachiyigui dam lasataxa'c caamayi co'ollaq huadona't.

Da ÿauaachigui Ñim Ýo'otna, nachi qaÿauattoota da huo'o da 'enaxac. Qaq de'eda 'enaxac, damayi sa ishet da nachicauate' caua namoxo'u da pa'aÿo'oto, damayi ichoxot nataq'en da ca lataxala', ca lau' le'ecpi caamayi, caua ÿaqaugalo Ita'al qataq cam na'atta'a'tpi 'amqaanataxanaxaicpi da sa ishet da huapegueto da hueqatalo qataq da nllidañi caua namoxo'u.

Qaq da ÿoqta ipaca'a da nalada't caamayi, qalaxayi nachidata da iuen ca pa'ateec ntaunaxanaxac da ÿoqta qaica ca lÿa lataxac da naÿamaxada't qataq da nmana't da mashi ime 'enauac nam ipeta'api da ishet da ÿi'iguelaxa't da nnaictega't.

Na namoxouapi 'enauac huo'o da ivideguet da Iqlalaic, huo'o da huo'o na sa qanaÿamaxangui, qataq na sa qanaÿaangui. Ýoqo'oyi caua namoxo'u da huedaigui ca sa ÿaÿamaxañi qaq sa ishet da nachi

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

seýalaqchita'q da nalada't ñaq'enaq, mayi nachidata da ñimitaqaique ca lataxac da saýamaxataxayiñi,
ñimitaqaique da nchoxonna't, qataq nmana't,
ñimitaqaique da Itaunaxanaxac Ñim Ýo'otna da yaqto'
nataden de'eda nhuaýaxac.

Qataq iuen da saqataxa 'enauac na namoxouapi da natameetac, na'aqtaxana't, qataq da nmitaigue ca ntaunaguec da yaqto' naýamaxada't qataq ýanata ca lllic da ishit da nachi queta da nnaictega't caamayi da ñaq taýa'a da ýoqta ýapaguec cam sa ýaýamaxañi mayi ivideguet.

So Jesús dapaxaguenataxanec da 'eetec da huo'oi caua nalada't, damayi qaýashiita qalaxyi nachidata da sa ipagadelec cam ýa'n la'aqta'c que'ecaua namoxo'u souaxat aca 'alo huo'otaq ca ýale hue'eguet ca lÿa shiýaxaua.

So Pablo yi 1ª Corintios 7.8 ivida'a yi 16, somayi ýacona da huesochiguiñi da lataxac da hueqata so 'amqaanataxanaxaicpi mayi netaña yi Corintio da sa natena't que'ecaua namoxo'u (da huo'otaq 'oonolec ca 'amqaanataxanaxaic que'ecaua nhua't, qaq ca lÿa qalaq sa ishit). Qaq da nachica que'eca sa ishit da da'amqaanataxan, ýale huo'otaq 'alo, ca huotaique da dalataxan, nachi ca 'amqaanataxanaxaic sa ishit da nllitañi cam huotaique jec. Galaxayi ca 'amqaanataxanaxaic sa ishet da qoýanem da nachica ca hua'auñi da nmittaigue da dalataxan.

Da huo'otaq ivilda'a da huo'o ca qaýi'inai' caamayi huo'otaq da qaýauota'aisalo naua na'aqtaqa quema que'ecaua namoxo'u huo'otaq ivida'a da nhuaxana't, nachi qaiqata da ishet da qayó'ot naua lataxaco mayi

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

ishet da detaunaxanoto caua lauo' lashi' qataq ca lataxala' caamayi mayi ilotague' aca no'onaxanaxaqui.

- 1) Damayi iuen da qaÿa'aqtanaxem ca lataxala' caamayi mayi ilotague' aca no'onaxanaxaqui huo'otaq ca lÿa shiÿaxaua mayi ishet da qanaquita'a,
- 2) qanmitaigue ca lliec da qaÿaÿamaxaañi cam sa ÿaÿamaxañi,
- 3) qaq da pa'ateec qanqa'en da ishit da huo'omshi huesoguilo que'eca namoxo'u, souaxat da ñi 'oonolec caamayi sa iyacnapec ca lÿa. Ca shiÿaxaua mayi qaÿi'inai', camayi sa ishit da nachi nañaneguet da queto'ot da sa qaiyacnapec huo'otaq da ne'enaguec. Cha'ayi da ivida da mashi sa qaipaguelec da 'eetec da nqopichiÿaxac mayi ana la'aqtac lmalate Ñim Ýo'otna damaxasoxoolec, nachi de'eda ÿi'ot ca nasouaxashit, 'eeta'am yim nanettañi namaxasoxonaxac mayi lataxac qanqa'en na shiÿaxauapi.

Qaq da huo'otaq huo'oi caua namoxo'u da sa ishet da ÿanatra ca lliec da naÿamaxada't, nachi ishet da ÿauo'o ca lasataxac, datadeguet ca lataxala' ca 'amqaanataxanaxacpi qataq caua maichi Ita'al caamayi qataq caua ÿaqaugalo Ita'al lÿa't da yaqto' qanaÿaangui da sa ishet da nachi queto'oto da na'atta'a't da namoxo'u. Qaq ÿaÿamaqchiguiñi da ÿataqta qaÿa'axatta da nalada't caamayi.

Cha'ayi nachi 'eeta'am da nadonaxac da qaÿo'ot qalaq ÿauaachigui qanqa'en Ñim Ýo'otna, qataq cam ÿauaataua'a damayi, ÿoqo'oyi da ÿoqta nalada't caua namoxo'u, nachi iuen da nataq'en ÿauaachigui

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

qanqa'en Ñim Ÿo'otna qataq cam źauaataua'alo
co'ollaxa caamayi.

Qaq da huo'otaq qaŷaŷateeta da źoqta nalada't
caua namoxo'u, nachi nataq'en iuen ca atamnaxac da
qaŷa'aqtanaxem Ñim Ÿo'otna ca 'enaxac, qataq cam
Źauaataua'a co'ollaxa damayi. Qataq Ÿo'ot ca
lasataxa'c da nachi quetralec dam nqa'aicŷaxac Ñim
Ÿo'otna.

Qaq da huo'otaq qaltaq ishet da huado'n caamayi
da mashi ime co'olaxa da nalada't, nachi qaiqatalo da
queteleguete ca maichi lalamaxat lataxac da
lo'onataxanaxac acam nanetraua'a no'onaxanaxaqui.

Aja', yi ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna da sa
qaŷashin de'eda, cha'ayi 'eco' da quishiguetaxac da
qaltaq nadalaxat aca lhua ca mashi dalataxan, qalaxyi
'eesa nataqa'en da huo'o da nchoxonnataguec cam
mashi ntouen, qataq da lquagaxanaqtaic Ñim Ÿo'otna
Źataqta Ita'adaic, napacalec cam qane'enaxac qataq
cam qadasouaxashit.

8. Da huo'o ca ileu

Na mashi źa'amqten so Jesús, nachi da nleuaxa,
nachida da imeuo naq'en da yo'oqchigui no'ocŷaxac,
qalaxyi damayi nataq'en nquigaxat da achaalataxac
mayi huetalec ana 'alhua da nquigoogui da dalaxaic
achaalataxac mayi chigoqo'ot so Cristo Jesús mayi
nataŷaňa da nleuaxa.

Qaq qomi' ishit da huo'o "da qadaquicoxo [da qomi'
nvideleguete damayi], qalaxyi sa ishit da saqca ca
qanaquitaxac da shinaqta'am na laŷipi shiŷaxauapi

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

mayi qaica ca naquitaxac". (1ª Tesalonicenses 4.13
qataq yi 14)

Da ileu ca auochaxaua, nachi ūataqta huo'o da
lqalaic naq'en que'eca lau' le'ecpi camayi. Ūoq'oyi da
Itaunaxanaxac qataq da la'añaqtanaxac ca
'amqaanataxanaxaicpi qataq ca lataxala' da
qanayiuaiqui que'eca nasouaxac, damayi ūataqta
Ita'adaic da naigui.

Da qaŷatategueua'a ca saqca

Da ña qaŷatategueua'a ca saqca, nachi ca lataxala'
ca 'amqaanataxanaxaicpi huo'otaq ca lÿa shiŷaxaua
mayi ūalectauro, ishit da ūau'o ca atamnaxac,
itaxaŷaxan ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna. qataq
ÿo'ot ca no'onec. Cha'ayi huaña da yaqto' qaiuennate
da nachaalataxac co'ollaxa cam saqca, qataq qoŷanot
da 'achicŷaxac Ñim Ÿo'otna souaxat da nachaalataxac
co'ollaxa camayi. Qataq qaiŷaxanoigui cam ūalectaupi
da ūau'o da naquitaxac so Cristo.

Ca no' onaxanaxac da qaŷo' onaxaalec ca leuaxaic

Ca no' onaxanaxac ishet da qaŷachaña ca lma' ca
lau' le'ecpi camayi, huo'otaq aca no' onaxanaxaqui da
ñaq saxanaxa da qaidouga ca napa'alpi da lo'ocyaxac
cam ileu. Nataqa'en ūalectauro da qaŷauo'oi caua
no'onaqa da qaŷo' onaxaalec, atamnaxac qataq
qaŷauo'oi caua qaitaxaŷaxa'n ana la'aqtac lmalate Ñim
Ÿo'otna qataq ca na'aqtanaxac iuen da sa qaŷauec
(Ishit da qaimeten yi ūaxat **ca Saqca Shiŷaxaua** yi 127 ana laue
ana'ana nede.)

Da mashi qanayiutaña ca napa'alpi

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Qalota ana no'onaxanaxaquipi da maichi lataxac da ca nataxala' nachi nnaicapegue' cam lauo' le'ecpi cam saqca da tauga ca napa'alpi. Ishet da nquagaxaunaxauapi qataq ūau'o ca sa qaŷauec la'aqtanaxac da ū'añaqchit camayipi qataq ū'o't da naquitaxac.

Ime, nachi qaida'a aca huachiqui, qaq da mashi qaŷachangui acamayi, nachi qoŷanoigui na 'alhua da lo'ocŷaxac camayi. Nachi qaŷau'o ca na'aqtac, 'eeta'am da 'eeta':

Ca nataxala': “Qaq cha'ayi Ñim Ū'o'tna chigoq-chigui da laŷaanec da ūashiita da ca'ai ana'ana 'alhua da nachaalataxac ne'ena qanauochaxaua. Qaq qomí' ū'i'iguelaqtoigui ūaq'enaq ana 'alhua da ilo'ogue da lo'ocŷaxac namayi. Aja', na 'alhua ū'i'iguelaqtoigui na 'alhua, qalaxyai huo'o da qanaquitaxac qataq 'eesa ūaq'enaq da qaltaq nca'aleec qome, nachi taua'a ca nca'alaxa mayi taŷa'a nam do'ochiŷo't so Cristo.”

Qataq qoŷinapega cam ūalectauopi da nquigueua'a acam huachiqui qataq da ūau'o aca ūacona 'alhua lapa, huo'otaq huoue lauoxo, huo'otaq 'epaq laue da ūasaxaña aca laŷi' cam saqca.

Qaq de'eda qaŷo'ot, damayi la'anaxat da qaŷasateguet da l-leuaxa da nachida da maichi lataxac na shiŷaxaua qataq dam ūasheeta Ñim Ū'o'tna chigoqchigui dam laŷaanec, na'aictoxo' da huo'o da lqui'ic damayi.

Qaq da ime da qailayiñi camayi, nachi qaltaq qaŷau'o ca lŷa atamnaxac qataq qoŷaaalec camayi ca no'on na'aqtac.

Qaq naxa da mashi ime da l-leuaxa cam saqca, nachi huo'o da ica'n naua na'axa'te qataq naua ca'agoxoiqa da ca lau' le'ecpi camayi sa ishet da huo'o ca lhuennataxa da ÿalegueua'a ca no'onanaxaxac. Qaq iuen da saÿaanaqttegues da Ita'adaic nqui'ic mayi huetapoigui camayipi, galaxayi iuen da qay'añaqchit, qanamaqtega qataq qanatameelec.

Iuen da huo'oi caua queuoigilo na'axa'te que'eca lasouaxac, galaxayi nataq'en no'on da nÿiita'ai na Iqaÿañicpi qataq ana Iqaÿañicpi 'alpi mayi la'amqaanataxanaxauapi. Cha'ayi huaña da ÿoqta iuen da la'añaxac ca quagaxauanaxac qataq ca Itaunanaxaxac na Iqaÿañicpi mayi la'amqaanataxanaxauapi. Qataq no'on da sa ishit da lashiquiaxt Ñim Ýo'otna qataq da no'on na'axaÿaxac mayi ÿ'i'axat so Jesús souaxat da l-leuaxa que'eca nauochaxaua lau' le'ec.

9. Da huo'o ca nañanot so Nataxala' Jesús

Da huo'o ca shiÿaxaua huo'o da lhuennataxa da nañanot so Jesús qataq ÿan da nachaalataxac da queue somayi, nachi ishet da qoÿinapega da nachaateua'a cam ÿalecta'a't amqaanataxanaxaicpi cam huotaique ÿalegoigui. Yaqto' ÿoqta qanauaachigui da lasataxac que'eca shiÿaxaua, nachi ca nataxala' ishet da ÿauo'o ca natamnaxac, ÿanot Ñim Ýo'otna, iÿaxanaique ca Ichoxonnataxanaxac Ñimayi da talec da nachaalataxac camayi. Qaq da saxanaxa da

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

qanachilaxan co'ollaxa, nachi iuen da qoñinapega da sa nañaloxon da ipaqueelec da ÿo'ot de'eda achilaxac.

10. Da huo' ca nman

Da huo'o ca shiñaxaua 'amqaanataxanaxaic
ÿi'eguelqot som Nataxala' da ÿi'iguelaxauec co'ollaxa,
huo'otaq da mashi qaltaq huo'o ca ÿo'ot Ili'itaxaloxo,
qaq iuen da ntouen qataq nmanot som Nataxala' Jesús
qataq cam 'amqaanataxanaxaicpi.

(Mateo 5.23 qataq yi 24)

Qaq ca nataxala' da ÿoqta 'eesa naq'en da que'eca
shiñaxaua da mashi ÿ'a'xatem Ñim Ýo'otna nam
Ipe'enaxanaxacpi qataq nam lasouaxashitpi, nachi
'enapega camayi da nachaateua'a cam ÿalecta'a't
'amqaanataxanaxaicpi da yaqto' nchoxotta da ÿ'a'xat
da dalaxaic lasataxac.

Nachi ca nataxala' ishet da quelec da ÿo'ot da llic
ana qailota'aguet da qaÿo'ot ca nmanaxac mayi
huetañi na pa'aguiñi, huo'otaq ca lÿa mayi 'eeta'am
yimayi.

Ana qailota'aguet da qaÿo'ot ca nmanaxac

Ne'enaua lataxaco mayi huetaleguete ana'ana
Ntaunaqte na Nataxala'pi, nam nanetrañi mayi
hua'aqchiyiñi da nanedaguec, naamayi sa ishit da
qaitaxaÿaxa'n da hua'aqchigui qanqa'en ca
ÿalecta'a'tpi, mayi nachidata da chochi ÿaueca'agueta
cam ilotague' que'eca no'onataxanaxac.

*Ca nataxala' ishet da 'enapega cam huotaique
nman da ÿauo'o ca la'aqtanaxac da ÿ'a'xatta da*

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

*huo'o da ntonanaxac qataq da huo'o da lyaxa da
ŷi'iguelaxa da quegue so Jesús qataq da l-lagaxayic da
ŷalegoigui na llalaqpi Ñim Ÿo'otna.*

*Ca nataxala' enapega cam shiŷaxaua mayi ntouen
da nquigueuo. Nachi ŷachaxaneguet ca ŷalecta'a't
'amqaanaxanaxacaipí, nachi inat, 'eeta':*

- *Nnataxanaxac: "¿Ca 'eetec ca huo'omshi
huotaique da 'avi'iguelqot som Qadataxala'
Jesús?"*
- *Nasataxac: "Sauotaique da shiŷiguelqot so
Qadataxala' qataq źoltaq ñañanot qataq
sepaqueelec da shiigue."*
- *Nnataxanaxac: "¿Peta'a Ÿo'oqta 'eesa da 'antouen,
qataq mashi 'auŷaxanot Ñim Ÿo'otna da 'am
ichoxoden?"*
- *Nasataxac: "Aýim mashi ñitouen. Qataq mashi
sa'aqtanaxem da źasouaxashit Ñim Ÿo'otna.
Qaq aýim seuen da aýim ichoxoden Ñimayi.*

*Ca nataxala' ishet da detaqlec da 'eetec da
qaichoxoden cam ntouen:*

*Ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna
dapaxaguenataxanec:*

*"Da sa'axataq ca qadasouaxashit, nachi ishet da
sa'amaqtenaq Ñim Ÿo'otna mayi nalochiguïñi da
lo'onataxanaxac da ishet da qomi' ichoxoden da
ŷapalaxat ca qadasouaxashit qataq qomi' iýoi', iýouec
'enauac na quemsat". (1ª Juan 1.9)*

*"Ñim Nataxala' ŷataqta sa da'añigui qataq
choxonanataxanaxaic; Ñimayi hualaxaunaxaic qataq
ŷataqta huotaxanaqtaqaic ... Nam qadasouaxashitpi
qalaq qaýoqta naq'en da shinaqta, 'eeta'am naq'en da*

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Ishicta da nala' lliguishmigue qataq da nala' lliguiñi".
(Salmo 103.8 qataq yi 12)

Qataq 'eeta'am so Jesús co'ollaq 'enapega aso 'alo mayi huo'o so lasouaxashit, 'eeta':

"Aýim nataq'en sa ishit da sau'o ca
'adasouaxashit. Nagui, 'am qojec. Qalaxayi sa ishit
qome da 'avi'iguelaxa da 'auo'ot de'eda
'adasouaxashit". (Juan 8.11)

*Ime, nachi ca nataxala' hueqata camayi da
ÿalemaqtelec da quegue so Jesús. Qataq nachi sa
naÿaloxon camayi qataq ca Itauapi nquedoxonecpi
que'eca ÿalecta'a't 'amqaanataxanaxaicpi da coleesop
que'eca shiÿaxaua, nachi natamen, ÿanot da
na'achicÿaxac Ñim Ýo'otna, iÿaxanot Ñimayi da
ichoxoden qataq iÿo, iqui'itaxatta aña lquiyaqte.*

Ca nataxala' ishet da ÿa'añaqchit cam shiÿaxaua
mayi nman, ÿanema naua la'aqtaqa mayi lqataxaco,
qataq da'aqtanaxem da 'eesa Ichoxonnataxanaxa Ñim
Ýo'otna qataq da la'añaxac So Saq Cha'a Na'añaxac
Qui'itta, da nataÿaña so pa'aguenataxanaxaic qataq
'enauac na quemsat. Qataq 'enapega cam ÿalecta'a't
'amqaanataxanaxaicpi da itauan camayi.

Qaq da ime, nachi ca nataxala' iÿaxanot Ñim
Ýo'otna, iÿaxanaique ca la'añaxac So Saq Cha'a
Na'añaxac Qui'itta da nqateua'a que'eca nasouaxashit.
Qaq da imeta, nachi hueqata cam nman da sa ishet da
nachi quetot da nachattaigui da ñi'itaxaloxo qataq
ÿanem da lÿateec da l-lagaxayic da jec. Ime, nachi
nquine' cam shiÿaxaua mayi nman qataq nqapale'.
Qataq iÿaxanoigui cam ÿalecta'a't
'amqaanataxanaxaicpi da taua'a da iquin camayi. Qaq

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

*da ña qanquiitague', nachi ca 'onaxanaxaicpi ishet da
ÿauo'o ca lo'onec.*

Qaq nachi 'ena'am da huo'oi caua dos huo'otaq
ÿactreec shiÿaxa'u da huo'otaq ncotatega't co'ollaxa,
huo'otaq da huo'o ca lÿa nnota'a't naq'en qaq da
nachaatreuo da nmana'a't, nachi ca nataxala' 'enapegal
da nqapala't, qataq 'enapega ca ÿalecta'a't
'amqaanataxanaxaicpi da natameeleguete caamayi da
yaqto' huesooleguete qataq huo'o da la'añaxa'c da
nachi queto'oto da nmanaxa'c.

11. **Da qaÿaconeguet ca dalaxaic 'amqaanataxanaxaic**

Da huo'otaq huo'o ca na'aqtaxane' ca lataxala' ca
'amqaanataxanaxaicpi, nachi da ÿa'axat da
lhuenntaxac da huotaique da nanedeua'a cam
lapota'a't 'amqaanataxanaxaicpi, nachi ca nataxala'
ishet da ÿauo'o ca laloqo' ca no'onaxanaxac aca'aca
no'onaxanaxaqui da yaqto' qaÿaÿateeta qataq 'eesa
qanqa'en cam lasataxac camayi.

Qataq iuen da qaÿa'auaxaañi da qaÿaÿateeta
que'eca huo'o da lasataxac da mashi da'amaqtenaxan
qataq da mashi qanachilaxan co'ollaxa, qataq da mashi
hueto'ot na lataxacpi mayi maichi lalamaxat
lamaxasoxonaxac aca no'onaxanaxaqui mayi
qana'attaua'a, qataq da ÿaÿateeteguet da naigui da
'eetec da qana'attaua'a cam 'amqaanataxanaxaicpi
aca'aca no'onaxanaxaqui.

Qaq da huo'otaq chigaqa'a ca laÿipi
'amqaanataxanaxaicpi huo'otaq aca lÿa

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

---

no'onaxanaxaqui, nachi ishet da qaiÿaxanot da ÿauo'o aca ñiyiguishi mayi la'aqtac lmalate ca lataxala' ca 'amqaanataxanaxaicpi mayi chigoqtoigui camayi. Qaq nachi 'eetec de'eda, cha'ayi qaivittapeguet ca camachaqca sa ÿaÿamaxañi.

Ime, nachi cam shiÿaxaua mayi huotaique da nenedeu'a aca no'onaxanaxaqui, ishet da taua'a aca ntanaxajaxalate. Nachi ca nataxala' ÿauo'o ca Itaxaÿaxac mayi lqataxac taalec camayi, da'aqtaxaatem da 'eetec da lasataxac qataq da lataxac cam natedeu'a aca'aca no'onaxanaxaqui.

Ime, nachi ca nataxala' ÿauo'o ca Inataxanaxac da inat cam dalaxaic da natedeuo, 'eeta':

- *Nnataxanaxac:* "¿Ca 'eetec ca 'adpi'iÿaxac, da huo'otaq 'au'amaqten so Jesús, qataq da ÿoqta 'anachattaigui da 'eetec da lapaxaguenataxanaxac so Jesucristo?"
- *Nasataxac:* "Aÿim sa'amaqten so Jesucristo qataq huo'o da iyaxa da ñachattaigui da 'eetec da lapaxaguenataxanaxac somayi, chigoqchigui da Itaunaxanaxac So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta."
- *Nnataxanaxac:* "¿Ca 'eetec ca 'aÿa'an 'ada'aqtac da huo'otaq 'anañan da 'auo'onataxaneua'a da lo'onataxanaxac Ñim Ÿo'otna da 'auauaxaiguet ne'ena 'amqaanataxanaxaicpi da 'auo'o ca 'anpogoxoinaxac, 'anatamnaxac, qataq ca yo'oqchigui 'adtaunaxanaxac?"

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

-- *Nasataxac*: "Aŷim sasat, qaq maichiyi cam tachiguiña ca seshit chigoqchigui cam Itaunaxanaxac Ñim Ÿo'otna."

Qaq da ivita de'eda, nachi ca nataxala' ishet da ſ̄auo'o ca ſ̄anem Idaqa' cam huo'o da lasataxac da yaqto' ſ̄an cam la'aqtac qataq na'achicŷaxac qataq ntonaxac mayi ſ̄auotaique da qaŷa'aqchigui.

Qaq da ime da qana'axayaxaatega da la'aqtanaxac cam huo'o da lasataxac, nachi ca nataxala' ſ̄anem da no'on Ividaxac camayi, nachi nqapale', qataq 'enapega cam ſ̄alecta'a't 'amqaanaxanaxaicpi da qanqo'oneua'a da qanquine' cam dalaxaic ntua.

12. Da qaŷaneuo aca no'onaxanaxaqui

"Na ima' namayi qaŷamata'ac da quouagaxaunqa', nquouagaxaunqa' na 'enauac ſ̄otta'a't shiŷaxauapi".

(Marcos 11.17)

(Ishet da qaimeten yi 118 ana laue ana'ana nede mayi ſ̄i'axat aca dalaxai no'onaxanaxaqui da qoŷanot Ñim Ÿo'otna.)

Ca no'onaxanaxac da qoŷaneuo aca no'onaxanaxaqui ſ̄alegueuo qanqa'en da:

-- no'onaxanaxac qataq no'onecpi,

-- qaitaxaŷaxan ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna,

qataq ca na'aqtanaxac

-- cam na'aqtaguec nam 'amqaanaxanaxaicpi dam chigoqta'ague qataq acam qano'oxooshiguem no'onxanaxaqui,

-- atamnaxac qataq qoŷaalec ca no'on na'aqtac que'eca nŷec.

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Da qoŷanot Ñim Ÿo'otna ca nŷec mayi atamnaxaqui, nache qaŷauo'o ca ntaxaŷaxac 'eeta'am da 'eeta':

"Ne'ena nŷic sanqot Ñim Ÿo'otna da yaqto' ntaxaŷaqa' da qaŷa'axat da la'aqtanaxac Ñimayi, qataq ca atamnaxac da qaŷo'ogoxona da le'enaxat Ñimayi.

Huo'o da qanaquitaxac da 'enauac cam taigui anamayi, ishet da ÿanata ca l-lagaxayic mayi chigoqo'ot Ñim Ÿo'otna, Ili'imamaxayic qataq nhuoteete' nam laÿipi. Nataq'en ishet da ÿanata da natannaguec saq cha'a qataq dam lo'ocŷaxac da nachaalataxac qataq huesouueguesop da do'onataxaatacot dam saq cha'a na'añaxac mayi źo'ottac na quuem".

"Qataq da nachi 'eetai' qome da ÿauuttaiguilo naua laso'omi da yaqto' qaŷaconeguet 'enauac nam chigaqa'a ca sa qaŷapeque qataq cam qaŷoqta da nmittaique Ñim Ÿo'otna, da yaqto' nachidata da nchoxonntaxanaxa ÿanata da huetaigui ne'ena nŷec.

Qaq namayi sa ishet qome da huo'o ca Idaqa' da huetaigui ca na'añaxac quuem, qataq cam 'amqaananaxac huo'otaq cam saq 'en qataq ca nque'emaxa mayi źo'ot cam 'añaxaic huo'otaq acam 'añaxai".

"Qaq so'ogoxonaxa da le'enaxat Ñim Qadta'a, qataq so Llalec Jesucristo, qataq som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta, da ne'ena nŷic nagui qaiÿotauga, namayi sa ishet da no'onataqa' 'enauac nam sa ishet da llo'oxoyic Ñim Ÿo'otna, qataq qoŷaneuo da ño'oxonnataxanaxaqui qataq no'onataxanaxaqui da qaŷo'onataxanot Ñim Ÿo'otna, ñim damaxasoxonapec cha'ayi nachiñi ñim huo'o da la'añaxac, qataq da

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

Ilo'oxoyic, qataq da Ichoxonnataxanaxa mayi chochi tateec. Aja', nachi 'eetec".

13. Qoÿaalec ca no'on na'aqtac ca nÿec

"Ca nÿec mayi ſaÿamaqchiguiñi da lataxac, camayi sa ishit da hua'axañi, cha'ayi na'attalec ca coma".
(Mateo 7.24 ivida'a yi 27)

Naxa da qaþ'ofoon ca nÿec, huo'otaq da qanadalaxat, naxa da lataxac qaiÿaxanot Ñim Ÿ'o'otna ca Iquagaxanaqtaic da ſaÿalec que'eca nÿec qataq imauec 'enauac nam hueta'a camayi. Lamaxa da que'eca nÿec huo'o co'ollaxa ca ileualem da huo'otaq nachica ca maichi nhuo' huo'otaq ca lÿa shiÿaxaua. Qaq ſyoqo'oyi huo'o da ncolanaxa da huo'otaq huo'o ca hueta'a saq cha'a na'añaxac, huo'otaq ca saq cha'a Ica'alaxa cam shiÿaxaua mayi ileuaña que'eca nÿec. Da yaqto' lactapiguiñi que'eca nhuo' mayi queto'ot da netaña que'eca nÿec, nachi qaiÿaxanaique na quagaxaunaxaicpi da yaqto' ſaÿalec ca no'on la'aqtac que'eca nÿec.

(Ishet da qaimeten yi 147 ana laue ana'ana nede mayi ſi'axat **ca no'on na'aqtac mayi qoÿaalec ca nÿec.**)

14. Nanedaguec ca dalaxaic 'onataxanaxaic

Da huo'otaq huo'o ca dalaxaic 'onataxanaxaic ('onataxanaxai), da huo'o ca qoÿaalec no'onataxanaxac aca no'onaxanaxaqui, qalaq iuen da qoÿaneuo qataq qaÿachaxan, huaigu qanqa'en ca quagaxaunaxac.

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

Qaiÿaxaneuga cam dalaxaic 'onataxanaxaic ('onataxanaxai) da nachaañi, datateguet nam laÿipi 'amqaanataxanaxaicpi. Qaq cam qaipataxalec da detaqlec de'eda dataguet camayi. Ime, nachi nasaxauec da le'enaxat camayi qataq cam lo'onataxanaxac mayi talec.

Ime, nachi cam detaqteguelec camayi, ÿauo'o cam Iqataxac, ÿachigoxotaigui ana la'aqtac lmalate Ñim Ýo'otna mayi ÿi'axat cam naogui cam lo'onataxanaxac mayi talec qataq ÿanot ca nquagaxaunaxac Ñim Ýo'otna. Ishit da ÿashil-lec camayi, la'anaxat da so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta mayi chigoqo'ot Ñim Ýo'otna taigui camayi.

Qaq da ime que'eca quagaxaunaxac, nachi qanquine' camayi.

(Ishet da qaimeten yi 128 ana laue ana'ana nede mayi ÿi'axat ca dalaxaic 'onataxanaxaic.)

15. Da qoÿaashiguem ca nogoxoshit

(1 Crónicas 16.23 ivida'a yi 24; Sal 95.1 ivida'a yi 7a)

Da na'aqtac qoÿaashiguem, damayi naogui da qaiÿotauga qataq qaiquirtaxat. Da huo'o ca shiÿaxaua na 'amqaanataxanaxaicpi da deshiinxana ca nogoxoshit da huataique da ÿaneuo da lalamaxat naqa'en Ñim Ýo'otna, nachi qaiqata da ÿanot Ñimayi.

Da qoÿaneuo camayi da qoÿanot Ñim Nataxala' da ÿauaachigui na qalota, damayi naogui da camayi ÿataqta lalamaxat Ñim Ýo'otna. Nachi camayi ndoteec da lalamaxat Ñim Ýo'otna. Ca shiÿaxaua mayi ilo'ogue qome que'eca nogoxoshit, camayi lamaxashic Ñim Ýo'otna da ilo'ogue camayi. Que'eca nogoxoshit sa ishit da maichi ÿo'ot cam 'eetapeguec, nachicata cam

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

---

ilotague'. Da qoÿaneuo ca nogoxoshit, qoÿanot Ñim Nataxala' nachi naigui da 'enec qanqa'en que'eca nogoxoshit. Qaq źyoqo'oyi da la'añaxac Ñim Ÿo'otna mayi huetalec que'eca nogoxoshit mayi do'ogoxona cam ilotague', camayi ipacchigui cam lpi'iÿaxac cam shiÿaxaua.

Da qaÿaloqnaxana ca nogoxoshit mayi nachi 'eetai' da saq źit da qoÿaneuo, qaq 'ena namayipi: nvique, so'onaxaqui, nogoxot, 'otaxat mayi lataxaua da ño'oxonnataxanaxac, ncoÿadaxanaxaqui mayi lalamaqte aca no'onaxanaxaqui.

Da hua'auchiguiñi 'eeta': ca shiÿaxaua mayi ndouo que'eca nogoxoshit da źaneua'a ca nataxala' huo'otaq ca lÿa mayi ilotague' que'eca naponaxac. Nachi cam ilotague' que'eca 'amqaanataxanaxaicpi źauo'o ca lqataxac cam ilo'ogue que'eca nogoxoshit, źachigoxotaigui ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna. Ime, nachi źauo'o ca nquagaxaunaxac da źaalec ca no'on la'aqtac cam qoÿaneuo nogoxoshit qataq ca shiÿaxaua. De'eda qay'o'ot 'ena'am da lataxac som hua'au qom da źauo'o yi iÿotauga ca nogoxoshit da sa qaishtapet naq'en.

(Ishet da qaimeten yi 170 ana laue ana'ana nede mayi ſi'axat da 'eetec da nqui'itaqtaxanaxac.)

16. Da qoÿaneuo ca hua'auchiguiñi na no'onatac

Da lataxac mayi ſa'axat da tonaxac huo'otaq da 'achicÿaxac mayi nomta ñi 'oonolec shiÿaxaua mayi Itelaqtanaxac Ñim Ÿo'otna, damayi 'eeta': źaneuo ca lachitaqtanaxat, źaneua'a añi no'onaxanaxaqui na

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

---

la'auaxanec ala na lañiguishic huo'otaq na laÿipi
lalamaxatpi.

So hua'au judiopi, huo'o da lataxac da qaiÿotauga
so la'auaxanec, huo'otaq ca ÿataqta no'on. Qaq 'eda
dam naigui da doqshi la'aqtac "*primicia*". De'eda
ÿataqta 'onaxaic lataxac qataq qomi' ÿachaxanalo da
'enauac nam qomi' hueto'oto, chigoqo'ot Ñim Ýo'otna.

Da Iqopitaxat ana qalota no'onaxanaxaquipi,
damayi nachina na nachitaqtaxanaxat yo'oqchigui
nogoxoshit, sa ishit da ana anom. Ñim chitaqtaxanaxaic
ÿauo'o yi deshiinaxana, ime nachi ÿaneua'a añi
no'onaxanaxaqui (nallic huo'otaq nogoxoshit).

Ishit da qaÿauo'o ca qalca'aua'a na'aq da
qaÿaconeguet nam qoÿaneuopi nachitaqtaxanaxat
la'auaxanec, qalaxyai ishit da qaÿo'ot damayi nataqa'en
da huo'o ca ndotauo da huaigui ca no'onaxanaxac.

Na ÿo'oqta saq ÿit da qoÿaneuo da huo'o da
no'onaxanaxac, nachina na no'onatac lalamaxat ñi
'oonolec (no'oxonec), huo'otaq cam nqañi ñi 'oonolec
(nÿaq, lapat laÿi) huo'otaq ca lañiguishic ala. Nagui
ne'ena na'aq qalota da huo'o ñi ÿaneuo ana anom mayi
laueque, ÿachigoxotagui ca Imenec.

Ca nataxala', huo'otaq ca Imala' ana anom huo'otaq
ca lo'o da nqui'axac ÿaconeguet aca la'auaxana mayi
qoÿaneuo, qaÿauo'o ca quouagaxaunaxac qataq ca
'achicÿaxac qoÿanot Ñim Ýo'otna, ime nachi qaimenec,
qaipagaqchiichigui cam naÿamaxadiichigui cam
'amqaanataxanaxacaicpi: da huo'otaq talec cam
qaÿo'ottac aca no'onaxanaxaqui huo'otaq aca pa'ai,
huo'otaq ca nataxala', huo'otaq ca lÿa mayi
deuenaxaatac. Ana Togoshi Nedeguishi ÿa'axat da na

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

qoÿaneuo la'auaxanec, lalamaxat na ntanaxanaxanecpi da qaitaxaÿapegue' Ñim Ÿo'otna.

'Enauac de'eda, iuen da seuennaqté na nqataxaqpi qataq na lataxacpi mayi huetalec ana Togoshi Nedeguishi, sa ishit da saconaxaguet da 'ena'am da qomi' qaÿamaqtaleguete, nachidata da saÿatenaqta damayi maichi lataxac togoshic na Israel le'ecpi.

(Ishet da qaitaxaÿaxan yi Exodus 34.26 qataq yi Deuteronomio 26.1 ivda'a yi 11 qataq yi Proverbios 3.9. Ime, nachi qanaloqneguet yi 165 ana laue ana'ana nede mayi ÿ'axat **ana "yeesmo"**.)

Ana Dalaxai Nedeguishi 'ena'am na laÿi qalota lataxacpi som hua'au, damayi dalaxaic da naigui qanqa'en. Qaimeten yi ledegueshic so Santiago 1.18: "... Ñimayi qomi' namaxalo da la'aqtac mayi ÿ'axat da 'eesa lataxac da qomi' nca'alaxatreec, cha'ayi nshitaqie da qomi' la'auaxanqa ala (la'auaxana) na 'enauac lo'onatac".

17. Da paxaguenaxac da la'aqtac Ñim Ÿo'otna

Da yaqto' qaivida'a da qaÿaÿaten ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, na 'amqaanataxanaxaicpi mayi nanettaua'a aca 'oonole ana no'onaxanaxaqui, na 'alpi qataq na ÿallippi, que'eca nataxala' iuen da npogoxoinapegue' da huo'o ca paxaguenaxac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. Sa ishit da lataxac da qaitaxaÿaxan catal' 'oonolec na'aqtanaxac mayi huetaigu anamayi, nachaqdata da qanmitaigue ca lataxac da ÿalegueuo da paxaguenaxac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna da nataqa'en lÿa lataxac da llíçÿaxac na 'amqaanataxanaxaicpi.

Nedec 4. Da lataxac nam no' onataxanaxacpi

'Onaxaic da qaýalecneuo da paxaguenaxac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna da qaýauaxaÿaxaneguet na laÿipi no'onataxanaxac mayi huo'oi naua laloxoqui' 'eeta'am da laponaxac na nsoxotpiolec, qaýo'ot ca paxaguenaxac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, huo'otaq qaicoleesop ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. Nataq'en aca *seminario bíblico, taller bíblico, escuela bíblica, instituto bíblico*, 'enauac ne'ena n'enaxatpi mayi lÿaxanaxanaxac na doqshi damayi ÿ'a'xat nam ÿ'otta'a't lataxac naqa'en dam napaxaguenataxanaxac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna.

Ca shiýaxaua mayi dapaxaguenataxan ishit da ÿale, huo'otaq 'alo. Iuen da caamayi ÿataqta ÿaÿate'n ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, ÿaÿate'n da ÿ'a'xateguelo naua na'aqtanaxaco mayi huetaleguete anamayi, qataq caamayi iue'n da ÿataqta nmiýaxac da napaxaguenataxanaxac.

(Ishet da qaimeten yi 29 ana laue ana'ana nede mayi ÿi'axat da Ca dapaxaguenataxanec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna qataq aca dapaxaguenataxanac ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. Qataq nataq'en da 'eetec da yaqtó' qáÿaÿateeteguet ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, qaimeten yi 175

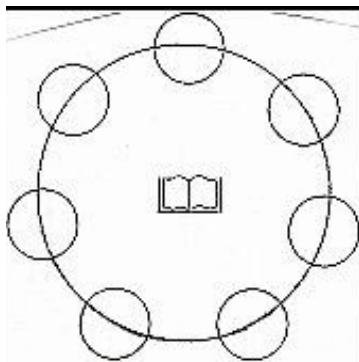
Sa ishit da iuen da doqshi ca dapaxaguenataxan, cha'ayi na napaxaguenataxanaq huo'otaq napaxaguenataxanaza qom da dapaxaguenataxanec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, nachi naua lapaxaguenataxanaxaco nateeteguet da maichi lalamaxat lataxac na qom.

Nataqa'en iuen da qaÿa'xat dam qanayictega da huo'omshi qaýo'ot da paxaguenaxac ana'ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. Sa ishit da qaÿauotaique da qaÿanata qataq qaÿacoueguet ca Imalate mayi ÿi'axat

Nedec 4. Da lataxac nam no'onataxanaxacpi

da imat da napaxaguenaxac ca shiÿaxaua. Damayi qaiÿo'ot cha'ayi qaÿauotaique da Ita'adaic da lauottonanaxac ca shiÿaxaua Ñim Ÿo'otna, qataq ſayateeta da nqa'aicÿaxac Ñim Ÿo'otna, yaqto ishit da ivida'a da ýaÿamaxadeeta Ñim Nataxala', qaq ſyqo'oyi 'onaxaic da qaÿo'ot ca llicÿaxac de'eda paxaguenaxac cam ishit da 'enauac da napaxaguen nam ſalectaudo. Nataqa'en iuen da qoÿami' da huesochiguiñi ca shiÿaxaua da ÿan ca lhuennataxac nachi 'ena'am da sa nateneguet da lhuennataxac ca laÿipi mayi ſalectaigu.

Qalota na ila'a da de'eda paxaguenaxac mayi qaicoleesop ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna damayi ſataqta nateteguet da maichi lataxac na qom. So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta nachaxan da la'añaqtaxanaxac namayipi. Da ſataqta lataxac da qanauane' Ñim Ÿo'otna chigoqchigui da ñi 'oonolec nomta da huo'o naq 'enec da llalec qataq llale Ñim Ÿo'otna.

Nedec 5. Naponaxac mayi huaigui yi vi'i qataq da lataxac.

1. **Dalaxaic vi'i** (1 de enero) Ÿi'iguelaxalec da nañan ca shiÿaxaua qataq Ÿauo'o ca dalaxaic lasataxac. Qaichoxoden ca nÿa qataq qayaotec. Ñim Ÿo'otna nachi 'eetai' da lhuotta da ÿan ca dalaxaic ndaqa' da qaÿo'ot cam ÿaÿamaxadeeta ñimayi.
2. **Lañoxoqui ñi Jesucristo.** (25 de diciembre) Lañoxoqui so Jesús. Qaiuennataxatelec da Ñim Ÿo'otna qomí' hueta'agueta qom itauata'ape dam qodloquiaxac nagui da na ñachattaqtac.
3. **Siete na'axa'te mayi qaÿamata'ac qui'itte'** qataq co'ollaq nca'aleguesop da I-leuxa ñi Jesús. (Yi na'aq mayi laloxoq ishit da nqochin qanqa'en)
Qaiuennate da nque'eenaxac, qataq da I-leuxa co'ollaxa ñi Jesús. Qataq qaÿo'oxodeetac Ñimayi co'ollaq Ÿoltaq nca'alec qataq da nachaalataxac dalaxaic mayi ÿami' na 'amqaanataxanaxaicpi.
4. **Pentecostés** (7 da ÿi'iguelaxalec yi domingo co'ollaq da mashi ime da qaltaq nca'aleec Ñi Qadataxala')

Na 'amqaanataxanaxaicpi Ÿo'oxodeetac da lvidaxac Saq Cha'a Ñim Ÿo'otna, cha'ayi taunaxanaxaic, qataq 'añaqtaxanaxaic' qataq dauegaqtaxan, qataq da'añaqtaxan. So Saq Cha'a La'añaxac Ñim Ÿo'otna nlaxatchigui ca shiÿaxaua, qataq ÿa'añaqchit, qataq ÿami' da 'enec da yaqto' jec da quelec 'enauac ana 'alhua da da'aqtanax. So Saq Cha'a La'añaxac Ñim Ÿo'otna netaigui da nachaalataxac ca shiÿaxaua mayi 'amqaanataxanaxaic. (Hechos 2.1-12)

5. Da lañoxoc aca no'onaxanaxaqui

Qaiuennate cam shiÿaxauapi mayi ſyo'otchiguiñi de'eda no'onataxanaxac, qataq qaÿa'axat da chigoqta'ague aca'aca no'onaxanaxaqui, qataq na'amqaanataxanaxaicpi mayi nanettaua'a acamayi ſyi'iguelaxalec ca lasataxac.

(1 Reyes 6.12; 2 Cronicas 6.18-21)

6. Qaiuennate ca nqatac. Da qaiuennate so nta'alpi mayi hua'au. Qataq da qaiuennate nam lo'onatacpi. Huo'o da qaimata'aguet da na'aqtaguec aña no'onaxanaxaqui. (Hebreos 13.7)

7. Qaÿo'oxoden ca nañoxoqui. Que'eca naponaxac qantotapeguec cam ivideuga ca lañoxoqui, qataq qoÿami' ca nqataxac, qataq qaÿauo'o na na'agaxat, qanquouagaxauelec qataq qoÿalec ca no'on na'aqtac ima'aguet qanqa'en ca lau' le'ecpi.

Qantounec aca qa'añole mayi ivita da ivi' naua quince vi'iyi da llaxa

Souaxat da mashi qaÿaleeguet da lataxac na doqshi, nagui qalota ana lo'onaxanaxaqui na qom ſyataqta qailota'a qataq huo'o da 'enec qanqa'en da ivida da ivi' naua **quince vi'iyi aña qa'añole**. Qalaxayi ſyataqta 'onaxaic da nachiñi ñi Cristo ñi vichiguengui na laiñi que'eca no'onataxanaxac mayi qaÿacoolec. Sa ishit da chochi qaÿachaxana na shiÿaxauapi aca qa'añole, nachaqdata da qoÿaalec ca no'on na'aqtac yaqto' huo'o da la'añaxac da nachaalataxac da taÿa'ague. Yaqto' nataqa'en nlola't da mashi 'alo, maichi ilo'ogue da nachaalataxac da nachatto'ot Ñim ſyo'otna.

Nedec 5. Naponaxac mayi huaigu yi vi'i

Ca nataxala' huo'otaq ca Itaua huo'otaq aca Itaua ūyau'o ca Iqataxac talec na nsoxotpiolec qataq aca qa'añole mayi mashi ivi' naua quince vi'iyi da nachaalataxac. Da caua Ita'al huotaique da huo'o ca Itixaŷaxa'c, nachi ishit da nataqa'en detaxai'. Huo'o ana no'onanaxanaxaqui da lataxac da qaiŷaxanapigui' ca catorce nsoxotpiolec da yaqtó' itixaŷaxan ca catorce na'aqtanaxaxac mayi chigaqqaigui ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna. (qaimeten yi huetaña da **nañoxoqui**, yi 130, mayi huetalec ana'ana **Ntaunaqte ca Nataxala'pi** qalca'aigue ca **14 na'aqtanaxaxac**)

Ime, nachi qoŷami' aca la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna mayi qaŷachigoxtaigui cam qaitixaŷaxatacpi aca qa'añole mayi mashi ivi' naua quince vi'iyi da llaxa. Ime, que'eca no'onanaxanaxaqui qayauo'o ca quouagaxaunaxac, qataq qayauo'o na nachitaqtanaxaxat, qataq qanquine' acamayi 'enauac nam Ÿalectauopi.

(qaimeten nataqa'en da **Iaponaxac na 'alpi**, yi 65)

8. **Na'aq mayi lalamaxat na qom** (19 de abril).

Qaŷo'oxoden da naigui da qomshaxac, cha'ayi maichi chigoqtot Ñim Ÿo'otna, qataq maichi lataxac Ñimayi. Ÿataqta huo'o da tonaxac qataq huetogui da qanmitaique ca ñicŷaxac mayi Ÿataqta lalamaxat na qom. Qaŷo'oxoden na Ÿotta'a't mayi lalamaxat lataxac na qom, qataq da 'enec da lo'onanaxanaxa Ñim Ÿo'otna mayi Ÿalecneua'a 'enauac na Ÿotta'a't shiŷaxauapi, qataq na la'aqtacpi.

Nam na'aqtacpi mayi huetalec ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna mayi iuen da qaitixaŷaxa:

Génesis 10.32   Hechos 17.22 ivida'a yi 31

Isaías 43.1

Apocalipsis 7.9

9. Na'aq mayi lalamaxat aca Nate'e

(3 da ÿ'i'iguelaxalec yi *domingo* yi ca'agoxoic *octubre*).

Qaÿauo'o ca no'onaxanaxac yi na'aq mayi lalamaxat da qaÿo'oxoden aca nate'e. Qaÿauo'o naq 'enec aca nate'e souaxat da ÿaqchit ca llalec qataq aca llale. Ýataqta nataqa'en lalamaxat da qaiqopitaxanapec da qaÿapaxaguenuataxanec da lo'onataxanaxac aca nate'e qataq da qaÿa'axat da maichi nalamaxat nataxac, qataq da npi'iÿaxac, qataq da maichi laÿaanec na qom. Ishit da qaiÿaxanoigui ana nate'elpi da nadalaxat ca lasataxac da nañanot Ni Qadataxala' qataq da ÿan ca la'aqtac da quetot da ÿapaxaguenuec na llalaqpi da nqa'aicÿaxac Ni Qadataxala'.

Huo'o da 'enec da na'aqtaguec aso María mayi late'e so Jesús da qaÿapaxaguenu aña nate'elpi. (Lucas 2.51 ivida'a yi 52, qataq so lo'onec aso Maria hueta'a yi Lucas 1. 46 - 55)

10. Na'aq mayi lalamaxat ca Nta'a

(3 da ÿ'i'iguelaxalec *domingo* yi ca'agoxoic *junio*)

Ca no'onaxanaxac que'eca na'aq ÿachitac da lyac da qaitaqléc ca nta'a. Caamayi 'enauaque, nta'a qataq aca nate'e mayi huetalec da Ita'adaic lataxac da ilo'ogue qataq ÿaueca'aguet na llalaqpi. Nataq'en ÿapaxaguenuec na ÿaÿatenpi cam llalaqpi qataq lauayipi. Da mayi lalamaxat lataxac na qom ca nta'a nachica ca npaxajlec, qataq ntela'a qataq ilaique aca 'alo ca lÿalaqpi. Camayi hua'auta nqa'attauo naqa'en aca 'alo qataq na ñaqpialec, cha'ayi huo'o da la'añaxac da lo'oxoÿaxac.

Nedec 5. Naponaxac mayi huagui yi vi'i

**11. Na'aq mayi lalamaxat ana la'aqtac Imalate
Ñim Ÿo'otna (ca'agoxoic septiembre).**

Qaŷo'ot ca naponaxac lalamaxat da huo'o naq 'enec qanqa'en ana la'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna, qaitaxaŷaxan qataq qaŷa'axat yi na'aqtac mayi huetalec anamayi. Nam huetañapi anamayi mayi iuen da qaitaxaŷaxan:

2 ^a Timoteo 3.16	Isaías 55.11
Apocalipsis 1.3	Mateo 24.35
Hebreos 4.12	Juan 14.23
Mateo 4.4	Deuteronomio 11.18
1 ^a Pedro 1.25	

Nedec 6. Na no'onataxanaxacpi mayi huo'o naq 'enec

1. Qaŷa'axat da no'on na'axaŷaxac
2. Qanapaxaguena ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna. Qaicoleesop ana la'aqtac lmalate Ñim Ÿo'otna da qana'aqtanaxangui. (qaimeten nataqa'en yi hueta'a da **Qanapaxaguena ana labiiblia**, yi 91, qataq hueta'a yi 175)
3. Da ño'oxonnataxanaxa qataq da nasotaxac
4. Naponaxac mayi lalamaxat da nvicnaxanaxac
5. Naponaxac mayi huaigui da qaitaxaŷapigui ca lataxac
6. Naponaxac mayi lalamaxat na 'alpi
7. Qaŷa'ayiñi ca lanataqa' na nsoxotpiolec qataq na ñiaqpiotec
8. Laponaxac na lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi
9. Naponaxac mayi Ÿo'ot da qanlavigui yi pe
10. Quaqchitaxac qataq quagaxaunaxa, souaxat ca nhuenanaxaxa Ita'adaic
11. Qaŷa'axat da ishit da no'rita ca saq no'on
12. Naponaxac mayi lalamaxat da qaitaxaŷapigui nam lataxacpi. Da llíciŷaxac ana no'onanaxaxaqui nataqa'en

Nedec 6. Na no' onataxanaxacpi mayi huo'o naq 'enec _____.

ien da ntanaxaxac cha'ayi huetoigui da qanasachigui
ca qalapaxañi llicÿaxac cam lapoota'a'tpi. De'eda
lataxac damayi qaitaxaÿapigui da iviteuga cam mash
qalapaqtañi laloxoqui huo'otaq ca nque'elaxataxic
laloxoqui mayi qanasachigui.

Nedec 7. Da lo'onataxanaxac ca nataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi

(qaimeten nataqa'en yi hueta'a da **na'aqtagec ca
nataxala'**, yi 22)

Ýataqta nachi 'eetai' da saq ÿit da qaÿaloqnaxana da lo'onataxanaxac ca ilotague' da la'amqaanataxanaxac na 'amqaanataxanaxaicpi, da lo'onataxanaxac ca ilotague' ana qagueta. Ýoq'oyi nachi qoÿanagui da le'enaxat "nam ilotague' aso qaguetapi". Ca ilotague' na 'amqaanataxanaxaicpi ýataqta huo'o da Itelaxa na Ihuategueshecpi 'eeta'am ca ilotague' aso qaguetapi da ntela'a ana qagueta.

So Pedro nachiso so hua' auchiguiñi da ilotague' na 'amqaanataxanaxaicpi, huo'o so ÿan 'onaxaic Iqataxac mayi huetalec aso lede, 'eeta':

--Qantelÿa'a ana lalo qagueta Ñim Ýo'otna...,
--Qataq da quao'onataxañiitac qalaq
qanasapachiitac...,
--sa ishit da chochi qami' qaÿamaqtaleguete,
huo'otaq da chochi qanmichita'a da qami'
qaÿo'oxode'n...,
--qataq sa ishit da 'ena'am da maichi
qadalamaqchi...,
--nachaqdata da qanpogoxoiñapegue' da qami'
naloqnaxanqa'ate. (qaimeten qataq
qanaloqneguet yi 1ª Pedro 5.1 ivida'a yi 6)

'Ena na lo'onataxanaxacpi ca nataxala':

1. Dauegaqtaxan

Que'eca nataxala' camayi qaÿatateueegue. Da hua' auchiguiñi da dapaxaguenataxanec, nachida da lataxac. Hua'auteec qaq ana qagueta qalaq

Nedec 7. Da lo' onataxanaxac ca nataxala'

ca'atteueegue. Nataqa'en ūauota'alo naua lapaxaguenataxanaxaco. Que'eca nataxala' ūachaxan da 'enec naua la'aqtaqa Ñim Ÿ'o'otna ūachigoxotalec da lataxac da llic̄axac na 'amqaanataxanaxaicpi.

2. Dequi'axanaxac

Na aloq mayi saq cha'a na 'amqaanataxanaxaicpi nachinaua naua la'aqtaqa Ñim Ÿ'o'otna. Da no'oita nqataxac qataq da no'on napaxaguenataxanaxac nachida qome da huetalec da lhuennataxac na 'amqaanataxanaxaicpi. Que'eca nataxala' iuen da npogoxoinapegue' ca lapaxaguenatacpi da huo'o na aloq qataq da nquigaxattashiguem qataq no'oita da lañaxataxac. Qataq sa ishit da ndoteec na nchi' (mayi lalamaxat ca chita'ague da ūiguiñi), nachidata da nataqa'en chec na nallic mayi sa nsatta (mayi lalamaxat ca mashi ūi).

3. Ÿanaxanaxashiguem qataq da'añaqtaxan

Na laŷipi shiŷaxauapi qataq na nhuo' que'eca ima'a't mayi qanayiita'a, ūataqta qailoto'ot ca nataxala' ūataqta qayachito'ot da quitaxac da huo'o ca qavideguet alaqaic. Ÿoqo'oyi 'onaxaic da camayi ū'añaqchit camayipi qataq nqouagaxaueelec cam huetapoigui da ūi'iguenataguec. Da 'eetapeguec ca no'on nataxala' nachi 'eetai' da ū'añaqchittac na 'amqaanataxanaxaicpi qataq ūapaxaguenec da no'on llic̄axac.

Lapoota'a't na shiŷaxauapi 'eda da nataq'en naviguishiguem da na'añaxac. Ca nataxala' nataq'en i'ot ca Idaqa' yaqto' na 'amqaanataxanaxaicpi ishit da Ÿ'o'oxoden ca ūañoxot. Nam qai'otpi nataq'en ishit da ūaŷaten na 'amqaanataxanaxaicpi qataq na saxanaxa

Nedec 7. Da lo' onataxanaxac ca nataxala'

da 'amqaanataxanpi taq'en huo'o da machiguñi da
ÿalega't na llalaqpi Ñim Ýo'otna.

4. Sa do'ochi

Ca nataxala', qataq na nquedoxonecpi que'eca
'amqaanataxanaxaicpi, nachina nam nteltega da no'oita
napaxaguenataxanaxac qataq detelaqtanaxot na Ichicpi
mayi huañigui da qotaÿa'ague ñicÿaxac. Ca nataxala'
iuen da ÿataqta ilo'oguet na Ichicsat, qataq ÿ'a'alaxalec
na 'amqaanataxanaxaicpi da dashitauec da llicÿaxac.
Nataqa'en nmitaíque ana lhuategueshi da deqat.
(Mateo 18.10 ivida'a yi 14)

5. Nquagaxauen, deÿaxaalec

Deÿaxaalec, ÿauota'a da nquagaxaunaxac:
deÿaxan, nachoxoden, nmatot Ñim Ýo'otna da
deÿaxaalec ca lÿa. Da nquagaxaunaxac So Jesús
co'ollaq iÿaxanot Ñi Lta'a, 'eeta' : "Aÿim 'Am
ñachoxonnot souaxat namayipi..." (Juan 17.9) Ca
lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi iuen da lhuotta da
ÿasat, sa ishit da ñi'i da qaiÿaxanot ca Itaunaxanaxac
da nquagaxaueelec cam deuenaxaatac.

Ca lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi, iuen da
ÿapaxaguenec na lataxanatacpi da sa ishit da ñi'i da
nqo'oneua'a aña no'onaxanaxaqui huo'otaq ca lma' ca
nataxala' da ilaique ca quouagaxaunaxac, qalaxayi
nataqa'en sa ishit da ndoteec da ilotaique da no'oita,
nachaqdata da nataqa'en na laÿipi nhuenanaxa: da
qaica ca lo'onatac, da yaqto' nata' ca aloq, qoÿaalec ca
no'on na'aqtac aca lvinaqte ca lma', huo'otaq ca
laÿaanec da huo'o ca ÿacoolec lo'onataxanaxac,
huo'otaq da huo'o ca sa naÿamaxañe', huo'otaq ca
ñi'iguenataguec, huo'otaq ca lasouaxashit.

Nedec 7. Da lo' onataxanaxac ca nataxala'

Qalota na hueta'api da ū'axat da lyac da quagaxaunaxac da talec qanqa'en ca nŷa, 'ena namayipi:

- Efesios 3.14 ivida'a yi 21,   Efesios 6.18
1ª Timoteo 2.1 ivida'a yi 4
Santiago 5.13 ivida'a yi 17
1ª Corintios 1.10 qataq 11

6. Añanaxac, nlagaxayic qataq da qaichoxoden ca nŷa

Ŷataqta machiguiñi ca nmitaique da nlagaxayic, qataq ca npogoxoueetapegue' da huo'o ca nlagaxayic. Ni Cristo nachiñi ñi qal-lagaxayic, ilaxachigui som qomi iÿottega'achi. Ÿ'a'axaneguet da sa nhuona't na shiÿaxauapi. (Efesios 2.14 ivida'a yi 16) Qaq ýoqo'oyi ca lamaxashic Ñim Qadataxala' iuen da npogoxoinapegue' da huo'o ca l-lagaxayic cam sa nhuona't shiÿaxauapi.

Ca nataxala' nquagaxaueelec cam shiÿaxauapi mayi colaqtaiqui. Nmitaique da nañan camayipi da nmana't mayi nquiÿata'a't. Nataqa'en Ÿapaxaguenec da sa nqalaate' camayipi da nmitaique da nlagaxayic. Qaq de'eda no'onataxanaxac iuen da ca shiÿaxaua Ÿataqta sa lateela't.

Da lapaxaguenataxanaxac So Jesús may hueta'a ana lede so Mateo 18 nachiyi yi Ÿataqta lataxaua da qayáyamaxaañi ca cotaxac aca no'onaxanaxaqui.

7. Qaÿáyamaxaañi na nsroxotpiolet

Ne'ena na'aq na nsroxotpiolet qataq ana qa'anpiolet nachina na Ÿataqta huetalec da lhuogoxo na nataxala'pi ana no'onaxanaxaquipi. Na nsroxotpiolet iuen ca lidaqa' ca lalamaxat laponanaxac mayi ishit da źo'ot da Ÿalega't

Nedec 7. Da lo' onataxanaxac ca nataxala'

---

namayipi da ūo'ot na 'eetaguecpi mayi no'oita. Na 'amqaanataxanaxaicpi huo'o da huetalec Ita'adaic, 'eeta' : ilo'oguet na nhuenanaxanaxapi.

Yaqto' na nsoxitpi ishit da no'oita qataq ishit da ūo'ot ca laponaxac lalamaxat. 'Ena na nqataxacpi mayi ishit da ūo'ot: ūo'ot ca lanataqa' ūaquauga, laponaxac mayi naigui da nataxac saq cha'a, no'onanaxanaxac, paxaguenanaxac da nvicnanaxanaxac, paxaguenanaxac na la'aqtac Imalate Ñim ūo'otna.

Nataqa'en iuen da laŷona't da yaqto' huo'o ca ūo'ot nam no'onatacpi aca no'onanaxanaxaqui, huo'otaq nam no'onatacpi cam qanayiita'a 'alhua: ūidelec ca nqasoxoc aca no'onanaxanaxaqui, ūo'ot ca nallic da yaqto' imen, huo'otaq da ūa'amen ca nŷec. Huo'otaq da itauan aca pa'ai da ūaŷamaxaañi ca Ima' acamayi.

Ca 'amqaanataxanaxaicpi iuen da ūalegueua'a na no'onatacpi aca paxaguenanaxaqui qataq na no'onatacpi ca qanayiita'a 'alhua, qataq dataŷa'aguet da quem mayi dauegaqtaxaatega na lataxa qataq na laŷipi mayi dequeshiugaqtaxan qataq da sa qailo'ogue da no'ocŷaxac.

Ca nataxala' iuen da na'atta'aguet na ūa'axaiquipi qataq na nsoxitpialec, mayi huo'o aca no'onanaxanaxaqui. Na nsoxitpialec qataq ana qa'anpiale, nachina na no'on 'amqaanataxanaxaicpi ca natauo na'aq. Da napaxaguenataxanaxac nachida da no'on chaalataxac yi na'aq, qataq da lataxac da no'onataxanaxac aca no'onanaxanaxaqui qataq cam qanayiita'a 'alhua, qaq namayipi ūataqta huo'o da 'enec.

8. Ca nhuo' le'ecpi mayi netaña ca 'oonolec nÿec

Da lataxac ca 'amqaanataxanaxaicpi mayi netaña ca 'oonolec nÿec cha'ayi maichi nhuo' le'ecpi, camayipi ÿataqta huo'o da 'enec aca'aca no'onaxanaxaqui. Cha'ayi da nsoxoyic mayi qanapaxagueetega damayi chigoqchiguiña ca ÿataqta maichi nhuo' le'ecpi. Caua nhua't da no'o'n qataq ntela'a na llalaqpi, nachi na llalaqpi nataqa'en ÿäýaten da quegue So Jesús. Da naýamaxataxac ca ñalaqpi chigoqchigui ca no'on lataxac qataq da no'on lapaxaguenataxanaxac caua nta'al.

Da namaxasoxoc **ca nataxala'** que'eca nhuo' le'ecpi que'eca nÿec, damayi maichi lo'onataxanaxac camayi. Ýo'ot damayi yaqto' ÿataqta ÿäýateeta nam 'amqaanataxanaxaicpi mayi nanettaua'a aca ilotague' no'onaxanaxaqui camayi, qataq yaqto' ÿäýaten ca 'eetec cam hueta'a camayipi, qataq yaqto' ÿami' ca lapaxaguenataxanaxac qataq da yaqto' ÿaalec ca nqouagaxaunaxac que'eca nhuo' le'ecpi que'eca nÿec. Da nqataxac da qaÿacoolec de'eda, nachi no'on da nnaictega't camayi da qanamaqtega yaqto' qaica ca qandaqtaique.

Da qaipaqueelec de'eda no'onataxanaxac da maichi lataxac na qom de'eda ÿataqta huo'o da lqalaic. Iuen da qanmitaique ca lataxac da qaipaqueelec de'eda cam nateeteguet da maichi lataxac na qom.

(qaimeten yi hueta'a da **ncolanaxa** mayi nanettaña yi hueta'a da maichi nataxac yi 172)

9. Da lataxac da ñicÿaxac

De'eda lataxac ÿataqta Ita'adaic da 'enec. Da l'aqtac So Jesús da hueta'a yi Mateo 18.15 ivida'a yi 17.

Nedec 7. Da lo' onataxanaxac ca nataxala'

Da lataxac da ñicŷaxac da qaŷalecneuo da napaxaguenataxanaxac, qaŷauo'o na napaxaguenatacpi, qataq ishit da qaŷa'axaneguet da 'enec mayi huetalec ca 'amqaanataxanaxaic aca'aca no'onaxanaxaqui mayi nanettaua'a. Ana llicŷaxac Imalate ana ūotta'a't no'onaxanaxaquipi nachana ana huetalec da lataxac da llicŷaxac mayi iuen da ūo'ot cam nanettaua'a acamayi. Da ca nataxala' huo'otaq ca lŷa lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi da huo'otaq ūo'ot ca lli'itaxaloxo, nachi iuen da qanmit camayi, nmit na Ita'adaicpi nataxala'pi aca qananettaua'a no'onaxanaxaqui.

Iuen da qaŷaŷateeteguet de'eda lataxac da ñicŷaxac cha'ayi damayi qaŷauotaique da na 'amqaanataxanaxaicpi ūa'amaqtegues da lataxac da quetague' So Jesús cha'ayi maichi lataxala'. Da pa'ateec na'aqtac 'eeta' paxaguenaxac damayi. Damayi ūamaxataxac, paxaguenaxac da qanayictaigui da yo'oqta lataxac So Jesús. 'Eeta'am ca qomitaxaic da ca ūauo'o da lataxac mayi ūaueguelec da no'ocŷaxac dam iuen cam tateua'a qomitaxac, que'eca 'amqaanataxanaxaic nquicta'aguet da ūa'amaqtegues qataq nquicta'aguet da lalamaxat 'eetapeguet da quetague' da lliquiaxac So Jesús. 'Eeta'am ca yo'oqchigui nta'a qataq aca nate'e da ūapaxaguen ca llalec qataq aca llale yaqto' ivida'a da nachaalataxac da ūataqta nhuenec, que'eca nataxala' ūapaxaguenec na lataxanaxacpi da ñicŷaxac mayi ūataqta 'eesa.

*****

Nedec 8.

Huaxaÿa't ana no'onaxanaxaquipi

1. Na'atta't Efesios 4.1 ivida'a yi 6

Na 'amqaanataxanaxaicpi mayi quetague' Ñi Jesús netaigui ana ÿotta'a't no'onaxanaxaquipi. Huo'o ana no'onaxanaxaqui ÿataqta late'edai qataq huo'o ana saq 'amaqtaq; huo'o ana hueta'a na ÿotta'a't 'alhuapi qataq huo'o ana nda'a't da hueta'a ca qanayiita'a. Ana mayipi ÿotta'a't da lataxac. Qalaxayi anamayipi 'oonolec da la'amqaanataxanaxac. Qomí' 'oonolec da qada'amqaanataxanaxac Ñi Cristo.

So Jesús co'ollaxa nqouagaxauelec na quetague' somayi yaqto' namayipi ÿataqta na'atta't. Yaqto' na shiÿaxauapi ila'a da Isoxoyic Ñim Ýo'otna. (Juan 17.23) Nataqa'en 'enapec So Jesús: "Cha'ayi cam huetra'ague caua dos, huo'otaq tres, da lapootega't souaxat da aÿim i'amaqteetrac, nachi aÿim sootanguilo caamayi".

(Mateo 18.20)

2. Nsoxoyic huesota

Qaÿaÿaten da quetague' Ñi Jesús ca shiÿaxaua souaxat da lataxac qataq da lauotaxanaqtaic ñi 'oonolec namayipi. "Da ñi 'oonolec ÿauotec ca lÿa, nachi 'enauac na shiÿaxauapi mayi saxanaxa da da'amqaanataxan ÿaÿaten da qami' ÿapaxaguenataqa". (Juan 13.34 qataq 35)

3. Da nalegaxac

Damayi lataxac mayi ÿachaxan da nsoxoyic huesota qataq na'atta't na shiÿaxauapi, da na ÿale qataq ana 'alo mayi nanettaua'a aca 'oonole ana no'onaxanaxaqui ÿalegueua'a da laponaxac aca lÿa no'onaxanaxaqui. Nam sa ÿaÿamaxaden da ÿaleguet

Nedec 8. Huaxaŷa't ana no' onaxanaxaquipi

na laŷipi shiŷaxauapi aca lŷa no' onaxanaxaqui namayipi sa ishit da huo'o ca 'enec naqa'en da qana'attaua'a ñi Cristo. Da qaŷalegueua'a da laponaxac aca lŷa no' onaxanaxaqui damayi sa ishit da naogui da ca 'oonolec ŷaŷamaxadeta 'enauac nam lapaxaguenataxanaxac ca'aca no' onaxanaxaqui.

Añi 'oonole no' onaxanaxaqui nataqa'en maichi huapegue' ca lalamaxat lataxac da napaxaguenanaxac da no'on na'axaŷaxac. Nachi 'ena'am qaica ca 'amqaanataxanaxaic da ŷaŷaten ima na lataxac, ŷoqo'oyi ishit da huo'o ca ŷaŷaten da ŷachigoxoto'ot ca lŷa.

4. Da nqochinaxac ca 'amqaanataxanaxaic

Da huo'o ca 'amqaanataxanaxaic aca 'oonole no' onaxanaxaqui da huotaiqui nadalaxat aca nanedeua'a, nachi cam nataxala'pi qataq ca nataxala' acam nanettaua'a camayi iuen da qana'aqtaxangui de'eda. Qalota nam lataxacpi mayi ŷo'ot da nqochin ca shiŷaxaua. Da la'amaqchic aca chigoqtoigui: da huo'otaq camayi ŷataqta ŷalectegueuo huo'otaq sa ŷalecapegueuo. Aca nede iuen da qaŷalecneuo da le'enaxat cam shiŷaxaua huo'otaq que'eca nhuo' mayi dequietaique ca nqochinaxac, nataqa'en qaŷa'axat da 'etec da lataxac cam shiŷaxauapi co'ollaq na'attaiqui ca'aca no' onaxanaxaqui, ime nachi nanedelec ca nataxala' qataq qaŷachalec cam na'a'q co'ollaq qaŷo'ot camayi.

Da ca shiŷaxaua mayi dequietaique ca nqochinaxac ŷataqta ŷalectegueuo aca chigoqtoigui no' onaxanaxaqui qataq ŷataqta saqca ca machaqca ca nataxala' qataq na laŷipi 'amqaanataxanaxaicpi, nachi camayi qoŷami' aca nede mayi huetalec ca ŷaŷamaqchiguiñi. Da huo'o ca lataxac sa ŷaŷamaxañi

Nedec 8. Huaxaŷa't ana no' onaxanaxaquipi

camayi, nachi qaŷachalec aca nede cha'ayi camayi
naxat ca nqataxac cha'ayi qaivita'aguet da huo'o ca
ŷo'ot la'axa aca dalaxai taigui ca lqalaic mayi ishit da
naŷalec aca no'onaxanaxaqui'.

(qaimeten yi hueta'a da na'aqtageuc ca **dalaxaic**
nanedeuo p. 83)

5. Da lqataxac ca nataxala'pi

Huo'o na huaña da huaxaŷa't na nataxala'pi, da
lo'onataxanaxac 'eeta' lapaxaňi ca lqataxac. Qaq
damayi ŷataqta 'onaxaic cha'ayi naigui da
paxaguenaxac da na'atta't na 'amqaanataxanaxaicpi
souaxat Ñi Cristo. Que'eca huaxaŷa't nataxala'pi qataq
nataxalatepi mayi ŷa'axattac da no'on na'axaŷaxac
mayi hueta'alo naua nma'ate.

Camayipi huo'o yi laloxoqui da na'aqtaxana't,
nnatapega't, qataq ima'a't da nqouagaxauetac.
Nataqa'en huetoigui da qanaŷangui cam qalapaxaňi
no'onataxanaxac mayi huotaique da qaŷacolec naua
nma'ate, huo'otaq qantaviichigui da qaŷa'axat yi
na'aqtac. Da ŷataqta lataxac sa ishit da huotaique da
ivida'a da ŷataqta naŷamaxadeeta't, nachidata da
huotaique da ivida'a da ŷataqta nauattota't qataq ivida'a
da ŷataqta auochaxauapi qataq ima'a't da qanmitaique
da lo'onataxanaxac Ñim Ÿo'otna, 'eeta'ctixa da sa
ivida da ŷataqta nateta't da nhuennataxa o lvil-lanaxac

*****

Nedec 9. Qaÿalegueua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

Ca nataxala' qataq na laÿipi lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi da lo'onataxanaxac ſyataqta huo'o naq 'eneç huetaigui cam ima'a't ſhiÿaxauapi, 'Eeta'am So Jesús namayipi, nmitta'a ca ſyayamaqchiguiñi da talec ima na ſhiÿaxauapi ca qanayiita'a, sa ishit da ndoteec nam nanettaua'a aca no'onaxanaxaqui mayi ilotague' camayi.

So la'aqtanaxanec Ñim Ÿo'otna le'enaxat Jeremías ſyau'o da Iqataxac ſyami' so Israel llalaqpi co'ollaq hueta'a yi ncoñitaqa' ſyaca'a 'alhua:

"Qataq quau'onataxañiitac ne'ena qami' qaÿauegalo na nÿecpi, nda'a't da qanatamñiitalec, yaqto' da I-lagaxayic que'eca qoviita'a nataq'en qami' ividaugalo".

(Jeremías 29.7)

Na 'amqaanataxanaxaicpi mayi huetalecna qalaxyai sa ishit da Ima' anamayi.

Namayipi ſyalectaua'a nam no'onatacpi mayi ſyotta'a't na ima'a't ſhiÿaxauapi, 'enauac nam ſyayateta da chigaqaigui ca ſyayamaqchiguiñi, qalaxyai sa ishit da taÿapegueua'a nam lataxacpi mayi dataÿa'aguet da no'on nataxac, huo'otaq nam lataxacpi mayi taÿa'a da na'aqchit na ſhiÿaxauapi mayi hueta'a ca qanayiita'a. Da Isoxoyic Ñim Ÿo'otna ſyot chigoqchigui nam ſyotpi mayi Itaunaxanaxacpi qataq da lhualaxavic da lo'onataxanaxac nam 'amqaanataxanaxaicpi mayi ſyotec na laÿii ſhiÿaxauapi.

(Santiago 1.22 ivida'a yi 27, qataq Santiago 2.14 ivida'a yi 26; Lucas 4.16 ivida'a yi 21)

Ñim Ÿo'otna qomi' ſyot da yaqto' so'otaq ca ſyayamaqchiguiñi no'onataxanaxac qataq yaqto'

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

souaqpegue' na laŷipi shiŷaxauapi. (qaimeten yi Efesios 2:10, Isaías 1.17) "Somayi nañanguet da qomi' ileualguete, cha'ayi nshitaique da qomi' nca'alaxateeeguesopa na qan'onatagueguesat, qataq nshitaique da iqui'itaxat da qanachaalataxac da qomi' lalamqa'te, qataq nshitaique da ñoqopitaxa da so'otaq ca no'on". (Tito 2.14)

Qaq da lŷa mayi ichoxot da 'eetec da lataxac qataq na ūalegueua'a na lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi que'eca qanayiita'a.

1. Na 'amqaanataxanaxaiqui qataq ca ima'a't shiŷaxauapi.

Ca nŷecpi mayi huetaua'a na laŷi ca qalota nŷecpi, huo'otaq na nŷecpi mayi huetauga na no'onaxa.

Na 'amqaanataxanaxaicpi nachi laŷipi na ima'a't shiŷaxauapi cam qanayiita'a qaq na mayipi nmitta'a ca ūaŷamaqchiguiñi da talec cam ima'a't shiŷaxauapi cam qanayiita'a. Sa ishit da 'eetega saq taŷapegueua'a na laŷipi na'atta'a't no'onataxanaxaquipi mayi huo'o huetaogui na ima'a't shiŷaxauapi.

Ūaŷamaqchiguiñi da ūalegueuo na 'amqaanataxanaxaicpi 'enauac na no'onatacpi nam taiguet da ūa'añaqchit qataq ūaŷamaxaañi na shiŷaxauapi mayi netaogui que'eca ima'a't mayi qanayiitaña. Qalaxayi nataqa'en na 'amqaanataxanaxaicpi ūataqta ntelañi qataq sa ūalegueua'a na nataxacpi qataq nam qaŷacoolecpi na sa ishit da ūaŷamaxaañi ca shiŷaxaua qataq cam qanayiita'a. Yaqto nachi 'eetai' da no'on da na'aqtageuc da huetaogui na shiŷaxauapi da ūa'axattegues da nsoxoyic mayi chigoqchigui da no'on na'aqtageuc ñi Jesucristo.

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a.

So Pablo ūauo'o aso lede ūamaxa so Tito,
"Nataq'en na qadqaŷañicpi 'amqajnataxanaxaicpi
'onaxaic da ūaŷaten da i'ot ca no'on, qataq da itauan ca
huo'o da Ihuenanaxana, yaqto' da nachaalataxac
namayipi ūataqta huo'o da lañaxataxac". (Tito 3.14)

Nachi 'ena'am ca ūa'axaiqui, huo'otaq ca nataxala'
huo'otaq ca nataxala' mayi ilotague' cam
'amqaanataxanaxaicpi caamayi iuen da ūataqta huo'o
naq 'enec qanqa'en que'eca qanayiita'a, nataqa'en
camayi iuen da detaunaxan da qaŷo'ot 'enauac nam
no'onatacpi mayi ūaŷamaqchiguiñi cam qanayiita'a.

2. Cashiique. Lataxala' na shiŷaxauapi na lauo' qataq ūauecta'aguet na shiŷaxauapi ca qanayiita'a.

Que'eca lapoota'a't 'amqaanataxanaxaicpi da
huo'otaq huo'o ca ūalectauo da huo'otaq nataqa'en
lataxala' na shiŷaxauapi que'eca qanaŷiita'a huo'otaq
ca lŷa no'onataxanaxac, camayi iuen da ūataqta
ūaŷateeta da lo'onataxanaxac camayi da nhuenec.
Que'eca lataxala' na shiŷaxauapi que'eca qanayiita'a
sa ishit da 'ena'am ca camachaqca lŷa shiŷaxaua.
Cha'ayi camayi ilotague' na huo'o lalamaxat ca ima'a't
shiŷaxauapi ca qanayiita'a. Qalaxayi na la'añaxac
huetalec cam ima'a't shiŷaxauapi cam qanayiita'a,
qalaxayi sa ishit da huetalec aca no'onaxanaxaqui. Da
lataxac aca no'onaxanaxaqui, camayi hueto'ot da
la'añaxac ca nataxala'.

Da ūataqta lataxac, qaŷaŷateeta da saq taiguet da
ca shiŷaxaua ūacongued ca no'onataxanaxac da
ilo'ogue na shiŷaxauapi mayi hueta'a cam qanayiita'a.
Ime, nachi nataqa'en ūaconeguet da nataxala' huo'otaq
lataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi. Qalaxayi camayi da
lo'onataxanaxac ntaune' ca nataxala', itauan qaq da

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a .

'eetapeguec 'eeta' yaqto' ivida'a da ūaconeguet ca laŷamaxa na ima'a't shiŷaxauapi que'eca qanayiita'a.

3. Huetague' na laŷipi

Ca 'amqaanaxataxanaxaic iuen da chigoqchigui da quouagaxa cam hueta'a. Qaq ūoq'oyi camayi iuen da sapachaxadaic, lhuotta da do'onataxan cam hueta'a maichiyi cam nalotaua'a da ūo'ot: nhuoshaxac, iqui'itaxattac cam qanayiita'a, huo'otaq datannaxan, huo'otaq huetaua'a aca napaxaguenaxaque na ūaqpiolet huo'otaq camachaqca lŷa no'onataxanaxac.

Nataqa'en ca nataxala' huo'otaq ca lŷa lataxala' na 'amqaanaxataxanaxaicpi iuen da nataqa'en lhuotta da huapegue' ca lŷa. Da ūalegueua'a ca camachaqca no'onataxanaxac mayi talec na shiŷaxauapi qalaq iuen da nachi 'eetai' da nateeteguet da ūataqta 'eetapeguec da No'on N'axaŷaxac, qataq ichoxot da no'on na'aqtaguec cam qanayiita'a.

4. Ūashecteeec lataxac qataq ca no'on talec ca shiŷaxaua

Ca nataxala' ūataqta huo'o naq 'enec qanqa'en na shiŷaxauapi, npaxaalec ca no'on talec mayi lalamaxat nam qaica ca la'añaxac, nnaicapegue', nmitaique, detaqlec namayipi, qataq huo'o da ūa'axateuo da huo'o ca lataxac da sa qaipagaqchingui dam ūaŷamaxaadeta Ñim ū'o'nta. Da qanmitaique da ūashecteeec lataxac sa ishit da 'eeta'am da huo'o ca qauem qaŷasaxalec huo'otaq da qaique'emaqchitec ca qauem lataxac ca nŷa. Nataq'en sa ishit da 'au'otec ca qauem ca 'am ū'o'oteec ca sa ūaŷamaxaňi.

Qo'ollaxa So Jesús ūacoolec da lo'onataxanaxac, da huaňa yi Nazaret (Lucas 4.16 ivida'a yi 21) qo'ollaxa

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

ŷa'axatda lataxac mayi 'eetapeguec. (qaimeten yi hueta'a da **Lo'onataxanaxac So Jesús**, yi'iyi paagina 137) Na 'amqaanaxataxanaxaip qataq na 'amqaanaxataxanaxaipi mayi i'amaqten So Jesús, nataqa'en na nataxala'pi qataq na laŷi qaŷatatalecp, nataqa'en nmitaique da quelec So Jesús dam lataxac. 'Eda da qanmitaique hua'auñi da lo'onataxanaxac Ñim Ÿo'otna qataq da Ÿaŷamaqchiguiñi.

"Qaq Ÿoq'oyi qami" Ÿataqta Ÿacteeq qome da qadqochoqoi dam l'onataxanaxac ñi Dios da ilo'ogue 'enauacna, qataq da qau'ochi cam 'eetapeguec ñimayi, nachi ishit da quacoñiiguet nataq'en 'enauac ne'enapi" [na Ihuenec da yaqto' huo'o da nca'alaxa]. (Mateo 6.33)
(qaimeten nataq'en yi hueta'a da la'aqtac So Jesús mayi Ÿiyiñi yi Juan 10.10: "...ñianac, da yaqto' huo'o da Ica'alaxa anamayipi, qataq da chochaq huañi de'eda Ica'alaxa")

Ÿauo'o da na'añaxattaxac na 'amqaanaxataxanaxaic da Ÿale'egue hua'a da deloqui da Ÿaŷauo'o 'enec na shiŷaxauapi qataq na lataxacpi Ÿaŷamaqchiguiñi. Qalaxyai Ÿaŷao'oxona da no'on naxaŷaxac: de'eda lataxac, qataq da nsoxoyic qataq da tamnaxac qataq yi n'aqtac. So namaxashic Pablo huo'o da lqataxac,

"Cha'ayi qomi" sa ishit da huo'otaq seloquiaqtapegue' ca yi'oqchigui qadapachiyaxaua, chaqnata nam n'añaxacpi quemaicpi saq cha'a mayi hueto'ot na piguem, nam damaxasoxonapecipi, 'añaxaicpi mayi Ÿamaqpec nam huetaigui na napalaxa". (Efesios 6.12)

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a .

So namaxashic Pablo co'ollaxa ūiyiñi: "Saŷatenaq da na qalapaqtañi lataxacpi namayipi 'oonaxaic, da namayipi da qaiuen qalaq qaipagaqchichigui dam ūyataqta 'eetapeguec". 'Eeta' na qalapaqtañi lataxacpi sa ishit da taŷa'aguet da no'on lataxac, namayi talec na sa ipaguelec namayipi. "Na nqataxacpi nataq'en ividauga da nmit 'enauac na sa ūyalaxaguet da napaxaguenataxanaxac mayi no'oita".

(qaimeten yi 1ª Timoteo 1:8 ivida'a yi 10)

5. Naponaxac mayi huogui de namaicŷaxac qataq na na'ashaxacpi.

Ñim Ÿo'otna Ÿo'ot co'ollaxa na shiŷaxaua da yaqto camayi ūalectaigue na laŷipi. Qaq damayi naogui da ñi 'oonolec shiŷaxaua iuen da na'adeua qataq huaxaiguet ca lÿa. Qaila'a 'enauac na Ÿotta'a't, lalamaxat lataxac na shiŷaxauapi da huetaigui da iuen da laponaxac da yaqto' Ÿo'ot ca ntonaxac camayipi. De'eda naponaxac huetoigui da qaichoxot da tonaxac qataq ima'a't qanqa'en huaxaÿa't na shiŷaxauapi.

Ana no'onaxanaxaquipi Ima' da Ÿo'ot da ntonaxac na 'amqaanataxanaxaicpi, qataq Ÿami', da no'on Ividaxac 'enauac na 'amqaanataxanaxaicpi qataq na sa ishit da 'amqaanataxan. Na naponaxacpi mayi lalamaxat na ima'a't shiŷaxauapi ca qanayiita'a qataq na naponaxac mayi ima da talec que'eca 'alhua mayi qanayiita'a nam sa ishit da ilo'ogue aca no'onaxanaxaqui na 'amqaanataxanaxaicpi nataqa'en ūalegueo da nataqa'en ntonapigui'. Qalaxayi sa ishit qayamaqalec da ūalegueua'a cam nataxac da ūayaten da sa ūayamaxañi qataq da ila'a da sa ishit da no'onaxat na shiŷaxauapi cam qanayiita'a. Qaq

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a.

ŷoqo'oyi sa ŷaŷamaxaden na lataxa da huo'o que'eca naponaxac qataq da qaŷo'ot na na'ashaxac.

Na na'ashaxacpi mayi qaŷachaigui yi pe'eeta'am na nmiaxac, qataq na laŷii na'ashaxacpi mayi maichi nalamaxat togoshic, nam ishit da nqopita'a na nsoxotpiolet, qataq qaica ca naogui no'on nataxac da talec naqa'en. Ca ima't shiŷaxauapi ca qanayiita'a.

Da quelogaxac, mayi lŷa na'ashaxac, damayi ŷaŷataqta qalota da cotaxac mayi huaigui na 'amqaanataxanaxaicpi chigoqchigui co'ollaq chita'ague da huo'o ana no'onaxanaxaquipi na qom. Huo'o ana no'onaxanaxaqui da ŷaconeguet da quelogoxac damayi lalamaxat na nsoxotpiolet, galaxayi qalota ana no'onaxanaxaqui sa ŷaconeguet qataq ŷataqta sa ŷaŷamaxaden da tauga yi na'ashaqa' ca 'amqaanataxanaxaic. Galaxayi huo'o na ŷaŷamaxadeeta cha'ayi naquitta'a da camayi ŷa'axatem na nsoxotpiolet da no'on na'axaŷaxac.

Nam huotaique da ŷalegueua'a de'eda na'ashaxac namayipi qaiqata da ŷataqta naŷamaxatta da la'amqaanataxanaxac. Nataqa'en qaiqata da nnate' ca nataxala', qataq iuen da ŷaŷaten da llicŷaxac acam tategueua'a no'onaxanaxaqui. iuen da ŷaŷaten qataq ŷauatton aca llicŷaxac lmate acamayi yaqto' ŷaŷaten acamayi da ŷashiita de'eda.

Lamaxa da qaŷaŷaten da ñi'guenaxac da no'ocŷaxac damayi 'onaxaic qataq no'oita naqa'en da no'ocŷaxac, damayi sa ishit da qauem, cam huana da qaŷo'ot damayi nachica iuen da qaŷaŷateeta da 'onaxaic. Huo'o na nmitaique ca lŷa na'ashaxac. 'Ena'am ana na'ashaxanta mayi qanasaqtaigui, na'ashaxac mayi sa laŷoxoda na da'ashi qataq ishit da

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a .

qaŷachalec na qasoxoc ca nŷec mayi cam lalamaxat que'eca nŷec ishit da ilo'ogue que'eca na'ashaxac.

Huo'o da lŷa nqataxac mayi ishit da qotaua'a mayi sa ishit da nachida da quelogoxac, damayi nachida da qomitaxac qaŷauota'a na notaxala' dosole naua lasaxanna, qalqo' da ndotec aloxoŷaxac qataq huo'o na laŷipí na'ashaxac.

6. Qoŷitapeguec qataq qalapaqtapiguiñi

De'eda lataxac ŷataqta qalota da huigui cotaxac qataq isomtega't, ŷataqta sa lyiŷa't qataq sa naŷaana't na shiŷaxauapi. Qalota na ŷotta'a't ntaxaŷaxacpi. Cam qoŷitapeguec da qayâyateeta, nachi nachidata da qayâlegueua'a cam 'eetapeguec camayipi da qaila'a da ŷo'oteguet da ŷaŷamaqchiguiñi cam ima'a't shiŷaxauapi.

Qalaxayi nam ŷotta'a't naŷanataxanaxacpi datata't namayipi ishit da ividaxata'a da huesoda'achi na shiŷaxauapi ca qanayiita'a. Da ivita da nallida't nam lataxala'pi ne'ena ŷotta'a't naŷanataxanaxacpi, nachi ŷo'ot da npa'aguena't na shiŷaxauapi ime nachi ŷataqta huo'o da lqalaic da ŷi'iguelaxa da no'oita. Ca nataxala' iuen da ŷami da huesochiguiñi cam lataxanatacpi maichiyi cam laueltelec da nalleelec namayipi nam lataxala'pi nam ŷotta'a't naŷaanataxanaxacpi.

Qaq souaxat de'eda, nachi saq ŷit da qoŷinapec da na lataxala'pi na 'amqaanataxanaxaicpi sa ŷaŷamaxañi da nanettaua'a ca 'oonolec ne'ena ŷo'otta'a't naŷanataxanaxacpi. Na nataxala'pi iuen da ntela'a da na'aqtaguec 'enauaque naua na'axa'te. Huo'o so ŷa'axaiqui qom l'ec 'enac da la'aqtac:

"Da qotaigui de'eda allitaxac mayi lapaqtañi nam ŷotta'a't lataxala'pi nam ŷotta'a't

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a .

naŷanataxanaxacpi, damayi 'onaxaic, ishit da qaitauan ca nqaŷa, qalaxyai huo'o da lŷa mayi ishit da 'am ūaneguet. Qaq ūoq'oyi damayi sa ishit da taiguet ca nataxala' ".

(qaimeten yi 1ª Timoteo 1.8 ivida'a yi 11; Efesios 2.10)

Da qaŷalegueua'a cam qalapaqtapiguiñi lataxac cam no'onataxanaxac nataqa'en huo'o da chigoqchigui da ncotatega't naqa'en nam 'amqaanataxanaxaicpi qataq na shiŷaxauapi cam qanayiita'a. Nam nataxala'pi mayi ūalectaua'a cam nanetta'a't mayi ilotague' cam qalapaqtapiguiñi lataxac cam no'onataxanaxac iuen da ūaatec naqa'en da ūaŷamaqchiguiñi ca no'onataxanaxac, camayi iuen da ūataqta huesota qataq saq na'amaqten. Iuen da npogoxoinapegue' da sa ishit da lca'attaigui na shiŷaxauapi.

Ne'ena qalapaqtañi no'onataxanaxacpi qalota namayipi na iuen da qaŷocoolec qanqa'en yi laloqo' da ime. Qaq damayi da llicŷaxac damayi huo'o da lqalaic da qaŷaŷaten qataq da qaŷo'ot. Ūoq'oyi cam ilotague' camayi iuen da sa na'amaqten qataq nhualaxaune' na laŷipi, cha'ayi qalota na shiŷaxauapi na sa ūauanapega de'eda lataxac ne'ena qalapaqtapiguiñipi lataxac da no'onataxanaxac. Ūataqta 'onaxaic da qaŷapaxaguen namayipi.

7. Nachaalataxac ūaŷamaqchiguiñi, qataq naŷamaxa

Souaqtaigui da Itelaqtanaxac Ñim ūo'otna qataq lalamaxat na 'enauac. Da qanachaalataxac huetaigui na lhuaq Ñim ūo'otna mayi hueto'ot ca pa'atec na'aqtac cam tachiguiña da nachaalataxac ñi 'onolec. Qalaxyai ñim shiŷaxaua nataqa'en huetalec da ilo'ogue qataq

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

ntela'a da nachaalataxac. Da no'oita nca'alaxa
qaivida'a chigoqchigui da 'enauac qantauiichigui.

Da nŷoxoc ñi 'oonolec shiŷaxaua, ca lma' qataq ca
nqasoxoc iuen da ÿáyamaxatta qataq iÿota, ca aloq
ieu da no'oita qataq ca laquip ÿataqta qui'itta, taua'a
ca natannanaxanaq da qaimeten, da quouagaxaunaxac
qataq da ño'oxonnataxanaxac nachida da ituan da
qaivida'a da no'oita da achaalataxac. 'Enapec so
Santiago 5.14 qataq yi 15:

"Qaq da huo'otaq huo'o ca dalola, camayi no'on da
iÿaxana na lataxala'pi na 'amqajntaxanaxaicpi da
qanquagaxaueelec, qataq qai'ammaxana na *aceite*
[oliva lli'i mayi natannanaxat] da qanquagaxauna
da l'enaxat Ni Qadataxala'. Qaq da ÿataqta huelec da
lpi'iÿaxac namayipi da nqouagaxauen, nachi de'eda
nqouagaxaunaxac nca'alaxateec ca dalolaxaic. Qaq
Ni ÿo'otna mayi Qadataxala' nachaalataxañi. Qaq
da huo'otaq huo'o ca lasouaxashit camayi, nachi
qaÿapalaxat".

Cha'ayi qomi' nataxala'pi, nachi iuen da saÿaanaq,
ime, nachi sapaxaguenaxac na 'amqaanataxanaxaicpi
nam nalolaxapi nam huo'o da Ichic nagui: Qataq na
laÿipi, 'eeta'am na dequeshiugaqtanax, qataq na
le'enaxat SIDA, qataq na lataxa.

Na natannanaxaxat mayi chigaqaigui ana
nmenaxaquipi, nachi 'ena'am na maichi
natannanaxaxat pa'aÿauec namayipi ÿataqta 'onaxaic
da qanatannigui qalaxayi da ÿo'oqta qaÿaÿateta. "Ana
laue ana 'epaq latannanaxaqté da nachaalataxac na
ÿotta'a't shiŷaxauapi mayi huetalec ana alhua".

(Apocalipsis 22.2) Da qa'ÿi'iguena aca saq 'amaqtac
natannanaxaquirole, huo'otaq añi natannanaxaqui
late'edai, huo'otaq ca shiŷaxaua mayi ÿaÿaten na

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

nalolaxapi, huo'otaq aca namaxashi mayi ilotegue' na lolaxaicpi ishit da detaunaxan, da nalotaua'a cam 'eetec ca lalolaxa mayi ique'etetac cam shiŷaxaua.

Da que'eca nalolaxa da chigoqchigui da yo'oqta qaŷo'otec cam shiŷaxaua, nachi camayi iuen da qanataden, qaŷatannaxana da "saq cha'a". Iuen da qanmitaique ca ntaunanaxac qataq na'añaxac saq cha'a cam huo'o da la'añaxac da dataŷa'aguet que'eca nalolaxa mayi netaigui cam saq no'on. Na 'amqaanataxanaxacip mayi quetague' So Jesús i'amaqten da Ñimayi nataŷaña da 'enec 'enauac nam saq cha'api 'añaxaicpi.

Nataqa'en So Jesús huo'o da la'añaxac da dataŷa'aguet qataq nataden na ýotta'a't nalolaxapi, mayi chigoqo'ot ca lÿa 'añaxaic. Huo'o da huaña da iuen da qaŷo'odauec nam saq cha'api quauemaiacpi huo'otaq ca camachaqca na nogoxoshit mayi chigoqtogoigui na quauem nalolaxa. Qalaxayi da quouagaxainaxac chigoqchigui da le'enaxat So Jesús.

Que'eca nquouagaxaueelec cam saq no'on, nachi no'oita camayi cha'ayi qaidolec da La'añaxac Ñim Ýo'otna chigoqchigui da le'enaxat So Jesús, camayi sa ishit da ishiten da nquouagaxaunaxac da 'eeta'am na pi'oxonaq.

Na nashidec, qataq na lataxa qataq na laŷipi mayi dequeshiugaqtanaxan namayipi na'axat ca shiŷaxaua mayi chictac. Huo'o na qaŷo'ottac sa ſaŷamaxañi na drooga, qataq lataxa, nataqa'en na quishiquetaxacpi nque'etashiguem na qalota nma'ate na qompi, nataqa'en na doqshipi. Qataq sa nhuo'ona't na nhuo' le'ecpi qataq da quauem lataxac na namoxouapi ſataqtaigui da lamananaxana na lataxa.

Qaq ūoq'oyi na 'amqaanataxanaxacip mayi huo'o ana nmenanaxaquipi iuen da nda'a't da imen nam

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a

ŷaŷaten da SA ISHIT DA NA'AXAT NA
NMENAXAUAPI, qalaxyi sa ishit da ime'n nam
deleguemaqtanax.

8. Da paxaguenaxac qataq ana paxaguenaxaqui

Da no'on paxaguenaxac qataq da aŷamaxataxac nachi 'eetai' da hueto'ot na qom da chigoqta'ague. Ana paxaguenaxaqui chigaqaigui na doqshi. Na qom llalaqpi nagui ne'ena na'aq iuen da napaxaguen yaqto qaica ca nqalanaxac da ŷalegoigui na shiŷaxauapi mayi sa ishit da qom. Ca nataxala' ishit da itauan namayipi qataq itauan da ŷa'añaqchit na nsroxotpiolec da ŷataqta napaxaguen qataq nmitaigue da huo'o ca ŷaŷaten nam no'onatacpi. Dam qailota'a da qaŷo'ot yim qanaŷiitaña da 'oonolec ca nataxac da huesochiguiñi da huo'o ca 'eetapeguec Itxaŷaxac, qataq na maiche nalamaxat nataxacpi.

Na 'amqaanataxanaxaicpi qataq na nataxala'pi iuen da itauan aca paxaguenaxaqui. Lamaxa da ŷataqta ŷaŷamaxadeta nam napaxaguenataxanaxacpi qataq nateteguet nam ŷaŷamaxadeta da ŷaŷaten nam Llalaqpi. Qaq ŷoqo'oyi iuen da ŷalegueuo na nataxala'pi qataq na Ita'alpi qataq ana late'elpi na ũaqpiolec, da ivita ca laloqo' da qalapaxañi qataq qanasachigui cam qaŷapaxaguenataxanec da huaña aca napaxaguenataxanaxaqui, qaq da nachi 'eetec de'eda nachi aca napaxaguenataxanaxaqui yo'oqta 'esa da lalamaqte cam shiŷaxauapi cam qanayiita'a.

Dam ŷataqta 'eesa da paxaguenaxaqui cam qanayiitaña, nachi na nta'alpi qataq na nate'elpi ŷalgueua cam qalapaqtapiguiñi, da qaŷaŷamaxadeeta

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a .

ca qaŷapaxaguenataxanec, ŷataqta da qanasachigui
aca n'onataxanaxaqui.

Ishit da qoŷinapec da aca
napaxaguenataxanaxaqui ntaunaqte na qompi qaq
ŷoqo'oyi na Ita'alpi na naqpiolec mayi qompi iuen da
huo'o naq 'enec naqa'en acamayi qataq ŷalegueua'a
acamayi.

Huo'o ana paxaguenaxaquipi na ŷachita da ca
nataxala' taua'a acamayi da ŷauo'o ca
dapaxaguenataxanec na huetalec ana la'aqtac Imalate
Ñim Ÿo'otna, qaq na ŷa'axaiquipi qataq ana
ŷa'axaina'pi qalaq dapaxaguenataxanec da maichi
lalamaxat lataxac na qom, qataq da ŷa'axat na maichi
lalamaxat la'aqtanaxac da chigoqta'ague na qom.

9. Qotaigui na huataxanaq qataq na na'añaxac mayi ilotague' na shiŷaxauapi

Nagui ana Argentina da lataxac da qotaigui na
huataxanaq iuen da maichi Ihuennataxac ca shiŷaxaua,
sa ishit da chochi qaŷamaqlec. So hua'au na'aq ŷataqta
qoŷinapaxa da qotaigui na huataxanaq, nachi damayi
ivida'a da datata'aguet da lalamaxat Ivilŷaxac ñi
nsoqolec mayi i'amaqteetac So Jesús, mayi lalamaxat
da nlagaxayic. Nagui qalaxyai maichi lasataxac ca
shiŷaxaua cha'ayi nmittaique ca lÿa ŷaŷaten. Ca
nataxala' iuen da ŷa'añaqchit na nsoxotpiolec da
quegue da maichi Ivilŷaxac.

Da deloqui ca shiŷaxaua qalaxyai sa iuen da
do'oxona da yo'oqchigui na'añaxac qataq deloclec da
ŷashectec lataxac qataq itauan na laÿipi qataq
nmittaique ca laÿamaxa na ima'a't shiŷaxauapi ca
qanaŷiita'a 'eeta'am da 'eetec co'ollaxa So Jesús.

Nedec 9. Qaŷaleua'a nam no'onataxanaxacpi cam qanayiita'a.

Nachi damayi nataqa'en qaŷo'onataxanot nam
shiŷaxauapi cam qanaŷiita'a 'alhua.

"Ŷataqta machiguini ca do'onataxaatac qataq
nmittaique da nlagaxayic". (Mateo 5.9)

"Qataq qau'onataxañiitac ne'ena qami' qaŷauiegalo
nam nŷecpi, nda'a't da qanatamñiitalec, yaqto' da l-
lagaxayic que'eca qoviita'a nataq'en qami' ividaugalo".

(Jeremías 29.7)

"Iuen da 'am laloqnanaxat na
'amqaanataxanaxaicpi da lataxac da 'adtaxaŷaxac
qataq da 'adataxac, da 'adsoxoyic, qataq da
'adpi'iŷaxac qataq da lqui'itaxayic da 'anachaalataxac"

(1ª Timoteo 4:12)

Nedec 10.

Na'aqtacpi mayi huetalec ana l'aqtac Imalate Ñim Ÿo'otna nam źota'a't

Na Na'aqtacpi mayi qaŷauaxaŷaxana't da qaŷachalec ana Ntaunaqte na Nataxala'pi, namayipi qaŷauotaique da qaitaxaŷaxan da huagui ca lapoota'atpi shiŷaxauapi huo'otaq da qanayiuagui ca nhuenanaxana. Da nqataxac 'eeta' ca shiŷaxaua mayi qoŷalec da ntanaxaŷaxanataxanaq huo'otaq aca 'alo ntanaxaŷaxanaxana da la'aqtac Ñim Ÿo'otna, camayi iuen da źataqta naŷamaxatta da detaxaŷaxanataxan. Qataq iuen da źaŷate'n naua dos na'aqtaqa, qataq npogoxounapegue' da na datatauo źaŷateeta cam qaitaxaŷaxan.

Ne'ena na'aqtacpi namayipi qaŷauaxaŷaxana't chigoqchigui na nataxala'pi qataq na 'aqtanaxanaxaicpi ana lo'onanaxanaquipi na qom. Sa ishit da nachaqnatapi da hueta'a nam lataxacpi, cha'ayi qaŷamaxalec ñim 'oonolec na nataxala'pi. Ca nataxala' ishit da źauo'o ca maichi źauaxaŷaxanhua cam maichi Ica'agueshic, ca źachaxana so Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta.

Na'aqtacpi

1. Nam Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da **nqui'axac** mayi naigui da qaiuennate So Qadataxala' Jesús.

Juan 3.16

Juan 6.47-51

Efesios 1.7

1ª Timoteo 1.15

Marcos 14.22-24

1ª Juan 1.7

1ª Corintios 10.16-17

1ª Corintios 11.23-30

2. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da **qanachilaxan** ca chita'ague da da'amqaanataxan.

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

Mateo 28.16-20	Marcos 16.15-16
Marcos 1.9-11	Colosenses 2.12
Juan 1.10-13	Juan 3.1-8
Hechos 2.38	Hechos 4.12
Hechos 16.31-34	Hechos 8.26-39
Romanos 6.1-8	Efesios 2.8-10
Tito 3.4-7	1 ^a Pedro 3.21-22

**3. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca
nogololec da qoŷanot Ñim Ÿo'otna.**

Marcos 10.13-16	Mateo 18.10-14
Mateo 19.13-15	Mateo 18.14
Lucas 2.21-40	1 Samuel 1.20-28
Proverbios 22.6	1 Samuel 3.19
Efesios 6.1-4	Génesis 18.19
Deuteronomio 6.4-9	Génesis 1.27-28

**4. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da no'oita
ca shiŷaxaua.**

Mateo 8.7	Mateo 6.14 - 15
Marcos 1.34	Apocalipsis 22.2
Isaías 57.19	Salmo 147.3
Salmo 30.2	Lucas 9.1
Hechos 10.38	Santiago 5.15 - 16

**5. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca sa
no'on huo'otaq ca huetaigui da ni'iguenataguec.**

Mateo 11.28	Mateo 26.41
Romanos 8.18	Romanos 8.22-23
1 ^a Corintios 10.13	2 ^a Corintios 12.7-10
2 ^a Timoteo 1.11-12	Hebreos 12.3-11
2 ^a Pedro 2.9	Santiago 1.12
Santiago 5.10-18	Isaías 53.5

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna ..

6. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca nadonaxac.

Génesis 2.18	Génesis 2.21-24
Rut 1.16-27	2 ^a Corintios 6.14-15
Marcos 10.6-9	Colosenses 3.18-19
Hebreos 13.4	2 ^a Corintios 7.1
Efesios 5.21-33	1 ^a Pedro 3.1-2,7-9
Juan 2.1-12	

7. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca **saqca shiÿaxaua.**

Juan 5.28-29	Juan 6.37
Juan 11.25-27	Juan 14.1-6
1 ^a Corintios 15.20-26, qaq nataq'en	15.50-58
1 ^a Tesalonicenses 4.13-18	Salmo 90
1 ^a Timoteo 6.7	Apocalipsis 21.1-4
Apocalipsis 21.22-27	Isaías 41.10
--'Ena na hueta'a ca nogotolec da saqca:	
Mateo 18.1 – 6	Mateo 18.10 - 14
Lucas 18.15 - 16	Salmo 103.13 - 14

8. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca **ÿa'axat na lasouaxashitpi**

1 ^a Juan 1.8 - 9	Santiago 5.16
Hechos 19.18 - 20	Proverbios 28.13
Salmo 32.3 - 5	Salmo 38.18

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

9. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca nañan qataq iÿaxanaxaque da qaichoxoden.

Efesios 2.16, 17	Mateo 6.12,14
Lucas 17.3,4	Lucas 15.32
2 ^a Corintios 5.17-20	Salmo 32.1
Juan 20.22,23	1 ^a Pedro 3.8
Colosenses 3.13	2 Crónicas 6.21

10. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec aca dalaxai no'onanaxanaxaqui da qoÿanot Ñim Yo'otna.

Salmo 84.10-11	Salmo 122.1 al 9
Hechos 17.24-25	Colosenses 1.18
Mateo 21.12-13	Juan 2.13-17
Efesios 2.19-22	1 ^a Pedro 2.1-5
Hebreos 10.24-25	Salmo 100.1 - 5
Lucas 19.46	1 Reyes 6.12
2 Crónicas 5.13 - 14	2 Crónicas 7.16

11. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da quiuennate co'ollaxa **qanauaÿaxaashiguem aca no'onanaxanaxaqui.**

Salmo 90.1 al 4	2 Crónicas 6.18 – 21
Isaías 38.20	Salmo 133
Apocalipsis 21.3	Hebreos 13.7

12. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca dalaxaic nataxala' na 'amqaanataxanaxaicpi.

1 ^a Timoteo 3.1-7	Romanos 12.6 - 8, 16
1 ^a Pedro 5.1-4	1 ^a Timoteo 2.15
1 ^a Corintios 3.5-9	1 ^a Corintios 12.27-31

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

'Ena na hueta'api da qaitaqlec ca **Itaua ca lataxala'** na
'amqaanataxanaxaicpi.

Hechos 6.2-6   1ª Timoteo 3.8-13

1ª Timoteo 4.11-16   1ª Pedro 4.10-11

Ezequiel 34.1-2; 11 - 16, 26 - 31

**13. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da
ñi'oxonnataxanaxac qataq da nasotaxac.**

Lucas 15.32   Salmo 150.4

Éxodo 15.20 - 21   Nehemías 12.46

1 Crónicas 15.29   Salmo 100.1, 2

Salmo 104.2   Filipenses 4.4 - 5

Apocalipsis 5.11   Colosenses 3.16

Salmo 89.15   2 Samuel 6.14

Salmo 108.1-4   Salmo 98.1

**14. Na Na'aqtacpi mayi qaitaqlec da qoýanot Ñim
Yo'otna **ca nogoxoshit.****

Marcos 6.41   Nehemías 12.27

2ª Timoteo 2.21, 22

**15. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec ca
nañoxoqui.**

Éxodo 20.12   Salmo 32.8   Juan 10.10

Salmo 90.1 - 4   Proverbios 22.6

--Da **nogotolec** huo'otaq **nogotole:**

Deuteronomio 6.2   Efesios 6.4

Marcos 10.6   Lucas 2.40, 52

--Da **nsoqolec** huo'otaq da ÿi.

Salmo 139.13 y 14   Proverbios 10.17

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

Proverbios 19.20

Proverbios 23.22

--Da **ÿaxaiqui** huo'otaq **ÿaxaina'**:

1ª Pedro 1.24, 25

Salmo 91.14 - 16

Judas 1.24 - 25

Salmo 1.1 - 3

*****

Aca qa'añole da ivita yi **quiince vi'i**

'Ena na **catorce** na'aqtacpi da qoÿaaalec ca no'on
na'aqtac aca **qa'añole** da ivita yi **quiince vi'i**.

1) Salmo 119.9	2) Eclesiastés 12.1
3) 1 ^a Timoteo 4.12	4) Eclesiastés 11.9
5) Tito 2.6 - 7	6) 2 ^a Timoteo 2.22
7) Proverbios 31.10	8) Santiago 4.7
9) Gálatas 5.22 - 23	10) Proverbios 4.23
11) Mateo 5.8	12) Mateo 5.14
13) Salmo 27.8	14) 1 ^a Tesalonicenses 5.23

15) 'Ena na na'aqtacpi da lca'aigui aca qa'añole
mayi ivi' yi quiince vi'i, da yaqto' itaxaÿaxan.

. (qaimeten nataq'en yi hueta'a da **quince vi'iyi aña**
qa'añole, yi 94)

*****

16. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da huo'o
ca **qaiuennate** saqca shiÿaxaua.

Hebreos 13.7

1ª Pedro 1.24 - 25

1ª Tesalonicenses 4.13 - 14

17. Na Na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqlec da **huo'o**
ca ncolanaxa.

Salmo 23.4

Juan 12.15

Isaías 41.10

1ª Juan 4.18

1ª Pedro 3.14

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalatec Ñim Yo'otna

**18. Na Na'aqtaci pi mayi lataxaua da qaitaqlec aca 'alo
mayi nataxalate.**

Génesis 1.27	Hechos 2.17 - 18
Gálatas 3.28	1 ^a Corintios 12.4 - 11
Lucas 8.1 - 3	Filipenses 4.2 - 3
Juan 4.20, 39	Marcos 14.6

19. 'Eyiñi na na'aqtacpi mayi 'anshitaique da
'ayalecneuo.

¿Neque't cam no'onataxanaxac?

na'aqtacpi: _____

_____

_____

_____

_____

*****

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

Da Qanquouagaxaunaxac 'Am qadta'a

Mateo 6.9-13

Qaq ūoqo'oyi da qanquouagaxauñi, qalaq qoñiita':

'Am qadta'a Dios mayi qoneto'ot na piguem,
'enauac da qaÿi'oxoden da 'ad'enaxat.

Ña 'anamaxaño' qome da 'ad'onataxanaxac,
yaqto' i'ot ca qonetapeguec 'enauac nam huetalecna,
'eeta'am nam hueto'ot na piguem.

Ña qomi' 'anañanema na na'a'q ca sachiguenaq mayi
souenaqtac.

'Auapalaxat qome da qadasouaxashit,
'eeta'ama qomi' da mashi sapalaxataq cam qomi'
qaÿi'oteque sa ÿaÿamaxañi.

Sa ishit qome da qomi' 'auashingueta ca
qañi'iguenataguec,

chaqdata da qomi' 'antelaqna'agueta ca sa
ÿaÿamaxañi.

Na dedaxan: Huo'o na nedeguishi da can gottenec na nedec:

Cha'ayi da 'ad'onataxanaxac,
qataq da 'ad'añaxac,
qataq da 'ayi'oxoyic
nachi 'eetai' da qaica ca loga't.

Aja', nachi 'eetec.

*****

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

Da La'amqaanataxanaxac so La'auaxanec Namaxashecpi Sa'axatac da qadpi'iýaxac

"Sa'amaqtenaq Ñim Ýo'otna mayi imattalecna da la'añaxac, mayi lo'onatac na piguem qataq ana 'alhua; qataq ñi Jesucristo mayi 'oonolec Llalec, Ñim Qadataxala', mayi chigoqchigui co'ollaxa So Saq Cha'a Na'añaxa Qui'itta, da nañiguiñi late'e aso qa'añole mayi saxanaxa da ýauana ca ýale, le'enaxat María; qataq nque'etaxangui co'ollaxa da la'añaxac so Poncio Pilato; ime nachi quiuaxaneo, qaýalauat qataq qailayini; galaxayi co'ollaq inoxode'c soua tres na'axa'te nachi nca'aleguesop da nleuuxa.

Ime nachi tashiguema na piguem; nagui nachi nso'oottaua'a na aloic Ñim Ýo'otna mayi Ita'a mayi imattalecna da la'añaxac; da nataqa'en qome chigoqtot qom ñi'iguelaq da yaqto' nmit na nca'altauec qataq na mashi ileu.

Sa'amaqtenaq nataqa'en So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta, qataq na 'amqaanataxanaxaicpi qui'itta mayi imattalec ana 'alhua, qataq da nnaictega't na 'amqaanataxanaxaicpi qui'itta, qataq da qaýapalaxat na nasouaxashitpi, qataq da ýi'iguelaxalec da nca'alec qome na leuaxaicpi nachi taua'a ca nca'alaxa mayi chochaq tateec. Aja' nachi 'eetec de'eda".

Na dedaxan: De'eda na'aqtanaxac mayi so hua' auchiguiñi so 'amqaanataxanaxaicpi ýo'ot qataq ýayamaxadeeta da huo'o se'esoua doscientos vi'iyi da co'ollaxa da ileu so Jesús. Namayi ýataqta

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalatec Ñim Yo'otna .

la'aqtanaxac na i'amaqten so Jesús. Qaq damayi ūaconeguet na qalota 'amqaanataxanaxaicpi 'enauac ana 'alhua damayi lasataxac nam ū'aamaqten Ñi Jesús. Damayi nataqa'en seuenaq cha'ayi ū'adaxaua'a na ū'aamaqteetac ñi Jesucristo mayi imattalec ana 'alhua.

Cha'ayi de'eda na'amqaanataxanaxac nasataxac mayi ichoxot da npi'iýaxac ñi Jesús. Qalaxyi de'eda na'amqaanataxanaxac sa ishit da 'enauac da ū'aamaxadeeta da maichi lataxac na qompi. Cha'ayi nataqa'en, ca 'oonolec qataq aca 'oonole da shinaqta maichi ū'axat, qataq quegue ca maichi lataxac da lpi'iýaxac, ca nateeteguet da maichi qadalamaxat qadataxac qataq cam hueta'a.

Da Namaicýaxac

Mateo 5:3-12

—“**Ýataqta machiguiñi** qome nam nauattootela't da iuen ca Itaunaxanaxac ñi Dios, cha'ayi namayipi huetaigui qome da l'onataxanaxac ñi Dios mayi neta'ague da piguem da ilo'ogue 'enauacna.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam huo'o da laquicoxo,
cha'ayi ñi Dios ÿanem ca lamaiquiaxac.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam sa ishit da ñi'oxonnanxaic da Iquiaqteýaxac, cha'ayi namayipi ÿacongouet qome cam 'alhua mayi ÿachaxanaapeguem ñi Dios.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam 'eeta'am da huo'o na Iquuaxa qataq na laquip da nshitaique da i'ot cam 'eetapeguec ñi Dios, cha'ayi ñimayi itauanec qome namayipi, da yaqto' ishit da i'ot.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam ichoxoden ca lÿa, cha'ayi ñi Dios ichoxoden qome namayipi.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam qui'itta da Iquiaqteýaxac, cha'ayi namayipi nauane' qome ñi Dios.

Qataq **ýataqta machiguiñi** qome nam huetapec da yaqto' huo'o ca nlagaxayic, cha'ayi ñi Dios ÿamata'ac qome da ÿataqta llalaqpi.

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna

Qataq **ÿataqta machiguiñi** qome nam nque'etaxangui da ncanaguec, souaxat da i'ottac cam 'eetapeguéc ñi Dios, cha'ayi namayipi huetaigui qome da l'onataxanaxac ñi Dios mayi neta'ague da piguem da ilo'ogue 'enauacna.

Qataq **ÿataqta qauamaichiguiñi** qome qami' ishiueeta'pe na shiÿaxauapi, huo'otaq da sa ishit da qami' iyacna'pe qataq da qami' ÿasaxalguete na ÿotta'a't shipegaxanaxacpi, souaxat da aÿim quoquiitague'.

Qaq **ÿataqta qauamaichiguiñi** qome qataq **qantoñiitapiguí'**, cha'ayi qami' qauacoñiiguet qome ca Ita'adaic qanshiitenaguiqui mayi hua'ague da piguem.

Cha'ayi nachida da 'eetec da ncanaguec som hua'au l'aqtanaxanacpi ñi Dios co'ollaq saxanaqca da qoñiita".

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

Nam 'eetapeguec so Jesús, nam lapaxañi ūacoolec.

Lucas 4.16 ivida'a yi 22

"Nachi so Jesús nqo'ona yi Nazaret yim pueblo mayi maichi lañaxataqa'. Qaq co'ollaq ivideuga so na'a'q mataxaqui, nachi inoxoneu'a aso laponaxaqui na judiopi, cha'ayi nachi n'onataxac somayi. Ime, nachi nachajñi da itaxaÿaxan yi l'aqtac Ni Ÿo'otna. Qanachi qoÿami' asom Iliyiguishi so l'aqtanaxananc Ni Ÿo'otna l'enaxat Isaías. Nachi co'ollaq ūauachigui, nachi ilalec som huetaña so nedec, 'eeta':

—So Lqui'i Ni Qadataxala' aÿim netanguit,
cha'ayi aÿim qoÿanagui da yaqto'
sa'axatem da no'on l'axaÿaxac nam
choxodaqpi,
qataq aÿim qaÿamaxalec da ñataden na
huo'o da laquicoxo,
qataq da yaqto' sa'axatem da qaisouec na
ncoñitaguishicpi,
qataq da sanem da nauaañi ñaq'en na
qaicaua naua l'ai'te,
qataq da yaqto' sesouec nam qica ca
nyacnataguec,
qataq da yaqto' sa'axatreec naua na'axa'te
mayi huetoiguilo da ñi qadataxala' ūan da
lquagaxanaqtaic".

Ime, nachi so Jesús ūapogui aso nede, nachi ūami' som ilotague' asom laponaxaqui na judiopi. Ime, nachi nso'ooñi, nachi 'enauac nam huetaigui asom

Nedec 10. Na'aqtacpi mayi huetalec ana lmalate Ñim Yo'otna .

naponaxaqui ÿataqta qailochigui somayi. Nachi somayi detaqa, 'eeta':

–Nagui mashi ivita yi laloqo' da ipacchigui 'enauac na i'axat ana'ana ñiyiguishi mayi qan'axaÿaxañitega.

Nachi 'enauac qaÿi'oxodeetac so Jesús qataq ÿataqta qai'aalatapeguec souaxat naua l'aqtaqa ÿataqta 'onaxaiqa".

Salecnaxauo yi'iyi na'aqtanaxaxac yim iuen ñi Jesús qo'ollaxa chita'ague da ÿacoolec da lo'onataxanaxac. Qo'ollaxa ime da qanachilaxan, nachi so Jesús ÿachaxan dam lapaxañi lataxac da lo'onataxanaxac. Ime, nachi iÿaxana 'enauac namayipi qataq anamayipi da ÿataqta qanayiitaigui da qayamaxadeeta da lo'onataxanaxac Ñim Qadta'a mayi Ýo'otna; qaq damayi nachida da ÿataqta ÿashicteec lataxac, qataq da nlagaxayic, qataq da nsoxoyic, 'eesa lataxac, qataq da Ichoxonataxanaxa.

(Marcos 1.14 ivida'a yi 15

"Qaq co'ollaq mashi qoÿanaigui aso ncoñitaxanaxaqui so Juan, nachi so Jesús taÿa yi Galilea. Huaña, nachi i'axattac dam no'on qad'axaÿaxac mayi i'axat da l'onataxanaxac Ñi Ýo'otna da ilo'ogue 'enauacna. 'Eeta':

–Mashi yaqta'a ivita yi laloqo' da nvi' da l'onataxanaxac Ñi Ýo'otna da ilo'ogue 'enauacna. Qaq quatalchi' qome naua qan'onataxacolli', qataq qau'amaqchiñi da n'aqtanaxaxac mayi chigaqaigui da nca'alaxa".

*****

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aÿamaxataxac

1. Da nadalaxataxac da lasataxac nam nanettauopi

Iuen da nadalaxat da lasataxac ca
'amqaanataxanaxaicipi aca nanettau'a
no'onaxanaxaqui da ividec yi vi'i, hu'o'otaq da ca
nataxala' qataq na Itauapi dequiguiÿaigue, da
ÿa'añaqchit na nanettauopi. Qataq da yaqto
dalaxaicolec ca nanedaxac namayipi.

'Eeta'am da iviteuga yi laloxoqui aca
no'onaxanaxaqui, nachi qaiÿaxaneuga nam nanettauopi
acamayi da huotaique da ÿ'i'guelaxalec da lasataxac da
nanedaxac aca no'onaxanaxaqui, nachina na nchoxot
'enauac. Da ividec da la'aqtac cam nataxala' nachi
namayipi ÿ'i'guelaxattalec da lasataxac.

*(Ishit da ca iuen de'eda aÿamaxataxac ana
no'onaxanaxaqui. Ishit da qaicolaxaqchigui, dam
aÿamaxataxac qaÿo'ot da sa ishit da imauec da
qaitaxaÿaxan. Ca nataxala' itaxaÿaxan ñi 'oonolec na
aÿamaxataxac na qapio'olec na qapio'olec qaq na
ilotague'pi na piichigueme' da ime somayi.)*

Da naÿamaxataxac na 'amqaanataxanaxaicpi

Nogui da ñachataqto'ot Ñim Ýo'otna, so'otaq da
ñaÿamaxannata't 'enauac qomi' mayi sa'amaqtenaqtac
Ñi Cristo cha'ayi 'oonolec da qado'oquiaxac da
ña'adaqtaua'a Ñimayi.

Qaq nachica ca maichi Itaunanaxaxac da shinaqta
Ñimayi nachi sachaxanaqpequem da so'otaq damayi:

1. Ñañanaq da shi'oxodenaqtac Ñim Ýo'otna.

Salmo 34.1

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aŷamaxataxac

2. Soqolaqtuelo naua lapaxguenataxanaxaco Ñi Qadataxala' Jesucristo.

1ª Corintios 3.11; Hechos 4.12

3. Sanqot imauec da do'onataxanaxac Ñi Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta da qanachaalataxac

1ª Corintios 6.19 qataq yi 20

4. Qan'axaŷaxana' da qaitaxaŷaxan na l'aqtac ñi Ÿo'otna qataq qaiuenattaxalec da qanaxaŷaxatega da n'aqtanaxac. Nam ishit da itaxaŷaxan, 'onaxaic da napaxaguena. Cha'ayi ana'ana nede i'axattac da ntoueeta'ac so lauo' l'ecpi so Jesús qataq nachi saŷaanaq da chigoqta'ague naua Ita'al Ÿo'o't Ñim Ÿo'otna.

Romanos 15.4; Juan 20.31

5. Sapaxaguenaxac na qochalaqpi da nqa'aicŷaxac Ñi Qadataxala'.

Proverbios 22.6, Eclesiastés 12.1; Efesios 6.4

6. Ñipogoxoinaqapegue' da na qadhuo'le'ecpi nataqa'en Ÿaconeguet da nca'alaxa.

Mateo 28.19 qataq 20

7. Sachaxanaq ca no'on qadataxac da salegaqtaigui na shiŷaxauapi.

1^a Timoteo 4.12

8. Ñi 'oonolec da shinaqta ntela'a ca lÿa chigoqchigui da huesotta lauotaxanaqtaic.

Galatas 6.2; 1ª Juan 4.11

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aŷamaxataxac

9. Ni 'oonolec da shinaqta nquagaxauetalec ca lÿa.
Santiago 5.16

10. Ni 'oonolec da shinaqta itauan ca lÿa da
huetapogoigui ca lalolaxa huo'otaq ca ñi'iguenateguec.
Santiago 5.13 qataq 14

11. Ni 'oonolec da shinaqta sa ishit da saqaÿaloq da
dalemata qataq lhuotta da nmane' ca lÿa.
Colosenses 3.13

12. Ni 'oonolec da shinaqta ntela'a da lañaxataxac da
lo'onataxanaxac Ñim Ÿo'otna.
Romanos 1.16

13. Seloxogue da no'on lataxac mayi nhuoteeta't na
'enauac qadqaÿañicpi ÿallippi qataq na 'alpi.
Juan 17.21; 1ª Corintios 1.10;
Romanos 15.5 qataq 6

14. Ÿataqta semataqo'ot da qanachaalataxac Ñim
Ÿo'otna.
Salmos 89.11; Romanos 12.1;
2ª Corintios 9.6 ivida'a yi 8

*****

2. Na aÿamaxataxac da nnaictega't

Da naÿamaxataxac aso Rut asom ÿaq'a'a yi lma', asom lachoodo' Noemí qo'ollaxa ÿ'i'guelaq, ÿ'i'guelaxa yi lma' aso Noemí.

--"¡Sa ishit qome da aÿim qonapega,
da yaqto' 'am salat da 'am shica'ai!
Aÿim saigue ca 'am 'aigue,
qataq sonaña ca 'am qonaña.

Ca 'adhuo', qaq nachica iuo',
qataq ca 'anatamnaxala', nachica ca
ñatamnaxala'.

Cam huaña da 'am 'auleu, qaq nachica ñishitaique
da souaña da aÿim qailayiñ".

Rut 1.16 qataq 17

*****

3. Naÿamaxataxa'c caua nhua't

De'eda nasataxac ishit da qaiuen da huo'o ca nadonaxac huo'otaq da qaÿo'oxoden da laloxoqui co'ollaq ca nadonaxac, huo'otaq da qoÿi'guelaxalec ca nasataxa'c ca nhua't mayi huo'o da lhuennataxa'c da qanauaachiguilo cha'ayi huotaique da ipaqchigui da i'ottac lataxac da nadonaxac.

*Da qaiÿatataigui na 'amqaanaxanaxaicpi nachi
soua mayi itaxaÿaxan 'enauac da lataxac da
nadonaxac, huo'otaq da ÿ'i'guelaxalec da nasaxauec so
itaxaÿaxaatac so nataxala' nam qapiolec na qapiolec.*

*Da lÿa lataxac da qai'ot de'eda no'onataxanaxac
'eeta': so nataxala' itaxaÿaxan 'enauac da*

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aÿamaxataxac

*aÿamaxataxac, nachi da ime, nachi inna't so nhua't da
ÿaÿamaxadeeta dam huadona't. Qaq nachi 'eeta':*

*"aja'", nachi qaÿaÿateeta da dalaxaic da
naÿamaxataxac da ladonaxa'c.*

Da naÿamaxataxa'c caua nhua't

"Qomi' sa'amaqtenaq da lauotaxanaqtaic Ñim
Ýo'otna damayi ishit da yo'oq chigoqchigui da
nhuaÿaxac. Qomi' ñasataxa't da qomi' nmayaxau' da
qomi' nhua't qataq qaica ca qomi' taÿapegueua'alo.
Qataq sachaxanaqapec da ñi 'oonolec da shinaqta da
nmitaique da ÿo'otec ca ÿaÿamaqchiguiñi ñi lÿa,
'enauaque naua na'aixa'te da nachaalataxac da
huetaigui ca no'on huo'otaq cam quae, da huetaigui
da matapiguiñi huo'otaq da huetapogoogui da laquicoxo,
da huo'o da na'achicÿaxac huo'otaq da huo'o da
nque'enaxac".

"Nagui da ñachataqto'ot Ñim Ýo'otna qataq
ne'enapi mayi ÿauataua'api, qomi' da ñañanaq, yaqto
da shinaqta 'ena'am da 'oonolec, chigoqchiguiña nagui
qataq da taÿa'ague, ÿataqta sepaginaqchigui da
qada'aqtac chochi ivitta'a cam na'aq qom qomi'
icolaxachiguilo da nleuxa.

Qaq nachida da maichi Itaunaxanaxac Ñim Ýo'otna
da ishit da so'otaq qataq huo'o da qada'añaxac da
sepaginaqchigui da lataxac da so'onataxanaqtecot
Ñim Ýo'otna qataq na 'amqaanataxanaxaicpi qataq
sepaginaqchigui da lataxac da nhuaÿaxac".

*****

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aÿamaxataxac

---

4. Naÿamaxataxac na 'amqaanataxanaxaicpi mayi huo'o ca hueto'ot na'añaxac lÿa.

Ca shiÿaxaua 'amqaanataxanaxaic da huo'o ca ſyaconeguel da na'añaxac, no'on da ſyachaxan da sa na'amaqten, da datataigui na 'amqaanataxanaxaicpi qataq Ñi Ÿo'otna.

Dam na'añaxac da ilo'ogue qataq da ſyataqta ſyanot ñi Cristo, nachi nasapatta da l'onataxanaxac da itauan na laÿipi.

Ca shiÿaxaua mayi hueto'ot da n'añaxac da huo'o nshitaique da quegue Ñim Ÿo'otna, no'on da ſyanot so Cristo nachi 'ena nam aÿamaxataxac:

**“Iyaxa da so'onataxanot Ñim
Qadataxala' mayi lalamaxat da
ñačhaalataxac.**

**“Sacooneguel da ſyataqta ndootec ca
n'añaxac mayi quoňanot ñi Cristo.**

“Sanot 'enauac da ſy'añaxac ñi Cristo.

**“Nachida da maichi Itaunaxanaxac Ñim
Ÿo'otna da chigoqchigui da ſyasataxac da
so'onataxana na na'añaxacpi nam aÿim
ÿami' Ñim Ÿo'otna da yaqto so'otec ca no'on
ca lÿa ſiÿaxaua qataq sa ishit da so'otec ca
quuem”.**

*Nam 'amqaanataxanaxaicpi qataq na nataxala'pi
no'on dam quagaxauelec ca shiÿaxaua da yaqto'
ipaguelec da lasataxac.*

Nedec 11. Ca nasataxac qataq ca aÿamaxataxac

Qaÿa'axategue. De'eda nasataxac sa ishit da naigui qanqa'en da 'eeta'am da qoÿami' ca Idaqa' aca no'onaxanaxaqui ca shiÿaxaua mayi do'onataxatega da lÿa na'añaxac, da ca nataxala' aca no'onaxanaxaqui da sa ÿaÿamaxaden. Ca nataxala' qataq na Itauapi iuen da detaxaÿapigui damayi nachi qaÿauo'o ca lataxac. Nataqa'en iuen da quegue da lataxac aca llicÿaxac Imalate aca no'onaxanaxaqui mayi nanettaua'a.

*****

Nedec 12. Qoŷan ca no'on na'aqtac

Números 6.24-26

“Ñi Qadataxala’ qome ’am ÿanem ca no’on ’iquiaxac qataq ’am ntela’a;

Ñi Qadataxala’ qome ÿataqta ’am ÿaÿamaxadeeta qataq ’am ÿanem dalchoxonntaxanaxa;

Ñi Qadataxala’ qome ÿataqta ’am ichoxoden da ÿamata’a, qataq ’am ÿanem da ’adlagaxayic”.

*****

2ª Corintios 13.13

“Qataq quacoñiiguet qome da lquagaxanaqtaic so Qadataxala’ Jesucristo qataq da Isoxoyic Ñim Ýo’otna, qataq quacoñiiguet Ñi Saq Cha’a Na’añaxac Qui’itta da qami’ hueta’agueta. Aja’, nachi ’eetec”.

*****

Romanos 15.13

“Qaq Ñim Ýo’otna mayi qomi’ ÿanema da qanaquitaxac qami’ nlaxatchiguilo qome da qantonaxaqui qataq da qadlagaxayiqui souaxat da qu’amaqchiñi ñimayi, da yaqto’ chochaq huañi da qanaquitaxaqui souaxat da l’añaxac Ñi Saq Cha’a Na’añaxac Qui’itta”.

*****

No’on Na’aqtaç mayi qoŷaalec ca nogotolec

“Huo’o naq ’enec ’anqa’en ca ’adta’ä qataq aca ’adate’ë, yaqto’ ÿataqta ’auamachiguiñi qataq logodaic

Nedec 12. Qoŷan ca no'on na'aqtac _____.

da 'anachaalataxac da quetalec ana 'alhua".

Efesios 6:2 - 3

No'on Na'aqtac mayi qoŷaalec aca 'alo

"...Aca 'alo mayi ū'oxoden ñi Qadataxala',
acamayi 'itchiguiñi da qaŷi'oxoden. ¡Acamayi
qaŷi'oxoden da qanayiutaigui na ūotta'a't shiŷaxauapi!

¡Qataq qai'axateec 'enauac na no'on i'otpi
acamayil". Proverbios 31:30 - 31

No'on Na'aqtac mayi qoŷaalec ca ūale

"Da Lliquiaxac ca no'on ūale, 'eeta'am na le'edaxa
ca dalaxaic na'a'q; ūataqta nquictauec ivida'a da
imauec da nvitshiguem na le'edaxa". Proverbios 4:18

(nataqa'en Proverbios 3.1 - 2;
qataq Proverbios 10:6 - 7)

No'on Na'aqtac mayi qoŷaalec ca nyic

"Da 'adquouagaxanaqtaic qataq da 'adsoxoyic aŷim
sa iŷoteec, ividaxatreec naua ñi'axa'te, nachi yi'iysi
'adma', 'am Ÿataxala', ūataqta nachi 'eetai' qome da
soota'a". Salmos 23.6

Salmos 112:1-3

Apocalipsis 3:20

1ª Pedro 4:9

Salmos 127: 1

Lucas 19:9

Jeremías 29:5-7

Hechos 2:46

No'on na'aqtac mayi qoŷaalec ca 'alhua

"Am Nataxala', ana 'alhua ūataqta imattalec da
'adsoxoyic; ¡Aŷim 'aupaxagueneque naua lleco naua
'adapaxaguenuataanaxaco!" Salmo 119.64

Nedec 12. Qoŷan ca no' on na'aqtac

“Qaq camayi nachica ca ūataqta no' on 'alhua nachi camayi aŷim qoŷanot qaq camayi sa ishit da qaimen qatai' chochaq qapio'olec huo'otaq da nalec ca lŷa shiŷaxaua”. Ezequiel 48.14

Qoyan ca 'achiquiaxac da ime ca no'onaxanaxac.

Huo'o ana no'onaxanaxaqui da *tres* da
ŷi'iguelaxalec da 'eeta “**Shi'oxodenaq Nîm Ÿo'otna**”.

Qataq 'enauac da qoñiita ūachaxatshiguem na
lhuaq.

Huo'o na laŷipi mayi hueta'a na No'on Na'aqtacpi

Efesios 3:20-21

Hebreos 13:20-21

Rut 2:4, 12

Filipenses 4:7, 4:23

Judas 1:24 - 25

Apocalipsis 22:16

Atamnaxac da qaÿa'aguet na na'aq

Da maichi lalamaxat lataxac togoshic na qom, da yaqto' ūñoxot ca no'on ca nhuo', nachi ca nataxala' huo'otaq aca nataxalate ūataqta no'ottashiguem da ña qaña'aguet na na'aq, qaq da nnoxoshiguem aso huqaaní yo'oxoñi lashi, nachi ca nqouagaxaueetac.

“Qomi’ Ilalaqpi na na’aq”

Nagui sooshiguel da saconguel (ñachateguet)
'am dalaxaic na'aq,

mayi nachi 'eetai' naxa da aŷim 'aucoŷattalec, 'au'ot qome da źi'aňaxac, ñitonaxac, qataq da ilagaxayic, ta'ainectaxa, nachi 'eetec.

Qataq 'enauac na 'am hueto'otpi,
mayi nataq'en 'anpaxattalec,
'am ūyalamaqtot de'eda ū'aqtac,
cha'ayi 'enauac da shinaqta
sauoqtaique da qaica ca camachica.

Nedec 13. Na nedaguec na maiche nalamaxat nataxacpi

Nanedaxalate. Naua nedegui'shi mayi huetraña yi 150 nachi ivida'a yi 173:

Chigoqchiguiña yi...

1. Da ñi'oxonnataxanaxac, tonaxac qataq
da na'añaxac 150
2. Da maichi lataxac da n'amqaanataxanaxac
qataq da 'eetec da qaipi'iýa so Jesús 153
3. Ÿalectauo da la'amqaanataxanaxac
ana 'alo 156
4. Da na'axac ana 'alo 160
5. Ana yeesmo (*diezmo*). Da 'eetec da
qanqateua'alo caua nyeesole aca shien 164
6. Da 'eetec da nqui'itaqtanaxac 169
7. Da 'eetec da ñi'iýaxa 171

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Nedec 13. Na nedagueec na maiche

nalamaxat nataxacpi

1. Da ñi'oxonnataxanaxac, tonaxac qataq da na'añaxac

De'eda maichi lalamaxat lataxac nam qompi mayi hueta'a na IChaaco ana'ana Argentiina. De'eda tonaxac, damayi ÿataqta huo'o naq 'enec. Cha'ayi naxa da huo'o ñi shiÿaxaua da nmitaigue da taua'a ca hueta'a de'eda saq cha'a no'onanaxanaxac, ñi'oxonnataxanaxac huo'otaq atamnanaxac, nachi huo'o naxa da inoxonoigui que'eca shiÿaxaua de'eda tonaxac mayi ÿ'i'ot da ñi'ishaxac huo'otaq naua na'aqtqa. Qaq da huo'o naxa na detaxaÿa damayi, nachi 'eetega na'aalaxa huo'otaq nloxoc huo'otaq tonaxac. Damayi nachi huaigui da ca shiÿaxaua ishet de huo'o ca Ichoxonanaxac huo'otaq ca l-loxoc huo'otaq nanomteguet da qotaigui, huo'otaq da ividauga ca lÿa saq cha'a na'añaxac. Qataq qalota naxa da ÿaconeguet ca na'aqtanaxanaxac mayi chigoqo'ot Ñim ÿ'otapecna.

Qaq de'eda qai'axat, damayi ÿataqta lalamaxat nam qom ÿallippi qataq 'alpi. Ýoqo'oyi no'on da ÿataqta huo'o naq 'enec qanqa'en damayi. Cha'ayi nachida da la'aqtanaxanaxac dam Ipi'iÿaxac que'eca shiÿaxaua. Qaq dam lo'onanaxanaxac nam qom, 'onaxaic da huo'o ca ÿataqta maichi lalamaxat lataxac. Cha'ayi 'eda da ÿachaxan da 'eetec na ÿotta'a't lo'onatacpi Ñim ÿ'otapecna.

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Qataq nataqa'en huo'o naq 'enec da qaiuennata'a na Ichiguesat. Cha'ayi huo'o nam laÿipi na'añaxacpi saq cha'a mayi ishit da ÿalecta'aguet de'eda ñi'oxonnataxanaxac qataq da tonaxac. Qaq nam nataxala'pi nataxala'pi iuen da huo'o da lauuttonanaxanaxac, nachi sa ishet da sa ÿashin dam 'eesa lo'onataxanaxac So Saq Cha'a La'añaxac Ñim Ýi'otapecna. Qalaxyai sa ÿayamaxañi da nasheeteguet da lo'onataxanaxac nam laÿipi na'añaxacpi mayi qauemaicpi.

So lamaxashic Ñim Ýi'otapecna le'enaxat Pablo ÿá'n naua lqataxaco da 'eetec naq'en da lo'onaxanaxac so 'amaqtenanaxaaicpi Coriintio le'ecpi da iuen damayi da qaÿaÿamaxatta qaq yaqto' sa ishet da ÿi'ot ca nsomaxac qataq ñi 'oonolec shiÿaxaua iuen da ÿayáten da ilo'ogue ca maiche lalamaxat nme huo'otaq cam saq cha'a na'añaxac mayi ÿi'aqtanaxan camayi. Qaq da qoÿan ca na'aqtanaxan mayi chigoqo'ot Ñim Ýi'otapecna qalaq iuen da iloteguelo naua la'aqtanaxaxaco cam ÿá'axat camayi cha'ayi Ñim Ýi'otapecna, Ñimayi nlagaxayic qataq sa ishet da ÿi'ot ca nsomaxac. (Ishet da qanaloqneguet yi 1ª Corintios 14:32 ivida'a yi 33)

Qaq da ñaq taÿa'a da qai'ot ca no'onaxanaxac huo'otaq ca tonaxac qaq huo'o naq 'enec da qanatameelec que'eca mayi huaña qanqa'en camayi, qalaxyai qanayiulec da le'enaxat so Jesús da yaqto' ndoteguet qanqa'en da tonaxac que'eca no'onaxanqa'. Damayi ishet da qai'ot da yaqto' qaiqui'itaxat que'eca no'onaxanqa', qanqateua'a na la'añaxacpi na

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

qauemaicpi qataq qanqanaxat dam lo'onataxanaxac namayipi da qanayiita'a que'eca na'onaqa'.

Da qaitaxaiguilo naua na'aqtaqa sa qa'yauanegalo (1ª Corintios capítulos 12 qataq 14)

Qaq nataq'en huo'o naxa que'eca shi'yaxaua mayi ivideguet da taigui de'eda na'aalaxa, nachi detaxaiguilo naua huo'o da l-lamaxa mayi sa ūyate'n camayi.

Qaq naamayi da ūoqta qa'yauattoota, 'eeta': "qaitaxaiguilo naua na'aqtaqa sa qa'yauanegalo". Huo'otaq nachiso So Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta da ūanem da nalaua'a da ishet da detaxaigui cam na'aqtac mayi sa qa'yauanega. Huo'otaq ca na'aqtac mayi sa ūauatton cam shi'yaxaua mayi detaqtac qalaxyayi ūyateeteguet ca lŷa shi'yaxaua mayi na'axaŷayaatega. Huo'otaq nachida da Ita'adaic tonaxac da ū'i'ot da yi'oq que'eca nvillaxac.

Qaq da qaica ca ūyaañeguet que'eca qoŷinapec na'aqtac, nachi quien ca lŷa shŷaxaua mayi nachitaxat da ishet da ū'axategue camayi. Qaq 'eesa da sa ishet da 'eeta'a't na achitaxatpi mayi qaŷaconeguet, qalaxyayi nachisota Som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta mayi maichi chigoqchigui da ūanem ñi 'oonolec cam nalotaua'a naq'en. (1ª Corintios 12.11)

Huetaña yi 1ª Corintios 14 da so Pablo ūa'n naua Iqataxaco, hueqattega da huo'otaq qai'ogoxonalo qataq qaitaxaiguilo naua sa qa'yauanegalo na'aqtaqa da huogui ca no'onaxanaxac. 'Eeta':

"Eesa da ūoqta huo'o naq 'enec da qai'axatteguelo naua la'aqtaqa Ñim ū'otapecna qaq saq 'en'am da qaitaxaiguilo naua na'aqtaqa mayi sa ūyaañegueta na laŷipi shi'yaxauapi da

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

huo'otaq qaica ca ishet da ÿ'i'axateguelo
ne'enua qoÿina'ape. Qalaxayi ſacteec da
ſaÿamaxadeeta da qau'axachi' naua la'aqtaqa
Ñim Ý'i'otapecna." (1ª Corintios 14.5)

Qaq ſoqo'oyi sa ishet da sa qayashin da qaitaxaigilo
naua na'aqtaqa mayi sa qayauanegalo, qalaxayi iuen
da qailotegue "cam ſoqta nateeteuo qataq
ÿayamaqchiguiñi lataxac 'enauac namayipi". (qaimeten
yi 1ª Corintios 14.39 qataq 40)

2. Da maichi lataxac da n'amqaanataxanaxac qataq da qapi'iÿa so Jesús

Na ſotta'a't ſhiÿaxauapi huo'o na maiche lalamaxat
lataxac, qalaq sa ishet da nateeteguet da lataxac na
laÿipi ſhiÿaxauapi. Qaq 'enauac na ſhiÿaxauapi huo'oi
naua maichi lalamqa'ate la'amaqtenanaxaco. Qaq da
maiche lataxac nam qom huo'oi naua
qanapaxagueetegalo lataxaco mayi na doqshipi sa
ishet da hueto'oto. Qaq naamayi ſyataqta no'on da Ili'c
qalaxayi na doqshi qaica ca naiguilo naq'en.
Qaÿaloqanaxana de'eda no'oxonanaxaco, damayi
maiche lalamaxat da lataxac nam qom. Qataq da
nhuaata'a't da deque'etangui aca 'oonole taxaquí.
Damayi nataq'en maichi lalamaxat lataxac nam qom,
nataq'en da ipalaique ca Ivi' souaxat da I-leuaxa ca
'oonolec lauo' le'ec. Damayi nataq'en maichi lalamaxat
lataxac nam qompi de'eda chigoqta'ague.

Qaq saqalota naxa da huo'o na nchimaxattegue'
de'eda na'amqaanataxanaxac de'eda
qaÿachigoqta'ague: "Qaq iuen peta'a da qoÿaxaañi da

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

hua'au na'amaqtenanaxac da yaqto' qai'amaqten so Cristo?" Dam nasataxac 'eeta': "Ishet da huo'o ca qalcaua'a." 'Eeta'am so nÿaqpi mayi huetaigui co'ollaxa so nalegue som ÿ'axat qataq daloqnaxana so Jesús, da so nÿaq lo'opi Ica'agui somayipi, nachi ſacona da ſyayamaxat na ſyoqta no'on qaq na quauem, qalaq ſasaxauec. So Jesús 'enapeco' da huo'o naq 'enec da qalqua'a nam lataxacpi mayi huetaigui so togoshic qataq nam dalaxaic da yaqto' nquictashiguem qanqa'en da achaalataxac mayi huetaigui dam lo'onataxanaxac Ñim Ÿ'i'otapecna. (Mateo 13.47 ivida'a yi 52)

Ana labiiblia 'enapec da 'enauac 'onaxaic nam qai'otpi co'ollaxa. Soua shiÿaxa'u, ſyale qataq 'alo, co'ollaq qai'o't, nachi qai'enaxatchigui da lataxac Ñim Ÿ'i'otapecna. Ñimayi ſy'ot co'ollaxa ni 'oonolec na shiÿaxauapi, na maiche nhuo' le'ecpi qataq na ſotta'a't shiÿaxauapi, qalaxyai 'oonolec som chigoqchigui ntago'q huo'otaq so 'alhua. Da na'aqtac "*adam*", mayi le'enaxat so hua' auchiguiñi shiÿaxaua, naigui da "alhua". Ñim Ÿ'i'otapecna ſyauo'o co'ollaxa na ſanaña da maichi lalamaxat lma' naq'en nam ſotta'a't shiÿaxauapi qataq naua na'axa'te mayi laloxoqui' da nmitaigue Ñimayi. Qaq 'enauac na na'añaxacpi da ſy'ot co'ollaxa Ñimayi, qalaq chigoqchigui naq'en so Cristo da huapegue' da lo'onataxanaxac Ñimayi. (Génesis 1.27 qataq 31; Hechos 17.26 ivida'a yi 31; Colosenses 1.15 ivida'a yi 20)

Qaq da 'eetapeguec Ñim Ÿ'i'otapecna da yaqto' ſyanem na ſotta'a't shiÿaxauapi, 'eda 'eeta': mayi huapegue' da lo'ontaxanaxac Ñim Lo'onatac 'Enauacna qataq ilo'ogue na lo'onatacpi Ñimayi qataq ſasaxalec da nchoxonnanataxanaxa 'enauac nam shiÿaxauapi. Ñim

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacapi _____.

Ýi'otapecna, so Jesús qataq Som Saq Cha'a
Na'añaxac Qui'itta sa ishet da huo'o ca iýaxaastracot da
ýaxaneec ca maiche lalamaxat lataxac da yaqto'
quegue da llicýaxac da lo'onataxanaxac Ñim
Ýi'otapecna. Qalaxyai iýaxanot ñi 'oonolec shiýaxaua
da ÿ'i'igueloqot Ñim Ýi'otapecna qataq da ýaxaneec da
ÿi'ottac na quemsat, nam sa natenequet na huotaique
da ÿi'ot Ñimayi, mayi ana labiblia ýamata'ac
“ñi'itaxaloxo”.

Qaq se'esoua hua'uchiyiñi vi'iyi mayi huaiguilo da
qaýauatton dam no'on na'axaýaxac, nachi qalota so
qom so hua'uchiguiñi co'ollaxa da netalec na IChaac
ana Argentiina so ivida'a da ÿi'amaqten so Jesús. Nachi
da lhuennataxac 'eetega da qai'amaqten so Jesús,
nachi qoýi'i'am da lataxac na doqshi. Nachi 'enapeco
da ýaxaneec 'enauac da togoshic lataxac co'ollaxa da
yaqto' 'eeta'am na doqshi, cha'ayi somayipi
ipi'itaxaatega da de'eda lataxac na doqshi nachida da
'eeta'am da lataxac 'enauac nam ÿi'amaqten so Jesús.

Qaq co'ollaq nauane' da lvidaxac Ñim Ýi'otapecna
da taigui da nachaalataxac dam dalaxaic na'añaxac
saq cha'a, nachi se'eso dalaxaicpi mayi ÿi'amaqten so
Jesús nanomteguet co'ollaxa da Ñim Ýi'otapecna huo'o
naq naogui naq'en ca shiýaxaua mayi maiche lo'onatac
Ñimayi. Qataq ÿaýateeta co'ollaxa somayipi da Ñim
Ýi'otapecna nataden na lhuetaxanaxasat qataq ýanem
da la'añaxac da ýaxaneec da lamananaxanaqchic na
chochina, nachi nlaqchigui naq'en da Isoxoyic qataq da
lchoxonntaxanaxa. Huaña, nachi huotaique da
'eeta'am da lataxac na doqshi.

Qalaxyai ñaq 'eetalec da queto'ot da ýauota'aisalo
naua maiche lalamqa'ate la'aqtaqa da detaqtac qataq
dam lataxac nachi 'eetai' da qom, qataq nachi queto'ot

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

dam qalota lqopichiÿaxac qataq na lataxacpi da na'amqaanataxanaxac dam chigoqta'ague. Qaq co'ollaq mashi qaÿoqtegue de'eda, nachi ſaÿaaneguet da ñim ſi'otapecna sa ishet da nquigaxat da lataxac da ſauotaique doqshi mayi nachidata da nachi 'eetai' da qom da ſi'amaqten so Jesús. Qaq nachi queto'ot da lataxac da qom. Qaq 'enaua naua le'enqa'ate: no'olgaxanaq, la'añaxashic, dapiguem le'ecpi, huaguiilot, tacshic, ... , piilaxa, moqoit huo'otaq lcaxic nam ſi'amaqten so Jesús. Qataq nachi quetalec da llicÿaxac so Jesús mayi nachiso naqa'en so ſyoqta no'on nqa'aic, qalaxyayi nachi 'eetai' da qom da lataxac nam quetalec se'eso nqa'aic.

Nachi somayi ſi'amaqchiguiñi, huaña nachi ſaÿaaneguet da la'aqtanaxac Som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta mayi 'eeta'am da nasaxauec la'aqtac so Pedro co'ollaq 'enapec:

"Nagui aÿim saÿaten da ñim ſi'otapecna ſyoqta 'eesa da sa ishet da Ica'atagui 'enauac na shiÿaxauapi. Chaadata da ñimayi ſyataqta ſaÿamaxadeeta ca camachaca'aguet nam ſyotta'a't shiÿaxauapi da huo'otaq ſyataqta huo'o naq 'enec naqa'en ñimayi qataq ſi'ot ca ſaÿamaqchiguiñi."

(Hechos 10. 34 qataq 35)

3. Ŧalectaue da la'amqaanataxanaxac ana 'alo

Dam chigoqta'ague de'eda maiche nalamaxat nataxac, ana 'alo ſyataqta machiguiñi co'ollaxa naq'en da maiche lalamaxat lataxac mayi huo'o naq 'enec da ūalectaue'a da na'atta'a't llicÿaxac da nachaalataxac na nhuo' le'ecpi mayi netalec ne'ena lchaaco. Da 'eetec da llic da lo'onataxanaxac, qataq dam maiche ipa'axac ſyataqta ſyataqtegue qataq huo'o naq 'enec. Qaq ana

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

'alo qataq na ÿale ÿataqta ipaqueelec co'ollaxa nam qaipa'axaneguet no'onatac mayi ishet da ÿ'i'ot, 'enauac co'ollaxa na maiche pa'aÿa'aguet da lo'onatac. Ana 'alo pa'aÿa'aguet co'ollaxa da ilotague' natai' ñaqipolec qataq anatai' nogotole mayi lalamaqte na lau' le'ecpi. Sa ishet co'ollaxa da qaÿasheetec da sa quoa'a yim nma'. Huo'o co'ollaxa na qalota loga'tpi, qataq na qalapaxañi lataxacpi de'eda lo'onataxanaxac ana 'alo naxa da hualaxai qataq naua na'axa'te da huo'o da na'axac.

Qalota naxa da qaÿauo'o nam lataxala'pi na maiche nalamaxat nhuo' le'ecpi qalaq huac da nda'a't na ÿallippi. Qalaxyai naxa da qaiuen, ana 'alo mayi nalauo, nachi qaipa'axaneguet de'eda no'onataxanaxac. Qaq na 'alpi 'eeta'am na ÿallippi da ishet co'ollaxa da ilo'ogue na maiche nalamaxat nhuo' le'ecpi huo'otaq hueto'ot da la'añaxac da pi'oxonaq huo'otaq pi'oxonaxa.

Qaq co'ollaq qaÿa'ague de'eda, nachi co'ollaq huo'o da nanoxonaguec so nhuo' le'ecpi mayi hua' auchiguiñi da lma' ana'ana Ameerica. Nachi huo'o da lÿa lataxac qanqa'en ana 'alo. Qaq da maiche lalamaxat lataxac nam chigaqa'ague co'ollaxa da Euroopa qataq dam lataxac nam doqshipi mayi chigoxoguet namayipi npaxat co'ollaxa da maiche lalamaxat lataxac nam qom. Qaq nachi chigoqteua'a co'ollaxa de'eda lataxac da na ÿale nachina na ÿoqta pa'aÿa'aguet da damaxasoxon da ilo'ogue da aÿamaxataxac qataq da na'amqaanataxanaxac. Qaq ana 'alo qalaq qoÿanem co'ollaxa da huo'o yi laloqo' qanqa'en da lpa'axac qataq da lo'onataxanaxac.

Qaq nagui anam lo'onaxanaxaquipi nam qompi, nachi ana 'alo qaltaq nquicta'a da ñi'iguelaxaala't da

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

huo'o naq 'enec de'eda Ipa'axac. Cha'ayi nataq'en huo'o na 'alpi pastoorapi, na'aqtanaxanxanapi mayi ū'i'axategue qataq ūiyiñi na na'aqtacpi, 'onaxanaxaipi qataq ana lasom lo'opi, nedaxanaxapi qataq anam ilo'ogue ana qoŷaneuo nachitaqtanaxanaqte qataq ana ū'i'ot na laŷipi no'onatacpi. Qaq dam no'onataxanaxac mayi pa'aŷa'aguet da ū'i'ot ana 'alo nagui, damayi chigoqchigui na nachitaxatpi aňi 'oonole.

Ana labiiblia ūaateec naq'en da Ñim ū'i'otapecna co'ollaq ū'i'ot ana 'alo qataq na ūale, qalaq ū'i'enaxatchigui da maiche lataxac Ñimayi. Qaq ūoqo'oyi dam sa nqala't laŷaanataxanaxac sa ishet da chigoqchigui da maiche lataxac da ūale huo'otaq 'alo. Qaq nataq'en nam lachitaqtanaxatpi Som Saq Cha'a Na'aňaxac Qui'itta sa ishet da huo'o ca loga't da taigui na ūallippi qataq na 'alpi. Qalaxyai da maiche lataxac na hebreo le'ecpi qataq da la'amqaanataxanaxac nam judiopi se'esoua na'axa'te co'ollaq huo'o so Jesús, nachi na ūale nataŷaňa da lataxac ana 'alo. Ana 'alo sa ishet da taŷa aca paxaguenaxaqui qataq sa ishet da ūalectaua'a ca hueta'a na ūallippi huo'otaq da ūalecta'a't na lataxala'pi na judiopi. Qaq da hueta'a aso no'onaxanaxaqui qalaq pa'ataueegue qanqa'en da laŷi so nŷec.

Qalaxyai co'ollaq nvi' so Jesús, nachi dapaxaguenataxanec da 'eetec da lo'ontanaxac Ñim ū'i'otapecna, nachi somayi ūauo'o co'ollaxa da lŷa lataxac da ūataxaateuga naq'en ana 'alo. So Jesús, na 'alpi ū'i'amaqteguet somayi som nauochaxaua mayi ūanem ana pa'aipi da huo'o naq naigui qataq huo'o naq 'enec. So Jesús, somayi na'aqtanaxaategue' co'ollaxa so 'alpi qataq sa ishet da ū'i'itega da sa qaŷapeque naq'en

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

asomayipi. Somayi ūalecnoigui co'ollaxa som 'alpi so lapaxaguenatacpi, ūapaxagueetac co'ollaxa aso María, aso Iqaña aso Marta. Soua hua'auchiyiñi co'ollaxa da ū'axatreec da 'eetec da no'on na'axaŷaxac co'ollaq nca'aleec so Jesús - soomayi 'alol.

Qaq qo'ollaq qoŷoqtegue de'eda co'ollaq naŷamaxada't som ūalecta'a't 'amaqtenanaxanaxaicpi da ūauo'oi naua laponqa'ate lo'onaxanqa'ate, nachi so 'alpi nataq'en itauatapequeua'a da llic da lo'onataxanaxac Som Nataxala'. Qalaxayi sa qaŷaloq co'ollaxa da qaltaq nanomteguet se'eso 'amqaanataxanaxaicpi ūallippi da huo'o nam sa ūashinem se'eso 'alpi.

Qaq ivida'a co'ollaxa so hua'auchiguiñi lamaxashicpi so Jesús da ūataqta huo'o naqa'en da lqalaic da ū'otegue ca llic ne'ena qalapaxañi lataxacpi. Qaq naua lliyigui'shi so Pedro qataq so Pablo mayi ūamaxalo so 'amqaanataxanaxaicpi se'eso na'aq, qalaq ū'a'n co'ollaxa da lapaxaguenataxanaxa'c da huo'o naq 'enec naqa'en na 'alpi da ūalectaua'a da no'onaxanaxac. Qalaxayi naamayi nataq'en huo'oi naua sa qaŷashi'n. (Qaŷaloqnaxana yi 1ª Corintios 14.34; 1ª Timoteo 2.11; 1ª Pedro 3.1)

Qalaxayi ne'enaua lapaxaguenataxanaxaco sa ishet da nachinauate' da lqataxaco, mayi nachidata da chochi laŷolec nam ūiyiñipi soomayi. Qaq huo'o nataqa'en na qalota laŷipi la'aqtacpi mayi ū'axat da qalochiguiñi lpa'axac ana 'alo. So Pablo nataqa'en ū'axat so 'alpi mayi Itauapi somayi mayi hueta'a yi Romanos 16, *versículos* 1, 3, 5, 6, qataq yi 12.

(Ishet da qaimeten yi 1ª Corintios 11.5 qataq yi Gálatas 3.28, mayi nataqa'en huetaigui ana'ana **Ntaunaqte na Nataxala'pi** mayi hueta'a yi 131, mayi ū'axat **da 'eetec da lo'onataxanaxac ana 'alo.**)

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacapi _____.

Qataq iuen da seuennataqa'a da ne'enaua napaxaguenataxanaxaco, naamayi qo'yilyiñi co'ollaxa qataq huo'oi naua ÿataqta ÿalamaqchiguilo lataxaco mayi huañalo naua qanayiuta'alo nma'te. Qaq iuen da qayaÿateeteguet da som huaigui co'ollaxa de'eda, qalaq huo'o da maiche nalamaxat nataxac som huaña co'ollaxa da ana 'alo sa ishet da ÿoqta huesochiguiñi da lataxac, saq 'en'am na ÿale. Qalaxyi sa ishet da qayo'ogoxonalo ne'enaua na'aqtaqa da yaqto' qaillapeguem ana 'alo da ÿi'onataxanaxa'n naua nachitaqa'ate da ÿalectaigui na 'amqaanataxanaxaicpi.

4. Da na'axac ana 'alo

Da maiche lalamaxat lataxac na qompi huo'oi naua lataxaco qanqa'en ana 'alo da ivita yi laloqo' da hualaxai, huo'otaq naua na'axa'te mayi huaiquilo da na'axac. Huo'oi naua qaillapeguema naua nall'iç qataq naua no'onataxanaxaco. Qaq ne'enaua lataxac, naamayi nateetegueta da qanaloqnegueta naua maiche lalamqa'ate lataxac so judiopi mayi nanettalec ana nere le'enaxat Leviitico mayi huetaigui ana Togoshi Nereguishi. Naamayi nachi ÿalectrailui naua lapaxaguenataxanaxaco so Moisés. Qalaxyi soua vi'iyi co'ollaq do'onataxaatac so Jesús, nachi iÿotaugalo naamayi.

So Jesús, somayi nmitaigue co'ollaxa 'enauac na huetaigui na lapaxaguenataxanaxacpi so Moisés da yaqto' ishet da ila'a nam no'on nam qalapaqtañi lataxacpi da yaqto' ÿanem da Ica'alaxa 'enauac na nhuo' le'ecpi mayi lalamaxatpi Ñim Ýi'otapecna. Qaq nachi Icaua'a nam ishet da chigaqaigui dam Ica'alaxa na shiÿaxauapi qataq iÿotauga nam ÿi'ot da 'ico' ipataqtañi namayipi. Ishet da qaÿaloqnaxana yi na'aq

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacapi _____.

mataxaqui, qai'ot co'ollaxa da yaqto' qaitauan cam
shiÿaxaua qaq sa ishet da yaqto' ncoñida'aguet
qanqa'en.

Qaq 'enauac na lapaxaguenataxanaxacpi so
Moisés ÿ'i'ot da yaqto' nquicteec naq'en da lca'alaxa na
nhuo' le'ecpi 'amqaanataxanaxacpi mayi lalamaxat
Ñim Ýi'otapecna. Namayipi sa ishet da iuen da
qoÿaxaañi, mayi nachicata cam qalapaxañi lataxac
mayi ÿ'i'ot da ncoñidaguet na shiÿaxauaapi, nachica mayi
ishet da qoÿaxaañi da qanayictalec. So Jesús
'enapeco' da sa ishet da anac da yaqto' nlaxaañi na
lamaxasoxonaxacpi so Moisés, mayi nachidata da
ipacchigui naq'en da ÿ'i'ot. (Mateo 5.17)

So Pablo ÿamaxa co'ollaxa aso Iliyiguishi so
'amqaanataxanaxacpi mayi Ima' yi Galacia da
da'aqtanaxem da 'eetec da lamaxasoxonaxac so
Moisés. Nachi daloqanaxana ca nhuataxaua huo'otaq ca
ÿapaxagueetac na ñaqpiolec. Camayi huo'o yi na'aq da
qaiuen qalaxyai sa ishet da nachi tateec da qaiueetac.
(Gálatas 3.24 ivida'a yi 29)

Qaq huo'o da 'oonolec naua llico da
no'onataxanaxac, mayi nam 'amqaanataxanaxaic
qompi huo'o na ÿi'ottac damayi da qaillapeguem ana
'alo da taÿa ca no'onaxanaxac da ñaq huetaiguilo naua
na'axa'te mayi huo'o da na'axac. Qataq nataq'en huo'o
na laÿipi na illapeguem ana 'alo da ÿalegueua'a da
nqui'axac da qaiuennate So Nataxala' da ñaq huo'o da
na'axac. Qataq huo'o na hueto'ot da ñi'iÿa huo'otaq sa
ishita'ape naua Itago'q aca 'alo da ñaq huetaiguilo naua
na'axa'te mayi huo'o da na'axac da ÿalectaua'a ca
naponanaxac. Qaq ne'enaua lataxaco, nachi
chigoqtra'ague dam huetaigui co'ollaxa mayi maiche
lataxac da la'amqaanataxanaxac som togoshic qompi.

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Qaq ūoqo'oyi qalota na qadqañañicpi 'alpi nam ishet da nanomteguet naxa da ne'ena qaillapeguempi da 'ico' sa lataxac naq'en. Cha'ayi naua na'axa'te mayi huaiquilo da qaica ca la'añaxac, nachi ūataqta iuen da ūacteeq qanqa'en da na'añaxataxac da ūalectaua'a ca no'onanaxanaxac qataq da ūalegueua'a da nqui'axac da qaiuennate So Nataxala'. (Ishet da qaimeten yi paagina 35 mayi ū'axat de'eda **nqui'axac**.)

Qaq so Jesús huo'o da la'añaxac natañaña 'enauac nam laŷipi na'añaxacpi. Qaq ūoqo'oyi da huo'otaq huo'o ca 'oonolec ne'enua lataxac mayi qalapaxayiñi mayi chigaqaiguilo de'eda maiche lalamaxat lataxac na qompi mayi sa ūashin da huesochiguiñi da nataxac da qanayiigue so Jesús, nachi ca 'amqaanataxanaxaic sa ishet da qaŷamaqtalec da nachi ilotogui camayi.

Qaq da ivita da qai'ot da Nqui'axac Da Qaiuennate So Nataxala', qaq 'onaxaic da que'eca pa'aýa'aguet da ilo'ogue damayi, ishet da ūauo'o ca natamnaxac da natameelec damayi, nasaxauec da 'eetec da la'añaxac so Cristo da somayi natañaña camachaqca na'añaxac mayi ūalectauo. Damayi qaŷaqata da qaŷalecnaua'a ca atamnaxac da chita'ague da qanayicot de'eda no'onataxanaxac, huo'otaq da qanatameelec aca ūomaxaque, huo'otaq da ūaq taŷa'a da qanayicot da qoŷaneec ca laŷiolec aca nauole qataq ca lataxa. Cha'ayi naua Itago'q so Jesús da qanatameleguete, nachi huo'o da la'añaxa'c natañaña na laŷipi na'añaxacpi. Qaq da na'axac aca 'alo, qalaq qaica ca la'añaxa'c da ū'ot ca nque'emaxa huo'otaq da qaica ca la'añaxac naq'en nam ūallippi mayi ūalecta'a't, cha'ayi naua Itago'q so Cristo mashi natañañalo naamayi.

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Qaq na ū'axaiquipi qataq ana ū'a'xaino'olepi iuen da huaxaiguet na nataxala'pi qataq ana pastoorapi qataq na nataxala'pi mayi hueto'ot da saq cha'a na'añaxac da na'aqtanaxane' nam laŷipi 'amqaanataxanaxaicpi da yaqto' ūau'o ca llic ca ūtataxaateugalo 'enauaque ne'enaua lataxaco. Cha'ayi da qanmittaigue, 'eda 'eeta': mayi huesochiguiñi qanqa'en da nataxac. Ūoqo'oyi aca 'alo, da taŷa da ūalegueua'a ca no'onanaxaxac cha'ayi nomta da so Jesús nachiso so ū'ot ca la'añaxac, nachi acamayi sa ishet da ipettega da huo'o ca lasouaxashit. Qataq aca 'alo mayi sa idaxan ca lma' qalaq sa ishet da iuen da huo'o da lcoxo huo'otaq da ūlolaqchit damayi, mayi nachidata da lhuennataxa da ūaconeguet da Ichoxonnataxanaxa Ñim ū'iotapecna da hueta'a ca lma' cha'ayi maichi lalamaxat lataxac da nachaalataxac.
(Ishet da qaimeten yi 65 mayi ū'axat da 'eetec da **qaique'elec aca n'etaxai**.)

Yi 1ª Corintios 10.23 ivida'a yi 33 so Pablo ūilyiñi co'ollaxa naua lqataxaco, hueqattega da 'eetec da huo'o ca sa naŷamaxangui lataxac so 'amqaanataxanaxaicpi mayi lma' yi Corintio. Qaq souaxato' da lataxac na nallic, qataq na lapat mayi qoŷanot na qanatameetacot n'enaqtacpi nqui'ipi. Qaq naua lqataxaco so Pablo, naamayi ūataqta 'onaxaiqa da qai'ogoxonalo da huo'o camachaqca sa qanaŷamaxangui.

Qaq 'enaua naua ū'a'n lqataxaco so Pablo da huo'otaq huo'o ca saq 'eeta'a't lhuennataxa na nqaŷañicpi:

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacapi _____.

- qanmitaique ca laÿamaxa ca nqaÿa, qataq sa ishet da qainogoqchit ca lÿa shiÿaxaua mayi nachidata da qaivita'a de'eda; qataq
- sa ishet da qaime'eguet nam saq 'amaqtac lataxcpiolec qataq sa ishet da ÿapacauec qanqa'en na nnataxanaxacpi; qataq
- qantela'a ca lhuennataxac ca nqaÿa.

5. Da 'eetec da qanqateua'alo caua nyeesole aca shien (ana diezmo) "yeesmo".

Qaq saqalota da nsomaxac da 'eetec da lataxac ana yeesmo. Na nataxala'pi, huo'o na dapaxaguenataxanec da ÿoqta qaÿamaxalec nam na'atta'a'tpi 'amqaanaxaxaicpi qataq huo'o na laÿipi mayi ipettega da taalec damayi da lalamxat na judiopi qaq sa ishet da lalamxat damayi na yi'amaqten so Jesús. Qaq damayi ishet da selaqalec, huetalec ana'ana ntaunaqte ca na'aqtanaxanec huetaña yi 'eeta' "da nanedaguec na maiche nalamaxat nataxacpi" cha'ayi ca camachaqca lataxac qanqa'en da qanhuaachigui na nogoxoshitpi qataq da nqui'axac ÿataqta lataxaua de'eda nataxac.

Qaq de'eda lalamxat lataxac nam qom da qanhuaachigui ca nallic mayi hueto'ot ñi 'oonolec da qanhuaata'a'i' cam nÿa mayi qaica ca aloq, damayi nachida da ÿoqta hua'uchiguiñi co'ollaxa lataxac na qom. Qaq da nashimataic, qalaq nachida da yi'ot na quauemsat mayi ÿauo'o da ncoxo. Qalaxyai dam qanhuaachigui ca huo'o nallic, damayi nachida da huo'o naq 'enec mayi ca shiÿaxaua iuen da nanomteguet, nachi maiche chigoqtot camayi da

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

nhuana'ai' ca lÿa shiÿaxaua. Qaica ca qaÿamaqtalec da
ÿan ca hueto'ot da sa ishet da qai'aqtaxaatem cam
huo'o nhuennanaxa qataq da aquitaxac da
qaiÿaxaatecot ca shiÿaxaua da sa ishet da maiche
nanomtegues camayi da huo'o ca nhuana'ai'.

Ana yeesmo naigui da qanqateua'alo naua
nyeesole aca shien. Qaq de'eda na'aqtac "yeesmo"
qataq dam qanayicto'ot lataxac anamayi, nachi
chigaqaigui ana Togoshi Nedeguishi qataq lalamaxat
lataxac na judiopi. Qaq sa ishet da ÿalectaignilo soua
nyesolqa namaxasoxonaxaco mayi ÿaconegueta
co'ollaxa so Moisés mayi chigoqo'oto co'ollaxa Ñim
Ýi'otapecna. Mayi nachidata da co'ollaq Icpa'ague
de'eda, nachi qalapaxañi de'eda lataxac ana yeesmo
souaxato' da huo'o da nhuenanaxa da qaitauan som
ntaxaÿanaxanaxanecpi qataq aso no'onaxanaxaqui mayi
nauaxaÿaxaashiguem so lataxala'pi na judiopi. Ana
yeesmo, anamayi nataq'en ivida'a co'ollaxa da
ipataqtañi som nhuo' le'ecpi qalaxayi som 'añaxaicpi
lataxala'pi na judiopi ÿamaxalec co'ollaxa da ÿi'ot.

¿Qaq ca 'eetec ca lapaxaguenataxanaxac so Jesús
co'ollaq ÿi'axat da llíic ana yeesmo? Co'ollaq
detaqtegue so fariseopi qataq so
dapaxaguenataxaategueec da llíic na
lamaxasoxonaxacpi so judiopi, so Jesús 'enapego'
somayipi, 'eeta': "Qami' mayi qaupi'itaxañiitega da
qami' 'eesoda, ÿataqta huo'o da qadhuogoqoi da
qai'añideuo da qadachitaqtanaxaqchil nauatai' yeesole
... mayi chigaqaigui na qalota qadqachiqui mayi
chigaqaigui na qan'alhuai. Qalaxayi sa qaulalaqagueta
naua ÿoqta huo'o da la'amaqchi'c

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

napaxaguenataxanaxaco mayi ū'a'n naua namaxasoxonaxaco mayi 'eeta': da no'on nataxac, da nchoxonnataxanaxa qataq da ū'ataqta qaŷalaxaguet Ñim ū'iotapecna. Qaq 'enauac taxa naua qu'oichi, qataq sa ishet da qan'onaxachiŷañi na laŷipi." (Mateo 23.23 qataq 24)

Qaq da naigui naua la'aqtaqa so Jesús, somayi 'eetega co'ollaxa so judiopi da nachi queto'oto naua lataxac da maiche lalamaxat lataxac da ū'an na hueto'otpi, ividaxatauga da nhuaata'ai' so ntanaxaxanaxaneypi. Qalaxayi huo'oi naua lŷa't lataxac mayi ū'oqta ū'actreec da huo'o da la'amaqchi'c, qaq naamayi 'enaua 'eeta': da no'on nataxac, da nchoxonnataxanaxa qataq da qaŷalaxaguet Ñim ū'iotapecna.

Qalaxayi da no'on da llic nam qalapaxañi nataxacpi, nachi 'onaxaic da sa ishet da qoŷaxaañi da qai'ottac. Qaq so Jesús 'eetega co'ollaxa so judiopi da 'onaxaic da nachi queto'ot da lataxac ana yeesmo.

Qaq ū'oqto'oyi qaŷaŷaten da so Jesús detaqtega nataq'en na nhuo' le'ecpi qompi, da 'onaxaic da nachi queto'ot da ū'iottac da nachitaqtanaxaxac mayi maiche lalamaxat da lataxac namayipi; qalaxayi nataq'en sa ishet da icoua'ai da nachi queto'ot da ū'iottac da no'on nataxac, da nchoxonnataxanaxa qataq da qaŷalaxaguet Ñim ū'iotapecna.

Qaq so Pablo ū'amaxa co'ollaxa aso Iliyiguishi so Corintio le'ecpi huetaña yi 1ª Corintios 16.2, qaq 'eeta': "Da iviteuga ca la'auxanec na'aq naua na'axa'te, nachi ñi 'oonolec da qoñiiita ū'auo'o aca iŷotauga, qalaxayi acatai' nalotaua'a nachaca ū'aŷamaxat."

Qaq nam lapaxaguenataxanaxaco somayi 'enaua 'eeta':

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

--qanqonaxattauo cam qoñan, qataq
--maichiyi ca lcata cam dechoxonntaxanec Ñim
Nataxala'.

Qataq cam ū'iamaqten so Jesús ishet da ū'aŷateeta da 'enauac da nachaalataxac qataq 'enauac nam hueto'otpi, da lalamaxat Ñim Nataxala'. Qaq ū'oqo'oyi da qoñanem acatai' yeесmo qalaq 'eco' saq 'amaqtac. Qataq ū'ataqta huo'o naq 'enec nataq'en da qanapaxaguenalo naua lapaqtrañi lataxac da no'on na'axaŷaxac.

Qaq ñi 'oonolec nam ū'otta'a't shiŷaxauapi ishet da maiche lapaxañi ca llíic ca lataxac. Qalaxyai ipacchigui ca maichi lalamaxat dam hueto'ot lataxac. Hua'oi naua no'oñi qataq hua'oi naua quema. Qataq hua'oi naua 'eeta'ama naua lapaxaguenataxanaxaco so Moisés mayi hua'oi yi huaña da qaiue'n, qalaxyai sa ishet da nachi tateec da qao'ogoxootegalo. Qaq ū'oqo'oyi da no'oñi naua qalapaxayiñi lataxac, qaq no'on da nachi qanayicto'oto da qai'otta'ape da ū'aq qanachattaigui da machi nalamaxat nataxac. Qaq sa ishet da iuen da qoñaxaayiñi naamayi da qotaua'a da no'on na'axaŷaxac.

Qaq yi lŷa hueta'a da la'aqtac so Pablo 'eeta': da ū'alectaigui naxa nam sa ū'auatton na lalamasoxonaxacpi so judiopi, nachi nataq'en somayi 'ico' da sa nachattaigui na namaxasoxonaxacpi. Qalaxyai da ū'i'ot de'eda, nachi sa ishet da sa ū'alexaguet Ñim ū'i'otapecna, cha'ayi somayi mashi nachattaigui da nsoxoyic mayi damaxasoxoolec so Cristo. (1ª Corintios 9:19 ivida'a yi 23)

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Qaq da qaÿauayaxana't ne'enapi, nachi 'eeta': iuen da sanaxauo aca qadachitaqtanaxanaqte, qalaxyai sa ishet da souaxat da huo'o ca qalapaqtañi lataxac mayi 'eeta'am da lataxac ana yeesmo, mayi nachidata da ñanomaqteteguet da sauoqtaique da huo'o ca ñiuanaqta'ai'. Qataq da lÿa 'eeta': da huo'otaq huo'o ca saq alaq naq'en da ÿaneuo acatai' ýachigoxotaiqui aca shien, huo'otaq cam lcata acam huo'o da taua'a ca no'onaxanaxac huo'otaq naua lÿa't na'axa'te, qaq 'onaxaic da nachi queto'ot cam lataxac mayi ÿayaÿamaqchiguiñi naqa'en.

Qaq da qai'ot ana yeesmo huo'otaq da qalapaxañi ca lÿa lataxac da qoÿaneuo aca nachitaqtanaxanaqte, damayi sa ishet da ÿi'ot ca nasouaxashit, cha'ayi maiche pa'ai'ot ca shiÿaxaua da ÿo'ot ca llic naqa'en damayi.

Qaq so Pablo daloqnaxana asa'aso nachitaqtanaxanaqte mayi ÿan co'ollaxa so 'amqaanataxaxaicpi Macedonia le'ecpi da yaqto' qayamaxa som lqaÿañicpi somayipi mayi netaña yi Jerusalén. Se'eso Macedonia le'ecpi ÿataqta choxodaq co'ollaxa qalaxyai ÿan aso lachitaqtanaxanaqte 'eeta'am da huo'otaq sallaxanecpi, qataq sa ishet da qayamaqtalec mayi souaxat da maiche lhuennataxa da ÿan asomayi. (2ª Corintios 8.1 ivida'a yi 15. 'Onaxaic da imauec da qaitaxaÿaxan ne'ena.)

Qataq nataq'en yi *versículo* 8 so Pablo ÿalecneuo da 'eeta':

"Qaq de'eda shinapec, damayi sa ishet da maiche ÿamaxasoxonaxac."

Qataq yi *versículo* 14 'eeta' :

"Qaq da qoñiitec de'eda, nachi ishit da 'eeta'a't na shiÿaxauapi".

6. Da 'eetec da nqui'itaqtanaxac

Som hua'au qompi ÿ'iottac co'ollaxa da do'onataxana na Imala'q da huo'o na iqui'itaxat da lataxac. Damayi ÿataqta qai'amaqten da iuen naxa da qai'otec ca no'ogoxonaxat da sa ishet da ÿayamaqchiguiñi da ipacchigui cam qoÿeetapeguéc lataxac, huo'otaq naxa da sa ishet da ÿañoxot cam qayauotaique da ÿañoxot. Qaq huo'o naxa da ÿasouaxat que'eca lalamaxat camayi da sa ipaguelec nam qalapaxañi latacacpi som hua'au qompi; qataq huo'o naxa da nachi 'ena'ac qataq huo'o da ilamaxatalec damayi. Qataq huo'o naxa da souaxat ca lÿa na'añaxac da na'axat que'eca no'ogoxonaxat.

Qaq ýoqo'oyi que'eca shiÿaxaua qataq que'eca no'ogoxonaxat iuen da qai'ot da nqui'itaqtaguec. Qaq na Imala'q da qai'onataxana da qai'ot da nqui'itaqtanaxac, nachi qayavigaxat ana laue ana qo'ipaq mayi ýoqta lalamaxat damayi. Huaña, nachi ca no'ogoxonaxat huo'otaq cam shiÿaxaua mayi qai'ui'itaxat qaltaq ÿ'i'iguelaxa da lyacÿaxac, la'añaxac huo'otaq da 'eetec da lataxac co'ollaq saxanaqca ca machaqca.

Qaq de'eda lataxac, damayi ÿ'i'ot da saq alaq da ishit da qayayaaneguet dam deca'alaqtanaxapec lo'onataxanaxac so Cristo. Qaq de'eda ÿ'i'ot co'ollaxa so Cristo da nquaguec ca shiÿaxaua, damayi qayayaten da nachida da lqui'itaqtanaxac da nqateua'a cam quauem lataxac ca shiÿaxaua. Que'eca quauem lataxac, camayi huo'otaq maichi lo'onataxanaxac co'ollaxa ca lÿa na'añaxac da yaqto' na'axat que'eca shiÿaxaua huo'otaq maichaqca que'eca shiÿaxaua da lasouaxashit

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

da sa ipaguelec ca 'eetapeguec ñim lalamaxat camayi,
Ñim Ý'otapecna.

Huaña, nachi que'eca shiÿaxaua sa ipaigui da
la'añaxac da no'oitegue da llicÿaxac, huo'otaq da sa
ishet da ÿoqta ipacchigui da ÿi'ot cam 'eetapeguec Ñim
Ý'otapecna. Qaq ÿoqo'oyi ñi 'oonolec shiÿaxaua iuen
da nqui'itaqtaguec mayi nachisota so Jesús da ishet da
ÿi'ot co'ollaxa.

Qaq so Pedro ÿiyíñi co'ollaxa da llic da
lo'onataxanaxac so Cristo da nachida da llic da
nqui'itaqtaxanaxac mayi huetaña yi 1 Pedro 1.2, 'eeta':

"Qaq Ñim Ý'otapecna ÿachigoxotchigui
naq'en Som Saq Cha'a La'añaxac Qui'itta da
qami' iýotaugalo, da yaqto' qualaqaiguet Ñimayi
qataq yaqto' ÿataqta qami' qui'itte' naq'en naua
Itago'q so Jesucristo." [chigoqchigui da l-leuaxa]

Qalota na nataxala'pi qompi na ÿaÿateeteguet
de'eda nqui'axac da qaiuennate da l-leuaxa so Jesús
da nachida da nqui'itaqtaxanaxac da qanqateua'a nam
quauemsat huo'otaq na npe'enaxanaxacpi mayi
nque'etaxaatapigui ca 'amqaanaxanaxaic, qaq nachi
nasaxauec naxa yi na'aqtac, 'eeta': "naua Itago'q so
Cristo iýouec 'enauac na qadasouaxashitpi."

Nachi 'eetec ana *labiiblia* ÿa'axat da so
hua' auchiguiñi nedequishi da nqui'itaqtaxanaxac naua
Itago'q na qoÿaneuo shiguiÿac, qaq ana dalaxaic
nedequishi ÿa'axat da nqui'itaqtaguec na shiÿaxauapi
chigoqchigui lo soua latago'q so Cristo.

Qaq nataq'en ana *labiiblia* detaxaÿa dam
nqui'itaqtaxanaxac mayi qaidolec na norec. Na norec,
namayi ÿavigaxat na lshipaxanaxa, nachi ÿataqta

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

qui'itta naqa'en cam qaŷasaxanguí namayi.

Qaŷaloqnaxana na lcat 'ooro. (Salmo 12.6)

Qaq yi 1ª Pedro 1.22, nataq'en ū'axat da 'eetec da qaiqui'ittaxat da lalaxayic; nataq'en yi Hechos 15.9 ū'axat da 'eetec da qaiqui'itaxat da Iquiyakteŷaxac ca shiŷaxaua chigoqchigui da Ipi'iŷaxac. Nataq'en yi Efesios 5.26 ū'axat da lŷoxonaxac na 'etaxat da qanachilligui.

'Enauac ne'enapi chochi qaŷaloqnaxana da naigui da qanqat na Ishipaxanaxa na qauem. Nachi ishit da qayaŷateeta da lo'onataxanaxac so Cristo dam ico' nqui'itaqtagec ca shiŷaxaua.

(Na na'aqtacpi mayi lataxaua da qaitaqléc na nqui'itaqtanaxac: Hebreos 12.24; Santiago 4.8; 1ª Juan 3.3; Tito 2.14)

7. Da 'eetec da ñi'iŷaxa

Qaq na maichi lalamaxat lataxac nam ūotta'a't shiŷaxauapi huo'o na huetaigui da ū'ot da lli'iŷaxa nam shiŷaxauapi. Qaq sa qalota naxa da ne'ena ñi'iŷaxapi chigoqchigui nam na'amqaanaxac nataxacpi mayi saq cha'a. Qaq huo'o naxa da qañi'iŷa Ñim Ÿ'otapecna mayi ishet da deuaxanaxan, huo'otaq so saq cha'a na'añaxac qauemaic mayi ishet da deque'emaqtanaxan. Qataq huo'o da qañi'iŷa da nleuaxa, da nhuetanaxa, huo'otaq da que'eenaxac.

Qaq da maiche lalamaxat lataxac na qompi mayi netalec ne'ena IChaacana Argentiina huo'o da ñi'iŷaxa ne'ena shiŷaxauapi mayi huo'o da lalamaxat la'añaxac. Qaq ivida'a na nataxala'pi da huo'o na sa ishet da ipaguelec na lo'onataxanaxacpi souaxat da ñi'itaique nam ishet da ū'otec ca pi'oxonaq da idolec da

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacapi _____.

Ia'añaxac. Nataq'en huo'o da lli'iÿaxa da ipalaique lvi' ca lÿa shiÿaxaua mayi dalematacac.

Nam 'amqaanataxanaxaicpi qataq ana 'amqaanataxanaxaipi mayi ÿ'iamaqten so Jesús, huo'o da lÿa lataxac naqa'en, 'eeta: naxa da qomí' ÿ'ioteque ca quuem ca qadÿa, nachi sa ishet da ñimitaqtaique da sepalaqaique ca qadvi'. Da qaipalaique ca nvi' da qay'i'iguelaxateguet ca ÿ'i'ot ca lÿa shiÿaxaua, damayi sa ishet da iuen da ÿ'i'ot ca quetague' da llicÿaxac so Jesús. Qaq źoqo'oyi so Pablo źamaxa co'ollaxa so 'amqaanataxanaxaicpi mayi netaña yi huaqta'a't nÿecpi yi Roma da la'aqtac, 'eeta':

"Sa ishet da huo'o ca qavi'iguelaxachiÿa'aguet da quauochiic ca quuem ... . Qami' źaqaÿadolqa, mayi qami' ñauocha'u, sa isheto' qome da maiche qami' da quupalliitaique ca qadviyi, mayi nachidato' da quau'qaita'a Ñim Ýi'otapecna mayi nachiñi ñim ÿ'i'ot qome ca nhuaxanaguec ca shiÿaxaua. ...

Nachaqdato' da qodoxoñiqui ca sa źaÿamaxañi, qadoÿiiguet ca źaÿamaxchiguiñi."

(Romanos 12:17 ivida'a yi 21. 'Onaxaic da imauec da qaitaxaÿaxan ne'ena.)

So Jesús huo'o da la'añaxac, napacalec camachaqca lÿa na'añaxac. Qaq ca nataxala' iuen da iÿaxanot Som Nataxala', da iÿaxanaique ca la'añaxac, da yaqto' qadamchigui añi lquiyaqte da taÿa'aguet nam na'añaxacpi, da sa ishet da ñi'itega.

"Cha'ayi Ñim Ýi'otapecna sa ishit da ÿan ca colanqaic da nme naq'en ca shiÿaxaua. Chaqcata ca ÿ'i'ot ca n'añaxac naq'en, qataq ca Isoxoyic, qataq ishit da ntel-la't." (2ª Timoteo 1.7)

Nedec 13. Na nedagueec na maiche nalamaxat nataxacpi _____.

Qaq yi Salmo 23.4 'eeta': "Sa ishet da huo'o ca shi'itaique cha'ayi 'Am Nataxala' aym queta'aguet."

Qaq yi 1 Juan 4.18 'eeta': "Qaq de'eda nalochiguiñi nauotaxanaqtaic, damayi ÿ'odauec cam ncolanaxa."

Qaq yi Mateo 10.28 'eeta': Qaq sa ishet da qay'iÿyai cam ishet da ÿalauat da no'ocÿaxac, qalaxayi sa ishet da ÿalauat som Iqui'i de'eda no'ocÿaxac."

Qataq qalota na laÿipi teectopi huetaigui ana labiiblia mayi ishet da qomi' itaua'n naxa da huo'o da qay'iÿyaxa.
(Ishet da qaimeten yi 129, yim nedec 17, mayi ÿ'axat **da huo'o ca ncolanaxa**.)

Nedec 14. Da 'eetec da yaqto' qaÿaÿateeteguet ana *labiiblia*

Qaq cha'ayi ana'ana *labiiblia*, anamayi ñiyiguishi; qaq ÿoqo'oyi huo'o naxa yi huaña da huo'o da lqalaic da qanateeteua'a da qai'axattegue da lliec nam huetalec anamayi. Anamayi huaignilo co'ollaxa soua hua'a'u na'axa'te co'ollaq qoÿiyiñi. Qaq dam lalamaxat lataxac co'ollaxa asom 'alo nedaxanaxa qataq som nedaxanaqpi, damayi ÿoxosa'a, sa ishet da neteeteguet dam qadalamaxat qadataxac. Qataq nataq'en huo'oi naua na'aqtaqa mayi huo'oi da lqalai'c.

Qaq naua naidaou nhuennataxaco mayi qaitaunaxanoto da yaqto' qaÿaÿateeteguet qataq qaÿapaxaguenataxanec na huetalec ana *labiiblia*:

1. Da la'aqtanaxaxac ana *labiiblia* 'eeta' ipichichigui co'ollaxa Som Saq Cha'a La'añaxac Qui'itta Ñim Ý'otapecna.

Ñimayi ÿauotaique co'ollaxa da ÿaÿaananaxanec ca shiÿaxaua de'eda la'aqtanaxaxac. Qaq yi Hebreo 1.1 qataq yi 2 'eeta':

"Soua hua'a'u vi'iyi Ñim Ýo'otna qalota da da'aqtanaxem som hua'au qadta'alpi, qalaq ÿotta'a't da 'eetec naq'en da ÿi'aqtanaxan som la'aqtanaxanecpi. Qaq ne'enua pa'atreec na'axa'te qalaq Ñimayi ÿachigoxotchigui so llalec da qomi' da'aqtanaxema. Ñim Ýo'otna ÿachigoxotchigui co'ollaxa se'eso llalec da ÿi'ot 'enuaucna, qataq nachiso so ipataxalec da ilo'ogue 'enuauc namayipi."

Qaq damayi 'eeta': ca na'aqtanaxaxac huo'otaq naua na'aqtaqa mayi nanoldeec Ñim Ý'otapecna, naamayi Ipichichigui'shi Som Saq Cha'a La'añaxac

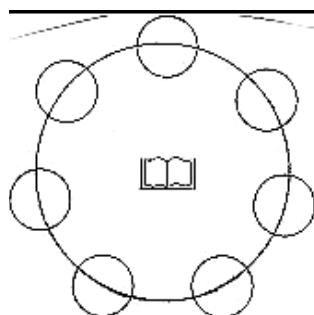
Nedec 14. Da 'eetec da yaqto' qaŷaŷateeteguet ana *labiiblia* ____.

Qui'itta Ñimayi. Qaq qalota na lataxacpi da 'eetec da qomi' nvida'alo naamayi. Qalaxayi da 'oonolec lataxacpi naamayi chigoqchigui nam nanettañi na'aqtacpi.

Qaq nam nanettrañi na'aqtaqa mayi lcaua'alo co'ollaxa so nedaxanaq, huo'otaq aso 'alo nedaxanaxa, naamayi ū'ot da yi'o'q naq'en naua lhuennataxaco somayipi.

Qaq naua qalcaua'alo na'aqtaqa, mayi ishet da qaŷo'ogoxonalo da qai'ot ana ūotta'a't labiibliapi, naamayi ishet da ūotta'a't qalaxayi yim naogui da na'aqtanaxaxac sa ishit da nquic.

2. Ana labiiblia, 'onaxaic da **qaitaxaŷaxan qataq qan'axaŷaxana qataq da qai'axategue da lluc nam nanettalec anamayi da ūlecta'a't nam ū'amaqten so Jesús**. Qaq dam lataxac mayi ūoqta qaiuen da yaqto' ūoqta qaŷaŷateeteguet ca qoŷinapec damayi 'eeta: qana'axaŷaxana ca nŷa qataq lhuotta da qai'amaqte'n naua lqataxaco.

Nedec 14. Da 'eetec da yaqto' qaŷaŷateeteguet ana *labiiblia* _____.

3. **Qaŷo'ogoxonalo naua ūoda'a't na'aqtaqa.**

Qaq 'onaxaic da qan'axaŷaxana qataq qanapaxaguena aca labiiblia mayi huetalec na maiche la'aqtac ñi 'oonolec shiŷaxaua. Qataq 'onaxaic nataq'en da **qaŷo'ogoxonalo naua ūoda'a't na'aqtaqa** yaqto' ishet da detauanaxa'n da yaqto' qaŷaŷateeteguet cam na'aqtaxanaxac.

4. **Qaq 'onaxaic da sa ishet da qaŷo'ogoxona aca 'oonole labiiblia.**

Cha'ayi sa ishet da huo'o aca 'oonole da Ipichichiguishi Ñim Ý'otapecna. Añi 'oonole ana labiibliapi ūataqta qanpogoxoinapegue' co'ollaxa da qaŷachalec nam huetalec anamayipi, qaŷauota'a nam na'aqtacpi mayi ūoqta saq alaq da yaqto' ishet da ūaŷateeteguet ca itaxaŷaxan anamayipi. Qaq cha'ayi 'enauac na la'aqtacpi na ūotta'a't shiŷaxaupi nquicta, nachi ūaŷamaqchiguiñi da ishet da huaigni qanqa'en cam qanayiitaigui da qanquigaxat da qoŷiyiñi na nanettañipi, qataq nachi qanquigaxatta yaqto' ishet da ūoqta qaŷaŷateeteguet cam la'aqtaxanaxac anamayi.

5. **Da lataxac da qananoldeec naua na'aqtaqa**

Qaq cha'ayi ana labiiblia co'ollaq qoŷiyiñi, nachi qalota so do'onataxanpi qataq aso do'onataxan 'alpi ūotta'a't. Qaq som qananodeec co'ollaxa na'aqtac, nachisotac qalaxyi ūotta'a't da 'eetec, huo'otaq da lataxac da nanedaguec. Qaq damayi ishet da samataqa'ac da 'eeta: "**da lataxac da qananoldeec naua na'aqtaqa**". Qaq naamayi 'enaua 'eeta': *poesía* (na'aqtac cai'onaxataueegue), *parábola* (naloqnaxanaxat), *sermón* (na'aqtaxanaxac), *narrativo* (ūalega't na'aqtaxanaxac), *canto* (no'onec), *carta*

Nedec 14. Da 'eetec da yaqto' qaŷaŷateeteguet ana *labiiblia* _____.

(ñiyiguishi mayi qaŷamaq), *ley* (namaxasoxonaxac) qataq qalota na laŷipi namayipi. Qaq da yaqto' qaŷaŷateeteguet ca na'aqtanaxac, nachi no'on naxa da ÿoqta qan'axaŷaxaachigui da lataxac qataq da nanedaguec cam qananodeec na'aqtac.

6. So Cristo nachiso so lapaxaňi da llic da yaqto' ishet da qaŷaŷateeteguet 'enauac na huetalec ana labiiblia. 'Enauac namayipi ishet da qanaloqneguet da nachaalataxac qataq da lapaxaguenataxanac so Jesucristo. **Qaq da huo'otaq huo'o ca sa nateneguet nam dapaxaguenataxanec so Jesús, qaq na'aictaxo' da qoŷittalec ana labiiblia, qalaxayi sa ishet da seloxolec da so'otaq, huo'otaq da qolaxalec da ſyaueca'aguet da qanachaalataxac,** da 'eeta'am da 'eetec da na'aqtaguec so David qataq so Salomón da qalota aso lamoxouapi.

Qalota co'ollaxa da na'aqtaguec so hua'au judiopi qataq so ſy'iamaqten so Jesús mayi qoŷittalec ana labiiblia da yaqto' qomí' qaŷapaxague'n da yaqto' no'on qanqa'en da qadataxac, qalaxayi sa iuen da qolaxalec huo'otaq chochi se'enaxataq de'eda qoŷiyiñi nataxac.

Qaq huo'o na qaŷaloqnaxana da yaqto' sa ishet da so'otaq da se'enaxataqchigui nam ſy'iotpi co'ollaxa somayipi mayi nachaodata da sevitaqa'aguet.

So Pablo dapaxaguenataxanec co'ollaxa da qalota na qoŷittañipi mayi ſy'iaxat da 'eetec som hua'au shiŷaxauapi qaq "namayipi qaŷachalec co'ollaxa anam ñiyiguishipi da yaqto' qaivitaqna'agueta qomí' mayi ñachaataqtaiguilo ne'enaua pa'atreec vi'iyi".

(1ª Corintios 10.6 qataq yi 11)

Nedec 14. Da 'eetec da yaqto' qaŷaŷateeteguet ana *labiiblia* _____.

Qaq ūoq'oyi iuen da qaimeteeta 'enauac ne'ena lataxacpi da yaqto' qaila'a da huo'o na sa nateneguet da lataxac qataq naua la'aqtaqa so Jesús.

7. Da qanañanot Som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta

Nachi nam ū'iamaqten so Jesús ishet da ūauattoota da anam ūiyiguishi (na'aqtac Imalate) anamayi Ipichichiguishi Som Saq Cha'a La'añaxac Qui'itta Ñim ū'iotapecna. Qaq ūoq'oyi nachiso se'eso Saq Cha'a Na'añaxac som ū'ot da que'eca na'aqtanaxaxac ishet da taigui aña Iquiyaqte cam shiŷaxaua mayi ishet da itaxaŷaxa'n naua na'aqtaqa, huo'otaq cam na'axaŷaxanalo naamayi. Qaq ūoq'oyi huo'o naq 'enec da ūataqta qanaŷamaxadeete' Som Saq Cha'a Na'añaxac Qui'itta da yaqto' ishet da qaŷaŷateetegue da lluc ana labiiblia.

Lmalate mayi nanettalec da lo'onataxanaxac ca nataxala'

Huetaña yi paagina 127 ivida'a yi 142 yi pa'ateec
mayi huetaña na doqshi la'aqtac ana'ana nede,
Ntaunaqte na Nataxala'pi, nachi hueta'a da ishit da
ŷiyiñi na ŷ'i'otpi ca nataxala' :

- nadonaxac
- achilaxac
- da qoŷaashiguem ca nogotolec
- da qailayiñi ca leuaxaic

*****